

Gemeente Aalsmeer

De programmabegroting 2019

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	4
1 Leeswijzer.....	8
2 Programmaplan	11
2.1. Sociaal domein.....	12
2.2. Onderwijs en ontplooiing	19
2.3. Economie en duurzaamheid.....	25
2.4. Openbare ruimte	32
2.5. Ruimtelijke ontwikkeling	39
2.6. Bestuur, bevolking en veiligheid	45
2.7. Overhead.....	50
2.8. Algemene dekkingsmiddelen	52
3 Paragrafen.....	57
3.1. Lokale heffingen	58
3.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	69
3.3. Onderhoud kapitaalgoederen.....	84
3.4. Financiering.....	90
3.5. Bedrijfsvoering.....	95
3.6. Verbonden Partijen.....	98
3.7. Grondbeleid.....	116
4 Financiële begroting.....	123
4.1. Financieel meerjarenbeeld 2019 - 2022.....	124
4.2 Investerings.....	132
4.3 Reserves en voorzieningen.....	135
4.4 Meerjarenraming per programma.....	139
5 Bijlagen.....	141
5.1. Bronvermelding	143
5.2. Lijst van afkortingen	145
5.3. Verplichte beleidsindicatoren BBV inclusief toelichting	149
5.4. Kaderstellende nota's.....	153
5.5. Subsidieoverzicht	155
Geraamde baten en lasten per taakveld	161

Aanbiedingsbrief

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2019 en meerjarenraming 2019-2022 aan. Het collegeprogramma 2018-2022 'Vol vertrouwen vooruit!' met de ambities en speerpunten voor de komende vier jaar wordt op dit moment uitgewerkt in een college-uitvoeringsprogramma en is nog niet in de programmabegroting verwerkt. Dat neemt niet weg dat wij met een aantal zaken aan de slag gaan. Zo willen wij fors investeren in de buitenruimte. Dat doet zij door eenmalig extra € 500.000 beschikbaar te stellen om de buitenruimte een kwaliteitsimpuls te geven. Daarnaast willen we, vooruitlopend op de Nota Wegen die wij u begin 2019 aanbieden, € 5 miljoen beschikbaar te stellen voor renovatie en onderhoud aan wegen.

Uitgangspunt van het college is een solide, duurzaam financieel beleid. Het begrotingssaldo laat een plus zien. Dit komt met name door de incidentele baten en lasten. Voor de uitvoering van het collegeprogramma zullen wij de ruimte in de meerjarenbegroting nodig hebben om onze gezamenlijke ambities te realiseren.

De financiële vertaling van het college-uitvoeringsprogramma vindt zijn beslag in de eerste begrotingswijziging, de inhoudelijke vertaling in de programmabegroting 2020. Dit geeft ons voldoende tijd om samen met de raad de juiste effectindicatoren te bepalen voor ons beleid. In deze programmabegroting zijn alleen de verplichte effectindicatoren opgenomen.

Financieel meerjarenperspectief

A.	Startpunt is het begrotingssaldo na de vaststelling van de programmabegroting 2018
B.	Verwacht begrotingssaldo na de Lentenota en verwerking van de meicirculaire conform raadsbrief d.d. 3 juli 2018
C.	De verwerking van de financiële gevolgen GREX-en
D.	De nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2019 t.o.v. de Lentenota
E.	De meerjarenraming van de programmabegroting

(x € 1.000 minus is voordeel)

	Ontwikkeling meerjarenbegroting (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
A.	Saldo begroting 2018	-1.172	-1.738	-1.642	67
	Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-284	-284	-283	-283
	Kredietverhoging Triade meerjareneffect (raad 9 november 2017)	13			
	Lentenota 2018	210	392	717	971
	Meicirculaire 2018	82	-194	-531	-997
B.	Verwacht begrotingssaldo na meicirculaire	-1.151	-1.824	-1.739	-242
C.	<i>Financiële gevolgen raad 31 mei 2018</i>				
	- Grex VVA terrein woningbouw	-218	-155		
	- Grex Meervalstraat / Roerdomplaan		-29	-390	-625

D.	<i>Mutaties begroting 2019</i>				
	- Programma onderwijshuisvesting 2019 B&W 24 juli 2018	156			
	- Omgevingsvergunning	-948			
	- Dividend Eneco	100	100	100	100
	- OZB waardeontwikkeling	-310	-310	-310	-310
	- Compensatie woonlasten	310			
	<i>Nieuw beleid</i>				
	- Verbeterslag grijs en groen	500			
	- Mantelzorgondersteuning	25			
	- Sportpark Sportlaan 43		25	25	25
	- Accountmanager bedrijven	124			
	- Nota wegen		30	30	30
	- Varende boswachter	60			
	<i>Technische wijzigingen en overige correcties</i>	36	-106	-74	-53
	<i>Mutaties reserves</i>				
	- Storting reserve buitenruimte	5.000			
	- Inzet Algemene Reserve en Algemene Vrije Reserve	-4.000			
E.	Saldo begroting 2019	-316	-2.269	-2.358	-1.075

Het saldo van de begroting bestaat uit incidentele en structurele posten. In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in het incidentele en structurele deel van het begrotingssaldo.

Om schrijving	2019	2020	2021	2022
Incidenteel	321	-2.059	-1.895	-538
Structureel	-637	-210	-483	-537
Saldo begroting 2019	-316	-2.269	-2.358	-1.075

Het meerjarenbeeld ten opzichte van de Lentenota is verbeterd, met name door de Meicirculaire (raadsbrief dd. 03-07-2018). Enkele stelposten die wij in de Lentenota gereserveerd hadden voor uitwerking van Rijksbeleid zijn vervallen en wij hebben de loon- en prijsindexcijfers bijgesteld. In de meerjarenbegroting houden wij rekening met een loonindex van 3% voor 2020 en 2021 en van 2,5% voor 2022. De prijsindex ligt voor alle jaren op 2%.

Daarnaast hebben wij te maken met een aantal nieuwe ontwikkelingen. Zo zien wij een positieve waardeontwikkeling (hoger dan het landelijk gemiddelde) van met name woningen in onze gemeente. Daarbij is de verwachte opbrengst van de woningbouwlocaties op het huidige VVA-terrein (Hornmeer en Meer-valstraat/Roerdompiaan) in deze begroting verwerkt. Wij verwachten een incidentele meeropbrengst bij de omgevingsvergunningen door de toename van het aantal bouwvragen van met name grote projecten. Tot slot hebben wij middelen gereserveerd voor nieuw beleid.

Compensatie inwoners voor stijgende WOZ-waarden

Het college wil de lasten voor inwoners zo laag mogelijk houden. Daarom hebben wij besloten om inwoners eenmalig te compenseren voor de stijging van de WOZ-waarden (door de stijgende huizenprijzen is de WOZ-waarde van woningen toegenomen). De meeropbrengst van die waardestijging willen wij teruggeven aan inwoners (€ 25 per huishouden).

Ambities en speerpunten

Kwaliteiten waarmee Aalsmeer zich in de regio onderscheidt is dat Aalsmeer een aantrekkelijke gemeente is om te wonen en tegelijkertijd een krachtige economische speler in de metropoolregio Amsterdam. Ambitie van dit college is die kwaliteiten versterken en Aalsmeer toekomstbestendig maken. Uitgangspunt voor het collegeprogramma was het raadsprogramma 'Samen bouwen aan vertrouwen' met een aantal gezamenlijke uitgangspunten, kernwaarden en thema's. Wij willen hierover met de raad in gesprek blijven. Met elkaar, dus samen met raad en inwoners, is de rode draad in onze manier van werken.

Samenleving waarin iedereen meedoet: inwoners helpen elkaar zoveel mogelijk en waar nodig biedt de gemeente zorg en ondersteuning. Het gaat hierbij om goede zorg, goed onderwijs, zoveel mogelijk mensen aan het werk en ontplooiingskansen voor iedereen. Om de zorg nu en in de toekomst nog beter te maken zoekt de gemeente naar een meer integrale, efficiëntere aanpak. Wij willen één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk & inkomen en schuldhulpverlening, waarin ook de dagstructurering en maaltijdvoorziening zijn opgenomen. Daarnaast zetten wij het op preventie gerichte beleid voort, onder meer met de pilot 75+ en het project voor jonge mantelzorgers. Daarbij willen wij organisaties en instellingen ondersteunen die zich verbinden aan maatschappelijke doelen en samen met hen een maatschappelijke agenda opstellen en daarmee de onderlinge samenwerking versterken.

Betaalbaar wonen: door de enorme behoefte aan woningen in de regio staat de woningmarkt onder druk, ook in Aalsmeer. Wij willen dat wonen betaalbaar blijft voor mensen met lagere en middeninkomens. Daarom wil het college met de raad dit jaar nog de woonvisie herijken.

Duurzame, aantrekkelijke leefomgeving: inwoners hechten veel waarde aan een groene, schone en veilige leefomgeving. Wij hebben de ambitie om de openbare ruimte op orde krijgen én houden. Voor 2019 hebben wij € 500.000 gereserveerd om een kwaliteitsslag in de openbare ruimte te maken. Denk hierbij aan reparaties aan stoepen en straten en in overleg met de wijken de beplanting in de openbare ruimte. Daarnaast staat een viertal grote projecten op de agenda om Aalsmeer aantrekkelijker en leefbaarder te maken. Een van die projecten betreft het toegankelijker maken van het Waterfront Aalsmeer. Op dit moment is de gemeente bezig met de voorbereiding en uitwerking van dit project, waarbij raad en inwoners intensief worden betrokken. De atletiekbaan is het laatste grote project in de renovatie van de sportaccommodaties in onze gemeente. Vanwege onvoorziene omstandigheden zijn de kosten hoger en zien wij ons genoodzaakt extra krediet aan te vragen. De varende boswachter wordt met een jaar verlengd en geëvalueerd.

Wij moeten met elkaar verduurzamen: duurzamer bouwen, minder afhankelijk worden van aardgas, klimaatbestendig worden en afval anders inzamelen. Komend jaar gaat de gemeente aan de slag met een nieuw afvalplan en zal de raad en inwoners daar actief bij betrekken.

De leefbaarheid staat in grote delen van onze gemeente zwaar onder druk door Schiphol. Ons standpunt over de ontwikkeling van Schiphol na 2020 is dat verdere groei van de luchthaven voor Aalsmeer niet verantwoord meer is. Dat punt dragen wij uit in verschillende overleggen en platforms.

Goede bereikbaarheid: goede bereikbaarheid in de regio is belangrijk voor onze economie en onze inwoners. Komende jaren heeft de gemeente een aantal grote projecten op de agenda staan om onze infrastructuur toekomstbestendig te maken. Projecten die een grote impact hebben op de omgeving en op andere infrastructurele projecten. Dit geldt met name voor de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg. Daarnaast gaat de gemeente aan de slag met groot onderhoud van wegen, rioleringen en bruggen. De gemeente werkt aan een Nota wegen om de kwaliteit van ons wegennet weer op niveau te brengen. Al deze werkzaamheden gaan de nodige overlast met zich meebrengen. Goede afstemming en communicatie zijn belangrijk om de werkzaamheden in goede banen te leiden.

Florerende economie: Aalsmeer is een belangrijke economische motor in de regio. Om de concurrentiepositie van Aalsmeer te versterken willen wij investeren in een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers, in regionale en internationale relaties en samenwerkingsverbanden en een betere aansluiting met de arbeidsmarkt. Eerste stap is samen met ondernemers de economische agenda en de agenda recreatie en toerisme actualiseren en integreren tot een dynamische agenda. De gemeente werkt actief samen met ondernemers, onderwijs en instellingen, bijvoorbeeld in Greenport Aalsmeer. Ook ondersteunen wij ZAAI dat startende ondernemers adviseert en helpt. Sinds deze zomer is er ook ZAAI 2.0 voor bestaande bedrijven. Verder organiseert de gemeente samen met Ondernemend Aalsmeer dit jaar weer een Ondernemer van het Jaar verkiezing. De accountmanager economie wordt met een jaar verlengd in afwachting van een evaluatie.

Om de programmabegroting voor u en inwoners toegankelijker te maken hebben wij via onze website een digitale programmabegroting in een magazine stijl. Kijk op: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

1 Leeswijzer

Algemeen

De programmabegroting 2019 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het BBV maakt onderscheid tussen een programmabegroting (als sturingsinstrument voor de raad) en de taakveldenbegroting (als sturingsinstrument voor het College). In de programmabegroting stelt de Raad de beleidsmatige en financiële kaders. De Raad stelt de (financiële) uitgangspunten voor het beleid vast in de programmabegroting en B&W voert deze uit aan de hand van de taakveldenraming.

De Lentenota 2018 die op 12 juli 2018 door de Raad is vastgesteld vormt de basis voor deze (meerjarige) programmabegroting. In de Lentenota is het financiële meerjarenbeeld voor de jaren 2019 tot en met 2022 opgenomen, inclusief reeds genomen B&W- en raadsbesluiten, onvermijdelijke uitgaven, kosten uit door de Raad vastgestelde plannen en nieuw beleid.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de indeling van de programmabegroting.

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een algemeen deel, bestaande uit de aanbiedingsbrief en de leeswijzer;
- De beleidsbegroting, bestaande uit, het programmaplan, bedrijfsvoering, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de paragrafen;
- De financiële begroting, bestaande uit de financiële positie (inclusief overzicht van de baten en lasten), investeringen en de meerjarenraming;
- Bijlage 1, 2, 3, 4, 5 en 6: bronvermelding, lijst van afkortingen, verplichte indicatoren BBV inclusief toelichting, kaderstellende nota's, overzicht van subsidies en overzicht van baten en lasten per taakveld.

Programmaplan

Algemeen deel per programma (missie)

Ieder programma begint met een beknopt geformuleerde missie 2018-2022.

Thema's

De programma's omvatten meerdere beleidsterreinen. Na het algemeen deel is de verdere inhoudelijke uitwerking gesplitst in verschillende thema's. Per thema komen achtereenvolgens aan de orde:

- Actuele beleidsontwikkelingen;
- (indien van toepassing) Actuele bestuurlijke actiepunten;
- Kengetallen.

Financiën

Elk programma eindigt met een paragraaf financiën onderverdeeld naar de taakvelden van de begroting zoals deze aansluiten bij het BBV.

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. De nieuwe BBV schrijft voor dat de verbonden partij, die betrokken is bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen, wordt opgenomen bij het programma.

De financiële begroting

Na de beleidsinhoudelijke informatie volgt de financiële uitwerking. Dit geeft invulling aan het budgetrecht van de raad. De door de Raad te autoriseren budgetten per programma op het niveau van lasten, baten en saldo zijn opgenomen in een totaaloverzicht. Het overzicht per programma is opgebouwd uit taakvelden.

Het subtotaal per programma omvat de volle omvang van verwachte uitgaven en inkomsten en sluit aan op de door de Raad te autoriseren budgetten. Daarna wordt zichtbaar gemaakt welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd of onttrokken.

Naast de ramingen 2019, gesplitst naar lasten, baten en saldo, staan de saldi vermeld van de rekening 2017 en de bijgestelde begroting 2018, evenals van het meerjarig perspectief 2020-2022.

Onder het financieel overzicht staat een toelichting op de ontwikkeling van het programmasaldo van jaar op jaar. Daarbij worden de volgende categorieën mutaties gehanteerd:

- Eerste begrotingswijziging;
- Besluitvorming Lentenota 2018;
- Mutaties meicirculaire 2018;
- Overige bestuurlijke besluitvorming na de Lentenota 2018;
- Mutaties begroting 2018.

De kostenverdeling wordt in de begroting geactualiseerd. Dit betreft financieel-technische verschuivingen.

Overhead en algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft voor dat baten en lasten van overhead centraal worden geraamd en verantwoord op een eigen taakveld overhead. Dit taakveld is opgenomen in paragraaf 2.7.

Bij de programma's worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma's zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma's wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering één van de belangrijkste is. Dit is opgenomen in paragraaf 2.8.

Nagenoeg alle tabellen zijn afgerond op duizendtallen, hierdoor ontstaan afrondingsverschillen.

Tot slot worden, voor zover van toepassing, specificaties gegeven van in de ramingen verwerkte concrete invulling van de investeringsruimte.

Paragrafen

In deze programmabegroting zijn de volgens het BBV verplichte paragrafen opgenomen. Hierin worden de beleidslijnen van de beheersmatige aspecten en de lokale heffingen vastgelegd. Op deze manier worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Financiële begroting

In dit hoofdstuk is het overzicht van baten en lasten per programma opgenomen, inclusief de incidentele baten en lasten. Verder wordt ingegaan op de financiële positie van de gemeente, de investeringen, de reservepositie van de gemeente en de meerjarenraming.

Bijlagen

Bij de kengetallen en effectindicatoren wordt door een noot verwezen naar de bronvermelding in bijlage 1. In bijlage 2 is een lijst van de gehanteerde afkortingen opgenomen. Bijlage 3 bevat de verplichte indicatoren BBV inclusief toelichting. Bijlage 4 geeft een overzicht van de vigerende kaderstellende nota's per programma. In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de budgetten die voor gesubsidieerde activiteiten in de begroting zijn gereserveerd. Bijlage 6 bevat een vanuit het BBV verplichte bijlage van baten en lasten per taakveld.

2 Programmaplan

2.1. Sociaal domein

Missie 2019 - 2022

In onze gemeente zijn de meeste mensen zelfredzaam en ze helpen elkaar waar nodig. Als dat niet lukt, biedt de gemeente een vangnet, want in Aalsmeer vinden wij met elkaar dat niemand buiten de boot mag vallen. Dat kwam vorig jaar ook duidelijk naar voren tijdens Aalsmeer in Zicht, het traject waarbij de gemeente samen met inwoners en ondernemers de toekomst verkende.

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen volwaardig mee kan doen aan de samenleving. Voor mensen die zorg nodig hebben, bieden wij zorg dicht bij huis en op maat en wij werken zoveel mogelijk vanuit het principe: één huishouden, één plan en één regisseur. Wij besteden veel aandacht aan preventie en vroegsignalering, met name als het om jongeren gaat, om erger te voorkomen.

Uitgangspunt van de gemeente is goede hulp en ondersteuning blijven bieden aan mensen die dat nodig hebben. We weten echter dat onze budgetten voor de zorg door bezuinigingen van het Rijk en groeiende kosten van met name de jeugdhulp komende jaren niet toereikend zijn. Dit betekent dat wij met elkaar willen kijken hoe het anders kan. Een eerste stap is meer integraal werken en duidelijke doelen stellen om beter te sturen. Daarom willen wij één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk en inkomen en schuldhulpverlening.

2.1.1 Zorg en welzijn

Actuele beleidsontwikkelingen

Bij veranderingen in de samenleving gaat het met name om de toenemende druk op de informele zorg (mantelzorgers en vrijwilligers, sociale samenhang in wijken) en het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt.

Er zijn inwoners die naar een verpleeghuis mogen, maar dit niet willen en zo lang mogelijk thuis blijven wonen en inwoners die niet meer thuis kunnen of willen wonen, maar nog niet in aanmerking komen voor een verpleeghuisindicatie. Deze twee ontwikkelingen kunnen leiden tot onhoudbare zorgsituaties in de wijk en meer crisisopnames.

Aalsmeer geeft in 2019 verdere invulling aan het vastgestelde VN-verdrag over toegankelijkheid. Het Verdrag heeft als doel de drempels voor mensen met een beperking zoveel mogelijk weg te nemen, zodat we komen tot een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.

Daarnaast maakt ambulantisering van de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) dat meer inwoners, die verward gedrag kunnen vertonen, in de wijken komen wonen.

De ontwikkeling dat mensen langer thuis blijven wonen en mensen met (ernstige) GGZ-problematiek in de wijken komen wonen, kunnen leiden tot extra druk op de capaciteit van preventieve zorg, ondersteuning door het welzijnswerk en een groter beroep op WMO-maatwerkvoorzieningen

Door onder andere de krapte op de woningmarkt kan de gemeente steeds meer te maken krijgen met gezinnen en individuen die dakloos worden.

Tot slot blijken inwoners in alle leeftijdsklassen steeds meer zelf verantwoordelijkheid te willen dragen voor en te sturen op hun gezondheid. Dit biedt kansen wat betreft preventie van gezondheidsrisico's.

In het regeerakkoord is een wijziging van de berekening van de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen opgenomen. Het voornemen is om vanaf 1 januari 2019 de inkomensafhankelijke eigen bijdrage te vervangen door een vast tarief van € 17,50 per periode. De verwachting is dat door de introductie van dit vaste tarief er 10% meer aanvragen worden ingediend (met name voor Hulp bij Huishouden) met een stijging van kosten tot gevolg. Daarnaast dalen onze inkomsten uit de eigen bijdrage voor deze voorzieningen, naar verwachting met € 220.000.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
In de nieuwe collegeperiode zal de nieuwe beleidsnota Sociaal Domein worden vastgesteld, waarbinnen het lokaal gezondheidsbeleid tevens een plaats krijgt.	Raad	2 ^e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Toegekende rolstoelen	1	61	60	74	
Toegekende woningaanpassingen	1	44	56	56	
Ritten collectief vervoer	1	17.738	16.655	17.356	
Aanvragen overig individueel vervoer	1	70	67	65	
Cliënten huishoudelijke verzorging	1	489	495	461	
Verleende zorguren HV hele jaar	1	64.700	56.700	55.787	
Inwoners 75 jaar en ouder	1	2.289	2.380	2.489	2.582
% Mantelzorgers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	31%		32%	
% Vrijwilligers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	33%		34%	

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Maatwerkvoorziening (Wmo), Maatwerkdienstverlening 18+, Geëscaleerde zorg 18+ en Volksgezondheid.

2.1.2 Werk en inkomen

Actuele beleidsontwikkelingen

Aalsmeeders zo veel mogelijk aan het werk

Het streven is om het bestand van uitkeringsgerechtigden zo veel mogelijk te activeren. De doelgroep met een verdien capaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon en de doelgroep voor het nieuw beschut werk verdient specifieke aandacht. Nieuw beschut werk is bedoeld voor inwoners die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden de mogelijkheid hebben tot arbeidsparticipatie. Met name het in beeld krijgen van deze twee groepen is van groot belang zodat zij gebruik kunnen maken van begeleiding naar werk en ingezet kunnen worden in het nieuw beschut werk.

Werk & inkomen: meer dan alleen betaald werk

De speerpunten van werk en inkomen vloeien voort uit de doelstelling om zoveel mogelijk inwoners van Aalsmeer mee te laten doen aan de samenleving. Betaald werk (fulltime of parttime) staat hierbij voorop, maar voor wie dat (nog) niet mogelijk is, wordt ondersteuning geboden richting vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding.

Sluitende aanpak jongeren tot 27 jaar

Voor het in beeld brengen en houden van jongeren is de sluitende aanpak ontwikkeld. Afhankelijk van de resultaten zal in 2019 worden bepaald of deze aanpak moet worden doorontwikkeld. Deze preventieve aanpak is met name van belang om (grotere) problemen in de toekomst te voorkomen.

Beleid sociaal domein

In 2019 wordt een nieuwe beleidsnota sociaal domein vastgesteld. Daarnaast wordt het armoedebeleid geëvalueerd.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Gemiddeld aantal inkomensvoorzieningen	1	213	210	221	
Gemiddeld aantal WSW	1	41	37	35	
Inwoners met een WW-uitkering	8	667	639	651	501
Toekenningen bijzondere bijstand en minimaregelingen	1	2.033	670	1.054	
Gemiddeld aantal cliënten schuldhulpverlening	1	109	120	128	
Houders Aalsmeerpas	1		290	489	
Beroepsbevolking (15-75 jaar)	7	17.000	17.000	17.000	

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Inkomensregelingen, Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Evaluatie armoedebeleid	Raad	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Gemiddeld aantal inkomensvoorzieningen	1	213	210	221	
Gemiddeld aantal WSW	1	41	37	35	
Inwoners met een WW-uitkering	8	667	639	651	501
Toekenningen bijzondere bijstand en minimaregelingen	1	2.033	670	1.054	
Gemiddeld aantal cliënten schuldhulpverlening	1	109	120	128	
Houders Aalsmeerpas	1		290	489	
Beroepsbevolking (15-75 jaar)	7	17.000	17.000	17.000	

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Inkomensregelingen, Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie.

2.1.3 Jeugd

Actuele beleidsontwikkelingen

Vanaf 2018 wordt gewerkt volgens een nieuwe regionale inkoopmethodiek voor de jeugdhulp die grote veranderingen in werkwijze met zich meebrengt. Er wordt gewerkt met perspectiefplannen, aanbieders/hoofd- aannemers leveren een integraal hulptraject, zo nodig in samenwerking met anderen en er wordt gewerkt met vaste tarieven. Het behalen van de vooraf bepaalde resultaten staat centraal. De ontwikkeling van de kosten van de specialistische jeugdhulp lopende het jaar is zorgelijk. In overleg met de regiogemeenten en aanbieders worden diverse maatregelen ingezet om de stijging van kosten voor 2018 en later te beperken en de wijze van uitvoering van de nieuwe methodiek te verbeteren. In 2019 wordt een afweging gemaakt over voortzetting, al dan niet in aangepaste vorm, van de werkwijze en inkoopmethodiek in 2020 en verder.

Ook speelt de opdrachtverlening van het jeugdwerk in 2019.

Daarnaast loopt in 2019 het beleidsplan jeugdhulp af en begint een nieuwe beleidsperiode van vier jaar. In een nieuwe beleidsnota sociaal domein zal jeugdhulp, preventie en jeugdgezondheid een plek krijgen vanuit een integraal perspectief op de doelgroep jeugd en gezin.

In 2019 zetten we bestaand algemeen en preventief beleid voort dat bijdraagt aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien van kinderen. Specifieke thema's hierin zijn onder andere (v)chtscheidingen, opvoedondersteuning aan kwetsbare gezinnen en inzet van gezinscoaches voor multi-probleem gezinnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Op basis van ervaringen met de per 1-1-18 ingevoerde regionale inkoopmethodiek, zoveel mogelijk in samenspraak met de partners in de regio, overwegen of deze inkoopmethodiek, al dan niet in aangepaste vorm, wordt voortgezet vanaf 2020.	Uitvoering	
Opstellen beleidsplan Sociaal domein 2019-2022.	Raad	2 ^e helft
Voorstel opdrachtverlening jeugdwerk	College	1 ^e helft

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18- en Geëscaleerde zorg 18-.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Inwoners 0 t/m 3 jaar	1	1.383	1.327	1.241	1.188
Inwoners 4 t/m 17 jaar	1	5.791	5.839	5.832	5.865
Cliënten jeugdhulp	1	617	640	841	
Besluiten jeugdhulp	1	828	896	954	

Thema 2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2019 wordt verder uitvoering gegeven aan het participatiebeleid. We willen inwoners en ondernemers actief en tijdig blijven betrekken bij de instandhouding van een plezierige woonomgeving. Daarom blijft onze focus liggen op het bevorderen van *meedenken* en *meedoen*. Dat wil zeggen: we vragen bewoners en ondernemers om mee te denken en mee te praten bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Op deze manier stimuleren we initiatieven in wijken en buurten gericht op de verbetering van de leefbaarheid en waar mogelijk faciliteren we deze initiatieven. Verschillende instrumenten op het vlak van burgerparticipatie zetten we hierbij in. Het Right to Challenge is één van deze instrumenten waar we in 2019 ervaring mee willen opdoen.

De wijkoverleggen zijn voornamelijk gericht op de leefbaarheidsvraagstukken in de fysieke leefomgeving. Gemeente en wijkoverleg blijven elkaar zoveel als mogelijk daarover informeren. Ook bewonersinitiatieven in de wijk worden ingebracht door bewoners en/of de buurtverbinder en besproken in een wijkoverleg. De bewoners zorgen voor voldoende draagkracht in de wijk. Hierbij kan de buurtverbinder een ondersteunende rol hebben.

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) kent in 2019 een aantal wisselingen in verband met aflopende benoemingstermijnen. Een nieuwe secretaris en een aantal nieuwe leden treden aan. In 2018 is hiervoor een sollicitatieprocedure gestart.

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie en Wijkteams.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
1.1 Geëscaleerde zorg 18+	42	46	84	-37	47	47	47	47
1.1 Maatwerkdienstverlening 18+	2.212	2.699	3.154	-435	2.719	2.718	2.810	2.810
1.1 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	853	709	674	0	674	674	674	674
1.1 Volksgezondheid	1.019	1.023	1.053	0	1.053	1.053	1.053	1.053
1.1 Wijkteams	1.547	1.713	1.660	0	1.660	1.660	1.601	1.601
1.2 Arbeidsparticipatie	541	507	514	0	514	558	576	580
1.2 Begeleide participatie	893	883	871	0	871	822	817	817
1.2 Inkomensregelingen	923	928	4.843	-3.736	1.107	1.021	995	994
1.3 Geëscaleerde zorg 18-	436	413	418	0	418	418	418	418
1.3 Maatwerkdienstverlening 18-	4.346	3.229	4.189	0	4.189	4.212	4.234	4.234
1.4 Samenkracht en burgerparticipatie	2.235	2.383	2.750	-133	2.617	2.487	2.487	2.487
Totaal saldo van baten en lasten	15.046	14.533	20.210	-4.341	15.869	15.669	15.711	15.715
Reservemutatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	15.046	14.533	20.210	-4.341	15.869	15.669	15.711	15.715

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	14.428	14.407	14.470	14.470
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-56	-73	-82	-82
Lentenota 2018	1.276	1.164	1.154	1.158
Meicirculaire 2018	19	19	-7	-7
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	276	228	252	252
- Kostentoe rekening	-95	-72	-72	-72
- Mantelzorgondersteuning	25			
- Overige correcties < € 40.000	-4	-4	-4	-4
Saldo begroting 2019	15.869	15.669	15.711	15.715

Mantelzorgondersteuning

Als gevolg van de toenemende levensverwachting vergrijst de bevolking en komen er steeds meer ouderen. Extramurale zorg komt in plaats van intramurale zorg waardoor mensen langer thuis wonen. Deze ontwikkeling heeft consequenties voor het beroep dat wordt gedaan op mantelzorgers. Het mantelzorgsteuning, Mantelzorg & Meer, merkt dat in de hoeveelheid aanvragen die zij krijgen. Het extra budget dat hiervoor in 2018 beschikbaar is gesteld is ook voor 2019 beschikbaar.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland en Werkvoorzieningsschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.2. Onderwijs en ontplooiing

Missie 2019 - 2022

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zo als elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooien. Daarom zijn naast onderwijs ook sport en cultuur belangrijk. In Aalsmeer willen wij een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen.

Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs. Met elkaar gaan wij voor hetzelfde doel: kwalitatief goed onderwijs voor elk kind in Aalsmeer.

Kenmerkend voor Aalsmeer is het rijke verenigingsleven. De vele sportclubs, verenigingen en culturele instellingen zijn niet alleen belangrijk voor de individuele ontwikkeling, maar vervullen ook een belangrijke sociale rol in onze samenleving. Ze zorgen voor verbinding. Mensen leggen nieuwe contacten en voor nieuwkomers is het een manier om te integreren in de gemeenschap. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving en belangrijk voor het verenigingsleven.

Wij zijn in Aalsmeer gewend aan een goed voorzieningenniveau. Dat willen wij graag behouden. Daarbij vinden wij het belangrijk dat die voorzieningen bereikbaar en toegankelijk voor iedereen zijn. Wij faciliteren clubs, verenigingen en culturele instellingen en moedigen hen aan de samenwerking in en misschien zelfs wel buiten Aalsmeer op te zoeken om een breed aanbod te kunnen bieden.

2.2.1 Onderwijs

Actuele beleidsontwikkelingen

Uitbreiding doelgroepen en taken Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

In 2018 zijn de taken van het RMC uitgebreid met de volgende doelgroepen en taken:

- Jongeren in een kwetsbare positie (uit het Praktijkonderwijs, speciaal Onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO2).
- Begeleiden van oud Voortijdig schoolverlaters ((VSV-ers) jongeren die al eerder uitgevallen zijn, nog een keer benaderen).
- Nieuwe VSV-effectrapportage.

Tegelijkertijd is voor Aalsmeer en Amstelveen de Sluitende aanpak jongeren vastgesteld, waar de RMC samen met andere partners (met name het Werkplein) deel van uitmaakt. De Sluitende aanpak heeft als doel: geen enkele jongere thuis op de bank. In 2019 wordt deze sluitende aanpak doorontwikkeld en geëvalueerd

Voor de leerplicht is er administratieve ondersteuning voor 24 uur per week beschikbaar gesteld voor 2018 en 2019. Dit wordt in 2019 geëvalueerd.

Landelijke herverdeling van rijksuitkering Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). De huidige rijksuitkering GOAB 2018 bedraagt € 180.000. In 2019 wijzigen de Rijksmiddelen GOAB. De GOAB-middelen voor Aalsmeer worden verlaagd naar (indicatief bekend) € 64.000 in 2022. De afbouw vindt plaats over een periode van 4 jaar in stappen van 25%. In 2019

bedraagt de rijksuitkering GOAB naar verwachting € 150.000. De afname van het budget heeft in 2019 nog geen directe gevolgen voor de uitvoering.

In het gewijzigde rijksbeleid GOAB is ook een nieuwe taak voor gemeenten opgenomen: uitbreiding van Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur VE in 2020.

De afname van het rijksbudget GOAB en de uitbreiding van de uren Voorschoolse Educatie vragen aanpassingen van het gemeentelijk beleid. In 2019 bereiden we dit voor, wat betreft de doelgroepcriteria en het aanbod, de huisvesting, bedrijfsvoering en scholing van personeel.

Onderwijsagenda

Samen met onderwijs en kinderopvang wordt een onderwijsagenda opgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Aanpassen van het gemeentelijk beleid Voor- en voerschoolse educatie als gevolg van de wijzigingen in rijksuitkering OnderwijsAchterstandenBeleid.	Raad	1e helft
Opstellen Onderwijsagenda	College	1e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Basissscholen	10	10	10	9	
Leerlingen basisonderwijs	10	3.323	3.321	3.276	3.180
Leerlingen basisonderwijs met leerlinggewicht	10	299	321	297	272
Aantal kinderen dat gebruik maakt van de taalklas	1	14	23	27	21
Aantal kinderen dat gebruikt maakt van de Internationale Schakelklas (ISK)	1	6	16	24	21
Cursisten volwasseneducatie (NT2 en overig)	1	17	18	13	40
Kinderen leerlingenvervoer taxi(busje)	1	53	52	71	
Kinderen leerlingenvervoer openbaar/eigen vervoer	1	10	15	15	
Kinderen leerlingenvervoer totaal	1	63	67	86	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2019 wordt het schoolgebouw voor het Integraal Kindcentrum Triade in de Hornmeer in gebruik genomen. Duurzaamheid staat hierbij hoog in het vaandel, Triade is het eerste gasloze schoolgebouw in Aalsmeer.

Voor zowel Kudelstaart als Oosteinde spelen ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk ook de onderwijshuisvesting raken. Wij verwijzen daarvoor naar programma 5.1. Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Samenwerken met het primair en voortgezet onderwijs inzake huisvesting.	Uitvoering	
Planvorming onderwijshuisvesting Kudelstaart.	Initiatieffase	
Planvorming onderwijshuisvesting Oosteindedriehoek	Initiatieffase	
Nieuwbouw Triade	Uitvoering	
Herstel constructiefouten De Mikado.	Uitvoering	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Onderwijshuisvesting.

Thema 2.2.3 Sport

Actuele beleidsontwikkelingen

De sportnota is in 2018 geëvalueerd. Hieruit blijkt dat het goed gaat met sport en bewegen in Aalsmeer. Grote wijzigingen zijn niet nodig. Wel wordt ingespeeld op de komende uitwerkingen van het Nationale Sportakkoord en de wens om te komen tot een maatschappelijke agenda.

In 2018 is het onderzoek over kostentransparantie, doelmatigheid en efficiency tarieven buitensportaccommodaties afgerond (artikel 213a Gemeentewet). De conclusies worden meegenomen in de uitwerking om te komen tot een maatschappelijke agenda.

Er wordt gekeken op welke manier het sportareaal duurzamer en meer klimaatneutraal kan worden gemaakt met het oog op het Klimaat-akkoord. Als exploitant van de sportaccommodaties speelt Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV) hier een belangrijke rol in.

Vanaf 2019 wordt het aantal combinatiefuncties sport uitgebreid in de lijn van de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties voor beweegactiviteiten voor groepen die extra aandacht nodig hebben, zoals ouderen en jonge kinderen. Hiervoor is structureel budget beschikbaar gesteld.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Sportaccommodaties	1	38	38	38	38
Speellocaties met toestellen	1	129	139	139	103
Afname lesmaterialen/-kisten NME door basisscholen	1	26	37	38	
Afname materialen NME door BSO	1	0	0	3	

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Sportbeleid en activering en Sportaccommodaties.

2.2.4 Kunst en cultuur

Actuele beleidsontwikkelingen

De deelname aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit loopt tot en met 2020. Deze regeling is gericht op verankering van cultuureducatie in het onderwijs. In de loop van 2019 moet duidelijk worden hoe die verankering vorm gaat krijgen, dit met het oog op het vervolg.

In 2018 is de exploitatie van de Oude Veiling van start gegaan met onder andere de Bibliotheek Amstelland, het Cultuurpunt en Ons Tweede Thuis als belangrijke partners. 2019 zal het eerste jaar zijn dat de Oude Veiling een volledig jaar draait.

Eind 2016 is de bibliotheekvisie Aalsmeer “De bibliotheek van nu naar 2025” vastgesteld. In 2019 werkt de Amstelland Bibliotheek twee jaar conform deze nieuwe visie en vindt een korte evaluatie plaats. Daarnaast vindt voor Kunst- en Cultuurbeleid een evaluatie plaats.

De licentie van Stichting Lokale Omroep Aalsmeer loopt tot 15 juni 2019. Het Commissariaat voor de Media zal de gemeenteraad om advies vragen wanneer voor de nieuwe toewijzingsperiode een aanvraag wordt gedaan. De afgelopen jaren wordt landelijk aangestuurd op het vormen van streekomroepen. Dit is echter geen wettelijke verplichting.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Advisering over nieuwe toewijzing lokale omroep	Raad	1e helft
Evaluatie Kunst- en Cultuurbeleid	College	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Ingeschreven gebruikers bibliotheek	12	6.429	6.256	5.995	
Uitleningen bibliotheek	12	188.561	170.771	106.614	
Rijksmonumenten en provinciaal monumenten	1	31	32	32	32
Gemeentelijke monumenten	1	43	43	43	43
Gemeentelijk beschermde dorpsgezichten	1	8	8	8	8

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Cultuurpresentatie, -productie en -participatie, Musea, Cultureel erfgoed en Media.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
2.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	785	944	1.069	-134	936	937	953	953
2.2 Onderwijshuisvesting	1.609	1.771	1.983	-268	1.715	1.518	1.496	1.471
2.3 Sportaccommodaties	-177	-34	1.265	-1.370	-105	-88	-98	-134
2.3 Sportbeleid en activering	1.639	1.892	1.975	0	1.975	1.955	1.955	1.955
2.4 Cultureel erfgoed	58	138	94	0	94	94	94	94
2.4 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	273	334	346	0	346	346	346	346
2.4 Media	488	494	501	0	501	501	501	501
2.4 Musea	140	135	136	0	136	136	136	136
Totaal saldo van baten en lasten	4.815	5.674	7.369	-1.772	5.597	5.400	5.383	5.322
Reservemutatie	0	-25	0	-25	-25	-25	-25	-25
Resultaat	4.815	5.649	7.369	-1.797	5.572	5.375	5.358	5.297

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	5.456	5.394	5.370	5.304
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-37	-37	-36	-36
Kredietverhoging Triade meerjareneffect (raad 9 november 2017)	13	13	13	13
Lentenota 2018	-16	-36	-36	-36
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	39	39	39	39
- Kapitaallasten	-156	-140	-134	-129
- Kostentoe rekening	106	106	106	106
- Sportpark Sportlaan 43		25	25	25
- Programma onderwijshuisvesting 2019	156			
- Overige correcties < € 40.000	11	11	11	11
Saldo begroting 2019	5.572	5.375	5.358	5.297

Investerings (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Sportcomplex Calslagen, veld 3	82			
Sportcomplex Calslagen, veld 4		74		
Sportcomplex Calslagen, veld 5		74		
Sportcomplex Calslagen, hoofdveld				165
Sportcomplex Hornmeer, veld 2				380
Sportcomplex Hornmeer, veld 3				380
Totaal investeringen	82	148	0	925

Sportpark Sportlaan 43

In 2016 is een krediet van € 920.000 verleend voor renovatie van sportpark Sportlaan 43. Bij uitwerking van de plannen is gebleken, dat dit bedrag om diverse redenen ontoereikend is. Voortzetten van de plannen vraagt om een kredietverhoging met € 512.500. De kredietverhoging komt middels een afzonderlijk raadsvoorstel aan de orde. De structurele kapitaallasten hiervan bedragen € 25.000. In afwachting van nadere besluitvorming wordt hiermee in de begroting 2019 reeds rekening gehouden.

Programma onderwijshuisvesting

Op 24 juli 2018 heeft het college ingestemd met het programma en overzicht onderwijshuisvesting 2019. Dit voorstel is geagendeerd voor de raadsbehandeling op 27 september 2018. Hierin is voor het herstel van constructiefouten van De Mikado een bedrag van € 156.000 beschikbaar voor 8 benoemde onderdelen, waaronder het herstel van een gebrek in de vuilwaterriolering onder de school. Ten tijde van de behandeling van de Lentenota 2018 waren de financiële effecten van de aanvragen voor De Mikado nog niet bekend.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is ESA BV betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.3. Economie en duurzaamheid

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een belangrijke economische motor in de regio. En dat komt allang niet meer alleen door de sierteelt. Scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in Aalsmeer en de regio. Ook voor de toekomst is het belangrijk dat onze economie blijft floreren en wij onze onderscheidende positie in de metropool vasthouden en versterken.

Wij gaan het merk Aalsmeer als het gaat om bloemen en water internationaal en regionaal sterker op de kaart zetten. Dit doen wij door de samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam aan te halen en te investeren in regionale en internationale relaties. Om adequaat te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen willen wij wendbaar zijn en tijdig kunnen sturen. Daar passen geen beleidsnota's voor vier jaar meer in. Wij willen snel met bedrijven en de raad de Economische agenda en de Agenda Recreatie en Toerisme herijken en samenvoegen.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling, maar is ook belangrijk voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Het heeft gevolgen voor het bedrijfsleven en voor het leven van onze inwoners. Er gebeurt al veel op dit gebied, maar als wij een leefbare wereld willen doorgeven aan onze kinderen, moeten wij samen met inwoners en bedrijven aan de slag met grote vraagstukken zoals de circulaire economie, de energietransitie en de klimaatadaptatie.

2.3.1 Economie, toerisme en recreatie

Actuele beleidsontwikkelingen

Economie

Aalsmeer is het hart van de Greenport binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en een belangrijke schakel in de MRA waarbinnen de Mainport Schiphol, de Ports of Amsterdam, Greenport Aalsmeer en de dataport ASM IX de belangrijkste economische motoren zijn.

Het college herijkt in 2019 de Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer en voegt deze samen met het te herijken Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme. Dit in samenspraak met ondernemers en bedrijven. Het EZ Uitvoeringsprogramma is een uitwerking van de Economische Agenda 'Samen ondernemen in Aalsmeer' 2016-2020. Het behouden en versterken van de economische structuur in Aalsmeer is de hoofddoelstelling van de Economische Agenda en het Uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de zes speerpunten in de Economische Agenda:

- Sterk ondernemerschap
- Innovatie en verduurzaming als verdienmodel
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat
- Versterken logistiek profiel
- Zichtbaar Aalsmeer
- Aalsmeer als onderdeel van de metropoolregio

In 2019 gaat de aandacht nadrukkelijk uit naar het positioneren van Aalsmeer als internationaal dorp, vanuit de invalshoek van het grote aantal ondernemingen die internationaal actief zijn, maar ook vanuit

recreatie en toerisme. Daarbij is het zaak om het thema 'water en bloemen', speerpunt in de positionering van Aalsmeer, nog meer zichtbaar te maken en uit te dragen. Ook in de fysieke omgeving.

Participatie met ondernemers en raadsleden is essentieel voor het succesvol uitvoeren van de Economische Agenda.

De gemeente heeft de bestuurlijke ambitie om de kansen in beeld te brengen voor een inclusieve arbeidsmarkt en voor het terugdringen van schaarste en 'mismatch' op de arbeidsmarkt.

De gemeente wil zich actief blijven positioneren in regionale en internationale netwerken. De gemeente Aalsmeer continueert de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam en de deelregio Amstelland-Meerlanden Aalsmeer draagt onder andere bij aan de uitvoering van de Economische Agenda Amstelland-Meerlanden, welke medio 2017 is vastgesteld door het college van B&W.

De accountmanager Aalsmeer verbindt de ondernemers en andere stakeholders binnen en buiten de organisatie. Daarnaast draagt de accountmanager bij aan het versterken van de verenigde vormen van de Aalsmeerse ondernemersverenigingen, zodat zij gelijkwaardige gesprekspartner zijn en blijven voor de Gemeente. Verder zorgt de accountmanager voor het continueren van de uitvoering van het programma ZAAI voor startende ondernemers. In 2019 wordt de evaluatie van de functie afgerond.

Recreatie & toerisme

In september 2016 is de Agenda Recreatie en Toerisme door de gemeenteraad vastgesteld. In januari 2017 is het Uitvoeringsprogramma Agenda Recreatie en Toerisme vastgesteld en is gestart met de uitvoering daarvan. De komende jaren zal het programma verder worden uitgevoerd. Het college herijkt in 2019 het Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme en voegt deze samen met het te herijken Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer.

Aalsmeer heeft de ambitie om meer bezoekers naar Aalsmeer te trekken. Ook binnen R&T is de ambitie om Aalsmeer te positioneren als een internationale locatie. Aalsmeer als bloemendorp mag nog meer zichtbaar worden, ook in de fysieke omgeving. Zowel de gemeente als bewoners, ondernemers en bedrijven kunnen hieraan bijdragen. Met de groei van het aantal bezoekers in Amsterdam zijn er kansen voor Aalsmeer om deze bezoekers, maar ook regionale recreanten, te ontvangen in Aalsmeer. Er moet dan wel een reden zijn om naar Aalsmeer te komen en het moet bekend zijn wat je in Aalsmeer kunt doen. In december 2017 is de nieuwe website VisitAalsmeer gelanceerd waarbij de focus ligt op verhalen en beelden van Aalsmeer, zodat bekend wordt wat Aalsmeer te bieden heeft op het gebied van water en bloemen. Ondernemers worden geïnformeerd over de ontwikkelingen op R&T gebied en gestimuleerd om arrangementen samen te stellen. Ook is het zaak om de betekenis van toenemende toeristenaantallen op het dorp in beeld te brengen.

De Provincie Noord-Holland stelde in 2016 een visie waterrecreatie vast. De ontwikkeling van de Westeinderplassen inclusief de Drechtdoorsteek worden hierin als kansen benoemd. De Drechtdoorsteek is een belangrijke schakel tussen de Zuid-Hollandse, Noord-Hollandse en Utrechtse plassen. Aalsmeer werkt nauw samen met omliggende gemeentes, de provincie Noord-Holland, de gemeente Zuid-Holland en de waterschappen. In 2017 is een Kansonderzoek naar de Drechtdoorsteek uitgevoerd en dat heeft de haalbaarheid van een nieuwe vaarverbinding tussen de Drecht en Westeinderplassen bevestigd en gekoppeld aan een passende en realistische gebiedsontwikkeling. Op dit moment wordt onderzocht wat de interesse vanuit de markt is en welke recreatieve gebiedsconcepten mogelijk zijn voor welke doelgroepen en met welke voorzieningen. Verder worden de ruimtelijke consequenties en randvoorwaarden in beeld gebracht.

In het najaar van 2018 wordt de varende boswachter geëvalueerd. Voor 2019 is incidenteel budget beschikbaar gesteld. Op basis van de evaluatie wordt een besluit genomen over de verdere jaren.

In 2019 wordt onderzoek gedaan naar alle mogelijkheden voor het opleggen van toeristenbelasting en watertoeristenbelasting.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voortzetting Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer.	Uitvoering	
Voortzetting regionale samenwerking (overleg en projecten) Amsterdam Economic Board, Platform Economie, AM (Amstelland Meerlanden) en MRA (Metropoolregio Amsterdam).	Uitvoering	
Herijken/samenvoegen Economische Agenda en R&T agenda	Raad	2 ^e helft
Centrumvisie Winkelgebied Aalsmeer Dorp	Raad	1 ^e helft
Uitvoering Promotieplan	Uitvoering	
Ontwikkeling van het Waterfront	Raad	1 ^e helft
Faciliteren van kleinschalige voorzieningen en recreatief medegebruik langs routestructuren (uitvoering t/m 2019).	Uitvoering	
Faciliteren van Kanoroutes en voorzieningen.		
Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Bestemmingsplan aanpassen	Raad	2 ^e helft
Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Vergunningverlening	College	2 ^e helft
Faciliteren van initiatieven verblijfsrecreatie op basis van structuurvisie Uiterweg.	Uitvoering	
Voorstel toeristenbelasting en watertoeristenbelasting	Raad	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Vestigingen van bedrijven	13	2.507	2.689	2.778	
Bedrijven met 1 werkzame persoon	13	1.416	1.583	1.668	
In Aalsmeer werkzame personen	13	14.553	14.728	14.972	
In Aalsmeer werkzame personen in recreatie en toerisme	13	1.210	1.330	1.430	
Winkelvloeroppervlak (m2)	15	115.749	116.947	114.564	127.160

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Economische ontwikkeling, Bedrijfsloket en -ontwikkelingen en economische ontwikkeling.

2.3.2 Greenport

Actuele beleidsontwikkelingen

De gemeente werkt vanuit Greenport Aalsmeer actief aan behoud en versterking van de concurrentiepositie & economische vitaliteit van de regionale sierteeltsector. De Greenport Aalsmeer is als platform voor samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden van groot belang. Met 50.000 directe en indirecte arbeidsplaatsen in de regio is het economisch belang van deze sector groot. Het succes van de Greenport wordt veroorzaakt door een aantal factoren: de compleetheid van het sierteeltcluster (alle activiteiten zijn op korte afstand van elkaar te vinden), de efficiëntie van de afhandeling, de handelsgeest, de aanwezige kennis en ervaring, de aanwezige infrastructuur en Schiphol.

De Greenport Aalsmeer werkt actief aan een aantal thema's ten behoeve van het behouden en versterken van de sector. Naast Innovatie en Duurzaamheid zijn Logistiek (onder meer de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding) en Arbeidsmarkt/Onderwijs (Groen Onderwijscentrum en samenwerking met het Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam) voor het gemeentebestuur bijzondere aandachtspunten. Binnen het thema Ruimte is één van de grootste uitdagingen de transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden. Randvoorwaardelijk hiervoor is het wegnemen van de belemmeringen uit wet- en regelgeving van Rijk en Provincie (Luchthavenindelingsbesluit (LIB), Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)).

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Deelname aan uitvoering Uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer.	Uitvoering	
Deelname aan uitvoering Actieplan Werkgeversservice-punt Groot Amsterdam Greenport Aalsmeer 2015-2018.	Uitvoering	

2.3.3 Schiphol

Actuele beleidsontwikkelingen

Het Aldersakkoord met afspraken over de groei van Schiphol onder voorwaarden loopt tot en met 2020. Onderdeel van het Aldersakkoord is de invoering van het zogenaamde nieuwe normen- en handhavingstelsel. In dit stelsel wordt afgestapt van de handhaving in vaste meetpunten. Daarvoor in de plaats komt een set regels om te waarborgen dat geluidpreferentieel wordt gevlogen. Prioriteit voor de komende periode is het nieuwe normen- en handhavingstelsel in wet – en regelgeving te verankeren en een eind te maken aan de huidige gedoogsituatie. De omgevingsraad Schiphol zal de minister hierover de komende periode adviseren. Daarnaast ligt er een adviesvraag bij de Omgevingsraad Schiphol (ORS) over de effecten van een groei van de luchtvaart op de woningbouwplannen in de MRA en vice versa.

Het Rijk is tevens bezig met een herindeling van het luchtruim. In het regeerakkoord is bovendien een nieuwe Luchtvaartnota aangekondigd. Hierin zal het Rijk een standpunt innemen over de ontwikkeling van de luchtvaart in Nederland tot 2040. Participatie over de luchtvaartnota is in het najaar 2018 voorzien

De impact van de luchthaven op de leefbaarheid in onze gemeente is groot. In het position paper “De Mensen achter de cijfers is beschreven welke impact de luchthaven heeft op de leefbaarheid en vitaliteit van onze gemeente” en wat er moet veranderen om te kunnen spreken van een ontwikkeling van de

luchthaven in balans met de omgeving. Het position paper is bepalend voor de inzet in het debat over de toekomst van de luchtvaart in Nederland in het algemeen en die van Schiphol in het bijzonder.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Uitdragen en uitvoering geven aan de punten van de Position Paper.	Uitvoering	

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Paginaweergaven www.aalsmeer.nl/schiphol	1	231	240	286
www.aalsmeer.nl/schiphol als bestemmingspagina	1	33	42	69
Melders Aalsmeer website www.bezoekbas.nl	21	263	433	864

2.3.4 Duurzaamheid

Actuele beleidsontwikkelingen

Het duurzaamheidsbeleid berust op 5 pijlers; Fossiel onafhankelijk in 2040, Circulaire Economie, Inclusieve stad, Klimaatadaptatie en een uitstootvrije organisatie in 2030. Het duurzaamheidsbeleid richt zich op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. Hiermee worden de keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid per beleidsveld zichtbaar. Daarom worden de onderwerpen klimaatadaptatie beschreven in Programma 4 Openbare ruimte en inclusieve samenleving in Programma 1 Sociaal Domein.

Fossiel Onafhankelijk Aalsmeer 2040

De transitie richting een fossiel onafhankelijke gemeente bestaat uit verschillende opgaven. Voor de gebouwde omgeving zijn dit het verduurzamen van onze elektriciteitsvoorziening, het verduurzamen van onze warmtevoorziening en het verduurzamen van de mobiliteit. Dit zijn complexe transitieopgaven met een grote impact op de lokale samenleving. De condities waarbinnen de energietransitie moet plaatsvinden zijn nog volop in ontwikkeling, waaronder veranderende wetgeving, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook is nog veel onderzoek en innovatie nodig onder andere om de energietransitie betaalbaarder te maken. Belangrijke actuele ontwikkelingen zijn:

- Gemeenten krijgen in samenwerking met de netbeheerders een regierol bij besluitvorming over de lokale energie- en warmtevoorziening van de gebouwde omgeving. Deze verantwoordelijkheid geldt voor alle gebouwen met een kleinverbruikersgasaansluiting. Vóór 2021 moet de planning bekend zijn van welke buurten tot 2030 van het aardgas af gaan en wat het alternatief is.
- Het 'recht op aardgas' verandert naar recht op warmte. Dit betekent bijv. een breder aansluitrecht op energie-infrastructuur voor verwarming zoals bijv. rest- en stadswarmte.
- Werken aan de ontwikkeling van (rest)warmtenetten als alternatief voor aardgas om gebouwen mee te verwarmen i.s.m. het Warmte & Koude Programma MRA
- Het Klimaatakkoord (2018) richt zich op de ontwikkeling van integrale regionale energie- en klimaatstrategieën. Dit vergt nieuwe regionale beleidsontwikkeling en daarmee een intensivering van de regionale samenwerking. Ook het Interbestuurlijk Programma, wat een gezamenlijk akkoord

is van Waterschappen, Gemeenten, Provincies, en het Rijk, richt zich onder andere op regionale (gebiedsgerichte) integrale aanpakken van opgaven zoals de energietransitie.

- De energietransitie is een belangrijk thema in de omgevingsvisie en omgevingsplannen.

Samenwerking

Gemeente Aalsmeer intensificeert verschillende regionale samenwerkingsverbanden gericht op het verduurzamen van de gebouwde omgeving zowel op gebied van beleidsontwikkeling (o.a. de zogenaamde Regionale Energie & Klimaat Strategieën) als op gebied van beleidsuitvoering. Denk hierbij aan het Warmte & Koude Programma MRA, Greenport Aalsmeer, Energieregio Amstelland & Meerlanden, Metropool regio Amsterdam en Servicepunt Duurzame Energie.

MVO Platform

In 2018 hebben lokale ondernemers het Maatschappelijk verantwoord (MVO) Platform Aalsmeer opgericht. Dit is het netwerk van bedrijven en maatschappelijke organisaties in Aalsmeer, die actief, maatschappelijk betrokken en milieubewust willen ondernemen. Het Platform richt zich op overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties. De gemeente Aalsmeer is partner en ondersteunt en faciliteert het platform.

Natuur & Milieu

In het kader van de Groene AS wordt in het 4de kwartaal 2018 gestart met de aanleg van de ecologische verbindingzone door het dorp, met subsidie van de Provincie Noord-Holland. Verwacht wordt dat de werkzaamheden in het 1ste kwartaal 2019 zijn afgerond. De werkzaamheden zouden al zijn afgerond, maar door de PFOS-problematiek is het vertraagd. In de volgende tranche worden de gemeentelijke percelen in het gebied van de Oosteinderweg ingericht. Naast aanleg en verbeteren van de natuur worden ook de bestaande natuurpercelen in stand gehouden. Ook Stichting de Bovenlanden gaat de komende jaren natuur aanleggen voor de Groene AS met subsidie van Provincie Noord-Holland. Het Hoogheemraadschap van Rijnland moet voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelstellingen. Dit betekent het verbeteren van de waterkwaliteit en de ecologische waarden in en rond het boezemwater. Hiertoe richt Rijnland zich in de tweede fase (plancyclus 2016-2021) op de Westeinderplassen. Stichting de Bovenlanden en gemeente Aalsmeer richten zich samen op het aanleggen en herstellen van natuurvriendelijke oevers en rietlanden.

Natuur- en milieu-educatie (NME)

Om voldoende aandacht te kunnen geven aan natuur- en milieu-educatieve aspecten wordt door Aalsmeer samengewerkt met de gemeenten Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het NME- aanbod bestaat uit lessen en leskisten voor het basisonderwijs en de BSO's. In 2019 wordt een pilot gestart met het onder de aandacht brengen van de producten via een inschrijfboek. Ook wordt in ieder geval de leskist 'Ontdekken en Onderzoeken' (groep 1 t/m 8) toegevoegd aan het aanbod. Daarnaast blijven voor komend jaar vooral thema's als zwerfafval, gezonde voeding, circulaire economie en ecologische basisvorming belangrijk in aanpassingen van het basisaanbod.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Uitvoering geven aan de in 2016 vastgestelde aanpak Duurzaamheid Aalsmeer	Uitvoering	
Herzien aanbod lesmateriaal NME	Uitvoering	
Starten pilot inschrijfboek NME	Uitvoering	

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Gemiddeld elektraverbruik per jaar particulier (kWu)	16	3.386	3.403	3.404
Gemiddeld gasverbruik per jaar particulier (m3)	16	1.435	1.427	1.436
Totaal CO2 uitstoot gecombineerd gas en elektra particulier en zakelijk (1000 kg CO2)	16	238.000	238.000	253.040
Energiesubsidieaanvragen bouwtechnische aanpassingen	1	85	14	
Energiesubsidieaanvragen installatietechniek	1	4	0	

Financiën

Bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting 2019			Begroting	Begroting	Begroting
Programma	2017	2018	Lasten	Baten	Saldo	2020	2021	2022
3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	7	-25	39	-66	-27	-27	-28	-28
3.1 Economische ontwikkeling	543	551	519	0	519	360	310	310
3.1 Economische promotie	18	-19	246	-211	35	-25	-25	-25
Totaal saldo van baten en lasten	567	507	804	-277	527	307	256	256
Resultaat	567	507	804	-277	527	307	256	256

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	354	294	293	293
Lentenota 2018	85	50		
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	3	3	3	3
- Kapitaallasten	-1	-1	-1	-1
- Kostentoe rekening	-39	-39	-39	-39
- Accountmanager bedrijven	124			
Saldo begroting 2019	527	307	256	256

Accountmanager bedrijven

College heeft besloten de functie accountmanager bedrijven, welke in eerste instantie was gecreëerd voor een periode van twee jaar, met een jaar te verlengen. De evaluatie van de functie accountmanager wordt in 2019 afgerond.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.4. Openbare ruimte

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een relatief rustige, groene gemeente waar mensen met veel plezier wonen. Die kwaliteit willen wij graag behouden. De afgelopen jaren heeft de gemeente veel geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud in het openbaar groen, maar wij zijn er nog niet. Wij hebben de ambitie om de hele buitenruimte op orde te brengen en te houden. Bij de inrichting van de openbare ruimte letten wij natuurlijk ook op toegankelijkheid voor alle inwoners.

Bij Aalsmeer in Zicht kwam naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan de groene omgeving en meer groen door de gemeente heen willen hebben om te wandelen en te fietsen. Komende jaren staat een viertal grote projecten op stapel die Aalsmeer aantrekkelijker, groener en leefbaarder maken voor alle inwoners. Voor deze projecten (VVA-terrein, Machinepark, Waterfront en de groene linten) krijgen wij een subsidie van Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS).

2.4.1 Groen

Actuele beleidsontwikkelingen

In het collegeprogramma van 2018-2022 staat dat de gemeente investeert in een aantrekkelijke leefomgeving. Er is gestart met een inhaalslag van het groen in de wijken. Dit wordt voortgezet. Het groenonderhoud vindt plaats op basis van eerder vastgestelde beeldkwaliteit en beheerplannen en is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2018-2019.

In 2019 wordt het onderhoud van de openbare buitenruimte Europees aanbesteed, zodat vanaf 1 januari 2020 het beheer en onderhoud is ondergebracht bij nieuwe onderhoudsaannemers. De huidige samenwerking voor wat betreft (alleen) de Dienstverleningsovereenkomst 2 (DVO2) met de Meerlanden wordt conform het collegebesluit van 31 oktober 2017 beëindigd. De aanbesteding vraagt voorbereiding, daarnaast vraagt deze nieuwe aanpak om een organisatieopbouw met voldoende toezicht en begeleidingsmogelijkheden.

Vanuit een bewonersinitiatief 'het Groene Lint' wordt in 2018 een aanvraag gedaan voor de SLS-subsidie (Stichting Leefomgeving Schiphol). Bij toekenning van de subsidie wordt in 2019 een wandelroute gerealiseerd. Daarnaast staan de komende jaren drie andere projecten op stapel die Aalsmeer aantrekkelijker, groener en leefbaarder maken voor alle inwoners. Voor deze projecten (VVA-terrein, Machinepark, Waterfront) wordt SLS-subsidie aangevraagd.

Er komt een financiële impuls voor een verbeterslag grijs en groen, die er voor moet zorgen dat de gemeente Aalsmeer er mooier en netter uit gaat zien. Hierbij is speciale aandacht voor de entrees van Aalsmeer. Waar mogelijk en wenselijk worden combinaties gezocht met bestaande projecten voor een extra kwaliteitsimpuls.

De exploitatie van de Grondbank en locaties is een belangrijk aandachtspunt in 2019. Er wordt momenteel een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

In het kader van Schiphol is het project Groene Lint opgestart. In samenwerking met bewoners wordt invulling gegeven aan investering en opwaardering van het groen en de fiets- en wandelverbindingen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Europese aanbesteding onderhoud openbare buitenruimte	Uitvoering	1e helft
Verbeterslag grijs en groen	Uitvoering	
Groene Lint	Uitvoering	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Openbaar groen en openluchtrecreatie.

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Actuele beleidsontwikkelingen

Grote infrastructurele werken

Om de bereikbaarheid van Aalsmeer te verbeteren staan verschillende projecten op de planning waarbij 2019 en 2020 in het teken staan van het herinrichten van de Burgemeester Kasteleinweg. Deze grote operatie heeft veel effect op de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling in Aalsmeer. De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor de uitvoering en fasering van Burgemeester Kasteleinweg. Andere infrastructurele projecten (N231-noord, Ongestoorde Logistieke Verbinding Greenport Aalsmeer en N231-zuid), die deels binnen de gemeentegrenzen van Aalsmeer vallen, worden ook de komende jaren voorbereid en uitgevoerd. Deze werkzaamheden zullen in regionaal verband op elkaar worden afgestemd.

In 2018 is de aanleg gestart van de Molenvlietweg, de verbinding tussen de Aalsmeerderweg en de Middenweg, met het verleggen van kabels en leidingen en het aanbrengen van voorbelasting. Rond de Burgemeester Hoffschootweg worden nieuwe woonprojecten gerealiseerd.

Wegen

Bij inspectie is gebleken dat het wegennet Aalsmeer niet overal voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau B. Er is vanaf 2016 een start gemaakt om achterstanden op groot onderhoud in te halen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe Nota Wegen, waarin inzicht en onderbouwing wordt gegeven aan de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot onze reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding hiervan. De nota wegen zal duidelijkheid moeten geven wat er nodig is om ook na 2019 de achterstanden groot onderhoud en reconstructies aan wegen verder weg te kunnen werken en op termijn weer op kwaliteitsniveau B te komen. Besluitvorming over de Nota wegen wordt verwacht in de eerste helft van 2019.

Voor de uitvoering van infrastructurele projecten is het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte leidend. Voor 2018/2019 zijn diverse grote projecten gepland waarbij de nadruk ligt op wegen. Dit zijn onder andere reconstructie Componistenbuurt en F.A. Wentstraat en groot onderhoud Aalsmeerderweg. Zorgvuldige planning en communicatie met de inwoners is hierbij van belang.

Verkeersmaatregelen

In 2017 is in overleg met diverse overleginstanties een uitvoeringsprogramma opgesteld voor verkeersmaatregelen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd, zonder dat deze conflicteren met de realisatie van de grote infrastructurele projecten zoals bijvoorbeeld de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg. Het uitvoeringsprogramma is in overleg met diverse belanghebbenden tot stand gekomen, waaronder diverse wijkoverleggen, winkeliersverenigingen, hulpdiensten en Fietzersbond. In 2019 wordt diverse verkeersmaatregelen uit dit uitvoeringsprogramma gerealiseerd.

Openbare verlichting

De netbeheerders (in deze regio Liander) stoppen in 2020 met het beschikbaar stellen van schakelsignalen voor de openbare verlichting. Gemeenten moeten dan zelf met eigen apparatuur zorgdragen voor het in- en uitschakelen van de openbare verlichting. Momenteel vindt onderzoek plaats naar geschikte toekomstvaste systemen. Het aanbrengen van apparatuur om te kunnen schakelen vergt een financiële inspanning.

Riolering en water

Er ligt dwingende regelgeving (Nationale Deltaplan) om bij veranderingen in de openbare ruimte klimaatadaptatie mee te nemen (2020) totdat de volledige gemeente klimaatbestendig is ingericht (2050). Vanaf 2020 moet de gemeente beleid hebben op het gebied van klimaatadaptatie. Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven. Hierbij valt te denken aan meer groenbuffers in de openbare ruimte en meer groene tuinen van inwoners.

In 2018 is een stresstest voor overlast van water en hitte uitgevoerd. Op basis hiervan worden in 2019 de plannen en zo mogelijk de implementatie van klimaatadaptatieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte verder ontwikkeld.

Om ook voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden zijn nieuwe afspraken nodig. In 2018/2019 wordt een bestuurlijke strategische agenda vastgesteld waarin de gemeente en het waterschap vastleggen op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.

Tevens wordt invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma Duurzaam, het Gemeentelijk Rioleringsplan Aalsmeer 2015-2020 en de Groen en recreatievisie "Groen en blauw voor jou". In 2018 is het GRP 2015-2020 tussentijds geëvalueerd. Verbeterpunten die hieruit voortkomen worden vanaf 2019 opgepakt.

Recent is beleid opgesteld hoe om te gaan met vervuiling van PFOA/PFOS in de bodem. Dit is van invloed over hoe wordt omgegaan met de grondstromen voor alle onderhoud/renovatieprojecten.

Speelplaatsen

In 2019 wordt het Uitvoeringsplan Spelen geactualiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019	Uitvoering	
Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 (GRP)	Uitvoering	
Nota wegen	Raad	1e helft
Uitvoeringsprogramma openbare buitenruimte 2019-2022	Raad	1e helft
Verbeterslag grijs en groen	Uitvoering	
Actualisatie Uitvoeringsplan Spelen	Raad	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
M2 Totaal oppervlak gemeente (x 1.000)	1	34.322	34.322	34.322
M2 Openbare ruimte (x1.000)*	1	2.893	2.893	2.800
Geregistreerde ongevallen met dodelijke afloop op gemeentelijk wegen	1	1	0	0

*2016: vermindering areaal door administratieve correcties en overdracht begraafplaats

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Verkeer en vervoer en Riolerings.

2.4.3 Afvalinzameling

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 is een start gemaakt met een Afvalplan, waarbij inwoners en de raad betrokken worden. In Aalsmeer wordt rond de 65% huishoudelijk afval gescheiden aangeleverd en produceren inwoners zo'n 180 kilo restafval per jaar. Het Rijk heeft in het "VANG-programma" (VANG staat voor "Van Afval Naar Grondstof") de doelstelling opgenomen om in 2020 75% van al het in Nederland ingezamelde huishoudelijk afval te hergebruiken en de hoeveelheid restafval te reduceren tot 100 kilo restafval per persoon per jaar. In het Landelijk Afvalbeheer Plan III is de doelstelling opgenomen om nog maar 30 kilo restafval per inwoner per jaar over te houden in 2030.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Participatie Afvalplan	Raad	1e helft
Afvalplan vaststellen	Raad	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Afgevoerd huishoudelijk afval totaal (x1.000 kg)	11	15.109	15.166	14.927
Afgevoerd huishoudelijk restafval (x1.000 kg)	11	5.631	5.625	5.312
Afgevoerd huishoudelijk restafval per inwoner	11	181	180	169

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Afval en Milieubeheer.

Thema 2.4.4 Begraafplaats

Actuele beleidsontwikkelingen

Binnen de uitvaartwereld krijgen de grote uitvaartbedrijven meer concurrentie van kleine zelfstandigen die meer persoonlijke aandacht en vernieuwing bieden. Alternatieve locaties voor uitvaartplechtigheden zoals clubhuizen, horecagelegenheden, kasteeltjes, tuinhuisjes, winnen aan belangstelling vanwege de speciale sfeer, beschikbaarheid en/ of de lage kosten. Het aantal begrafenissen op de Algemene begraafplaats schommelt al enkele jaren rond de 100 stuks terwijl het gebruik van de aula terugloopt naar ca. 20 % van het aantal bijzettingen.

De belangstelling voor cremeren stijgt landelijk en ook in Aalsmeer. Behalve in Haarlemmermeer en Uithoorn vinden ook crematieplechtigheden in Aalsmeer plaats, waarbij de overledene na afloop van de plechtigheid, wordt overgebracht naar een van de crematoria in de buurt.

Vanuit de samenwerking met Zorgvlied biedt de begraafplaats crematieplechtigheden aan vanuit haar aula of o.a. de Open Hofkerk, om vervolgens de technische crematie in het Crematorium van Zorgvlied te laten plaatshebben.

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Begraafplaatsen.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.286	3.456	3.739	-183	3.556	2.374	2.427	2.413
4.2 Riolering	-996	-703	1.789	-2.500	-711	-750	-675	-601
4.2 Verkeer en vervoer	3.968	6.650	5.749	-168	5.582	3.906	3.774	3.831
4.3 Afval	-666	-946	2.617	-3.568	-951	-951	-951	-951
4.3 Milieubeheer	427	650	555	0	555	513	513	513
4.4 Begraafplaatsen	208	-90	432	-533	-101	-94	-94	-94
Totaal saldo van baten en lasten	6.227	9.016	14.881	-6.951	7.930	4.998	4.995	5.112
Reservemutatie	1.683	-651	13.540	-8.401	5.139	1.300	1.491	1.491
Resultaat	7.909	8.365	28.421	-15.353	13.069	6.298	6.486	6.603

Gemeente Aalsmeer

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	7.580	6.189	6.318	6.440
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	15	15	15	15
Lentenota 2018	113	33	96	96
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	-2	-5	-5	-6
- Kapitaallasten	-175	-4	-8	-12
- Kostentoerekening	55	57	57	57
- Verbeterslag grijs en groen	500			
- Afdelingsplannen 2018 meerjareneffect	-17	-17	-17	-17
- Nota wegen		30	30	30
- Storting reserve buitenruimte	5.000			
Saldo begroting 2019	13.069	6.298	6.486	6.603

Investerings (bedrag x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022
Transportwagen begraafplaats	44			
Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte				
- Kunstwerken	1.040			
- Wegen	3.469			
- Water	80			
- Groen	269			
- Spelen	420			
- Verkeer	677			
- Openbare verlichting	352			
- Riolering	873			
Ongestoorde Logistieke Verbinding	5.665			
VVA-terrein recreatieterrein	1.330	3.155		
Inrichting buitenruimte facilitaire projecten	1.194			
Projecten bovenwijkse voorzieningen				
- Burgemeester Hoffscholteweg	1.371	285		
- Ronde Molenvlietweg	1.304	652		
Beschikbaar investeringsplafond voor vervanging en renovatie				
- Riolering		1.221	1.221	1.221
- Gemalen	310	448	448	448
- Wegen	545	1.207	1.207	1.207
Totaal investeringen	18.943	6.968	2.876	2.876

* bedragen zijn exclusief subsidies en bijdragen van derden

Kapitaallasten

De werkzaamheden aan de Aalsmeerderweg Noord lopen door tot in 2019. De kapitaallasten starten het jaar na gereed komen van de weg. Bij het opstellen van de begroting 2018 werd nog uit gegaan van oplevering in 2018. Dit leidt tot een incidentele aframing van kapitaallasten in 2019.

Verbeterslag grijs en groen

Er komt een financiële impuls voor een verbeterslag grijs en groen, die er voor moet zorgen dat de gemeente Aalsmeer er mooier en netter uit gaat zien. Hierbij is speciale aandacht voor de entrees van Aalsmeer. Waar mogelijk en wenselijk worden combinaties gezocht met bestaande projecten voor een extra kwaliteitsimpuls. Het budget staat voorlopig op taakveld openbaar groen en luchtrecreatie, een juiste verdeling over de taakvelden openbaar groen en verkeer en vervoer volgt later.

Storting reserve buitenruimte

De gemeente Aalsmeer heeft de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van 1,5 miljoen m² aan verhardingen. Aan de hand van een weginspectie is gebleken dat 35% van het areaal wegen matige tot ernstige schade vertoont. Vanaf 2016 is al een verbeterslag ingezet om de achterstanden op wegen in te lopen door grootschalige renovatieprojecten te realiseren.

Doelstelling van het nieuwe college is om de investeringen in de fysieke leefomgeving serieus op te pakken en de achterstanden gefaseerd verder terug te brengen richting een landelijk geaccepteerd niveau. Om een goede bereikbaarheid voor bewoners en bedrijven te borgen en om de beeldkwaliteit van de wegen op niveau te krijgen zijn aanvullende structurele middelen voor de komende jaren benodigd. Met de Nota Wegen worden hiervoor scenario's uitgewerkt. De Nota Wegen wordt in het 1e kwartaal van 2019 aan de raad aangeboden. Vooruitlopend op de besluitvorming van de Nota Wegen is in de programmabegroting 2019 € 5 miljoen gedoteerd aan de reserve buitenruimte.

Nota wegen

Vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen vindt in 2019 een éénmalig ophoging van het investeringsplafond plaats van € 545.000. Hiermee zijn € 30.000 aan kapitaallasten gemoeid.

Kredietverlening vindt afzonderlijk plaats als onderdeel van de Nota wegen.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.5. Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2019 - 2022

Het gaat economisch beter in Nederland en in Aalsmeer. Er wordt gebouwd, er wordt geïnvesteerd, bedrijven willen uitbreiden en nieuwe bedrijven vestigen zich in Aalsmeer. De vraag naar woningen is enorm toegenomen. Hoe zorgen wij ervoor dat wij de schaarse ruimte die wij hebben optimaal inrichten, vooral met het oog op de toekomst. Voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Aalsmeer is het van belang dat wonen, bedrijven en de infrastructuur goed op elkaar zijn afgestemd. Het zijn complexe vraagstukken die niet los te zien zijn van ontwikkelingen in de regio.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Actuele beleidsontwikkelingen

Ontwikkelingen Omgevingswet

De Omgevingswet kent meerdere doelstellingen. Zo moet het proces om te komen tot een ruimtelijke ontwikkeling eenvoudiger en voorspelbaarder worden voor initiatiefnemers. Tevens moet er sneller en met minder kosten tot een vergunning worden gekomen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een transitieteam opgericht om onze organisatie en onze producten omgevingswet-proof te maken. De Omgevingswet wordt van kracht in 2021.

Omgevingsvisie

In de komende raadsperiode zal gewerkt worden aan de totstandkoming van een omgevingsvisie. Dit is een verplichting die voortvloeit uit de omgevingswet. In de omgevingsvisie worden straks onze ambities en doelstellingen met betrekking tot de fysieke leefomgeving verwoord.

Deelstructuurvisies

Voor Landelijk Gebied Oost is een deelstructuurvisie vastgesteld die perspectief biedt op grootschalige woningbouwontwikkeling. In de visie is een fasering aangebracht in de ontwikkelvolgorde. Hierdoor kan er sturing worden gegeven op de integrale ontwikkeling van gebieden. Tevens zijn er spelregels opgenomen voor de manier van ontwikkelen.

In 2019 wordt voor de linten en de daar achterliggende bebouwing van de Hornweg en Aalsmeerderweg een aparte visie opgesteld. Voor het Oosteinderweggebied wordt naast de actualisering van het bestemmingsplan ook gestart met een toekomstbestendige visie voor het gebied. Hierbij worden ook de kaders vastgesteld die richting moeten gaan geven aan transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden (zie ook programma 3.1).

Bestemmingsplannen

Aalsmeer heeft haar grondgebied ingedeeld in tien gebieden en actualiseert in principe in een tempo van één plan per jaar. In 2019 worden de bestemmingsplannen Oosteinderweg en Uiterweg-Plasoevers geactualiseerd. Om gemeenten tijd te geven om zich voor te bereiden op de Omgevingswet is in 2018 de actualiseringsplicht komen te vervallen. Dat neemt niet weg dat de bestemmingsplannen nog steeds geactualiseerd worden om goed voorbereid te zijn op de veranderingen in het digitale stelsel.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit	Planning
Bestemmingsplan Oosteinderweg	Raad	1e helft
Bestemmingsplan Uiterweg-Plasoevers	Raad	2e helft
NvU Hornweg – Aalsmeerderweg	Raad	2e helft
Deelstructuurvisie Oosteinderweg	Raad	2e helft
Analyse ruimtebehoefte maatschappelijke voorzieningen in Kudelstaart als gevolg van debat Kudelstaart winkelgebied	Raad	1e helft
Opstart planvorming Ophelialaan en Thijsselaan	Raad	1 ^e helft
Spoorlaan, Laurierhof, omgevingsvergunning in afwijking van bestemmingsplan	Raad	1 ^e helft
Polderzoom fase 2 gefaseerde realisatie, ruimtelijke procedure	Raad	1e helft
Zwarteweg bestemmingsplan	Raad	1e helft
Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 4.	Raad	1 ^e helft
Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 2.	Raad	1e helft

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Fysieke bedrijfsinfrastructuur, Ruimtelijke ordening en Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen).

2.5.2 Vergunningverlening

Actuele beleidsontwikkelingen

Private kwaliteitsborging in de bouw

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen heeft grote consequenties voor de vergunningverlening. Het is de bedoeling dat de toets op het bouwbesluit voor bouwwerken fasegewijs komt te vervallen. Toetsing en toezicht wordt overgelaten aan een onafhankelijke marktpartij. Op 4 juli 2017 zou de eerste kamer beslissen over aanvaarding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. De stemming is echter op verzoek van de minister aangehouden. De minister acht het noodzakelijk dat het wetsvoorstel verder wordt bijgeschaafd en heeft al aangekondigd de wet niet voor 1 januari 2019 in te willen voeren. Tot op heden is nog niet bekend wanneer de invoering plaats gaat vinden. Naar verwachting zal dit gelijk lopen met de invoering van de Omgevingswet in 2021.

Bouwleges

Door de hoogconjunctuur in de bouw zijn er aanzienlijk meer vergunningaanvragen en zijn de legesinkomsten ten opzichte van vorig jaar toegenomen. Om blijvend te zorgen voor een snelle vergunningverlening binnen wettelijke termijnen wordt de organisatie flexibel ingericht zodat het dienstverleningsniveau op peil blijft.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit	Planning
Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	1 ^e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Vergunningen Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo)	1	567	680	699
Afgehandelde toezichtzaken Wabo	1	232	264	437
Controle/handhaving Wabo	1	266	233	167
Afgehandelde handhavingzaken Wabo	1	112	109	146

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Wonen en bouwen.

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Actuele beleidsontwikkelingen

De woonomgeving die Aalsmeer te bieden heeft is zeer gewild. De druk op de lokale woningmarkt neemt door diverse factoren steeds verder toe. Het daarmee gepaard gaande prijsniveau maakt de koop- en vrije sector huur vrijwel onbereikbaar voor lage en middeninkomens. Door het ontbreken van betaalbare woonruimte voor de middeninkomens en het groeiende aantal kwetsbare personen dat aangewezen is op de reguliere sociale voorraad, neemt ook de druk op het sociale (huur)segment steeds verder toe. Hierdoor wordt het voor lokaal gebonden doelgroepen (sociaal en/of economisch) steeds lastiger om passende en betaalbare woonruimte (in de sociale sector) te vinden. Zowel op nationale- als regionale schaal wordt er gewerkt aan instrumenten die de woningmarkt toegankelijk kunnen houden voor alle doelgroepen. In het kader van de woonagenda gaan wij nadenken over de inzet van deze instrumenten.

Binnen de MRA vindt een discussie plaats over de versnelling van de woningbouwproductie. Deze discussie zal de komende periode worden voortgezet. Daarnaast is op het niveau van de voormalige Stadsregio Amsterdam afgesproken om – samen met de corporaties en huurdersorganisaties – een fundamentele discussie te gaan voeren over de verdeling van sociale huurwoningen en als uitvloeisel daarvan daarmee de aanpassing van de Huisvestingsverordening (stapsgewijs en uiterlijk afgerond in 2020).

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Deelnemen aan het onderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam	Uitvoering	1e helft
Regionale discussie over woonruimteverdeling	Uitvoering	
Aanpassing Huisvestingsverordening Aalsmeer	Raad	2e helft
Evaluatie Duurzaamheidsfonds Aalsmeer	Raad	2e helft
Vorbereiding realisatie grootschalige voorzieningen voor huisvesting arbeidsmigranten	Raad	2e helft
Herijken woonvisie/agenda	Raad	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Opgeleverde woningen sociale huur	1	0	4	0	
Opgeleverde woningen betaalbare koop	1	56	8	0	
Opgeleverde woningen totaal	1	84	48	27	
Verstrekke startersleningen voor woningen	1	0	0		
Vrijgekomen sociale huurwoningen	18	130	151	127	
Benodigde inschrijfduur in jaren, starters	18	7,9	7,7	7,5	
Benodigde inschrijfduur in jaren, doorstromers	18	18,9	23,1	20,1	
% Nieuwe huurders uit Aalsmeer	18	39%	34%	39%	
Gemiddelde woningbezetting	1	2,33	2,34	2,35	2,36
Woningvoorraad	1	12.998	13.300	13.346	13.350
% Koopwoningen	1	59%	59%	60%	61%
% Corporatiewoningen	1	23%	26%	26%	26%

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Wonen en bouwen.

Thema 2.5.4 Openbaar vervoer inclusief parkeren

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2019 voert vervoermaatschappij Connexxion de openbaarvervoerconcessie uit waartoe Aalsmeer behoort. De concessie wordt vanaf december 2017 voor minimaal 10 jaar uitgevoerd.

De buslijn Kudelstaart-Aalsmeer-Amstelveen-Amsterdam is omgevormd naar 'R-Net'. Per 22 juli 2018 kan met deze lijn ook rechtstreeks naar station Amsterdam Zuid worden gereisd. Ook is er een nieuwe buslijn in Aalsmeer, een R-Net verbinding Uithoorn-Aalsmeer-Schiphol. Op de verbinding Kudelstaart-Amsterdam is forse versnelling gewenst. Hiertoe loopt een onderzoek naar een halte op de Legmeerdijk voor de hoofdingang van Royal Flora Holland.

Als de werkzaamheden aan de Burgemeester Kasteleinweg en Busstation Zwarteweg gereed zijn (naar verwachting in 2020), gaan de buslijnen in Aalsmeer hier gebruik van maken. Ook de R-Netbusverbinding Kudelstaart-Aalsmeer-Amsterdam zal dan gaan rijden via de Legmeerdijk/Busstation Zwarteweg.

Een aandachtspunt is de fijnmazigheid van het OV in Aalsmeer. Verbeterpunten zijn terugkeer van de nachtbus van/naar Kudelstaart en een hogere (ochtend)spitsfrequentie vanuit Kudelstaart. Deze punten zijn reeds aan de Vervoerregio gemeld.

De Nota Parkeernormen Aalsmeer is in werking getreden en wordt toegepast. Er is geen aanleiding om het beleid en de parkeersituatie in Aalsmeer en Kudelstaart te herzien. Aan de hand van meldingen en bij bouwprojecten wordt de lokale situatie uiteraard wel onderzocht en waar nodig worden maatregelen genomen of eisen gesteld.

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld parkeren.

2.5.5 Maatschappelijk Vastgoed

Actuele beleidsontwikkelingen

Met de vaststelling in 2016 van de rapportage “Maatschappelijk Vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans” is de koers uitgezet voor aanpassing van de Aalsmeerse gebouwenvoorraad ten dienste van met name de eigen huisvesting en de beleidsterreinen cultuur en welzijn. In dit kader zal in 2019 de vernieuwing van het gemeentehuis worden voltooid en de herontwikkeling van het gebouw Parklaan en gebouw Baccarastraat in gang worden gezet.

Verder zullen met de ingebruikname van het nieuwe schoolgebouw Triade in 2019 de gebouwen Ophelialaan 230, Jac. P. Thijsselaan 10 en 13 en Meervalstraat 23 en 25 beschikbaar komen voor sloop of herontwikkeling. Planvorming daartoe is reeds gaande of wordt op korte termijn opgepakt.

Fort Kudelstaart wordt, nadat het traject tot verkrijging van een omgevingsvergunning voor de beoogde verbouwing is doorlopen, in 2020 in erfpacht uitgegeven aan Zeilfort Kudelstaart bv.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Renoveren gemeentehuis (fase 2)	Uitvoering	
In gang zetten herontwikkeling Parklaan 27	Collegebesluit	1e helft
Beschikbaar krijgen voor sloop of herontwikkeling van Ophelialaan 230, Jac. P. Thijsselaan 10 en 13 en Meervalstraat 23 en 25	Uitvoering	
Vorbereiding omgevingsvergunning fort Kudelstaart	Uitvoering	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld taakveld Beheer overige gebouwen en gronden.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-209	0	30.168	-30.168	0	0	0	0
5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.406	-910	9.181	-9.129	52	86	-120	-355
5.1 Ruimtelijke ordening	1.799	243	756	-77	679	644	644	644
5.2 Wonen en bouwen	-277	349	2.074	-2.505	-431	504	446	436
5.4 Parkeren	-11	-9	9	-18	-9	-9	-9	-9
5.5 Beheer overige gebouwen en gronden	445	723	1.104	-672	432	539	549	545
Totaal saldo van baten en lasten	-660	397	43.292	-42.570	722	1.763	1.510	1.261
Reservemutatie	5.189	148	3.904	-4.212	-308	-398	-414	-414
Resultaat	4.530	545	47.196	-46.782	415	1.365	1.095	848

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	1.679	1.718	1.669	1.665
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-52	-52	-52	-52
Lentenota 2018	76	45	-10	-11
Besluitvorming na de lentenota				
Financiële gevolgen raad 31 mei 2018				
- Grex VVA terrein woningbouw	-218	-155		
- Grex Meervalstraat / Roerdomplaan		-29	-390	-625
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	47	47	47	47
- Kapitaallasten	-17	-57	-17	-24
- Kostentoe rekening	-152	-152	-152	-152
- Omgevingsvergunning	-948			
Saldo begroting 2019	415	1.365	1.095	848

Bouwleges

Voor 2019 verwachten we extra kosten te moeten maken van € 0,6 miljoen. Dit zijn zowel kosten voor de beoordeling van de bouw aanvraag als voor handhaving en toezicht. De verwachte opbrengst van de bouwleges 2019 wordt met € 1,5 miljoen verhoogd naar € 2,5. Op basis hiervan blijven de tarieven ongewijzigd (geen indexatie) en komt de kostendekkendheid uit op 98,7%.

2.6. Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2019 - 2022

Besturen is vooruit denken. We realiseren ons dat Aalsmeer ook in de toekomst haar eigen identiteit wil behouden, maar wij willen ook samenwerken met anderen. Dat zijn uitdagingen waar wij samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en onze partners in de regio het gesprek over willen aangaan. Samen gaan wij de toekomst van onze mooie gemeente vormgeven.

Basis voor onze samenwerking met de gemeenteraad is het raadsprogramma met gezamenlijke uitgangspunten, kernwaarden en belangrijke thema's. Daarbij willen wij een actieve wisselwerking tussen raad en college over hoe wij willen participeren met verschillende groepen in de samenleving. Wij willen aansluiting houden met de samenleving, inwoners en ondernemers door hen zo vroeg mogelijk te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, ruimte geven voor eigen initiatieven, maar ook duidelijk zijn over verwachtingen. Zo willen wij bouwen aan verbinding en vertrouwen tussen samenleving en gemeentebestuur.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

Actuele beleidsontwikkelingen

Integraal veiligheidsplan 2019-2022 en Actieplan integrale veiligheid 2019

In een nieuw Integraal veiligheidsplan voor de nieuwe collegeperiode zullen de speerpunten van het beleid worden geformuleerd. In een tweejaarlijks (actie)plan worden deze speerpunten omgezet naar concrete acties, telkens met inachtneming van actuele ontwikkelingen.

In het Integraal veiligheidsplan zijn dan ook de regionale speerpunten binnen het veiligheidsdomein opgenomen, met inachtneming van de regionale politiecapaciteit en de lokale invulling op wijkniveau.

Hoofddlijn van het beleid blijft de versterking van de integrale aanpak met alle veiligheidspartners, maar met een focus op ondermijning. Dat wil zeggen diverse, vaak niet direct zichtbare, criminaliteitsvormen die als overeenkomst hebben dat de grens tussen onderwereld en bovenwereld vervaagt. Toepassing van de Wet Bibob maakt daar onderdeel van uit.

Op lokaal niveau zal daarnaast het beleid gericht zijn op een versterking van de gemeentelijke handhaving, in samenwerking en met een betere aansluiting op de politie, waar mogelijk op basis van predictive policing. Door informatiegestuurd en gebiedsgericht werken kunnen mensen en middelen daar (locatie en tijd) worden ingezet waar dat het meest nodig is ten behoeve van de verhoging van de veiligheid en verbetering van de leefbaarheid. Handhavingsprogramma's zullen daarop aangepast worden en zo nodig ook de Algemene Plaatselijke Verordening.

Blijvende aandacht is er voor radicalisering en terreur. Terrorisme blijft een aanwezig risico. De toenemende zorg met betrekking tot verwarde personen, ook in het sociaal domein, krijgt de nodige aandacht mede in relatie tot de ontwikkeling en implementatie van nieuwe hogere wetgeving met ingang van 1 januari 2020, met nieuwe en veranderende burgemeestersbevoegdheden. Jeugdoverlast is structureel een aandachtspunt ondanks de positieve ontwikkelingen op dit gebied gedurende de afgelopen jaren die we zien, mede naar aanleiding van onze investeringen hierin

In het kader van Crisisbeheersing zal verder uitvoering worden gegeven aan het beleidsplan van De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Specifieke aandacht blijft uitgaan naar een optimaal dekkingsplan voor de brandweer.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020	College	1 ^e helft
Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen	College	1e helft
Vaststellen en uitvoeren van integraal veiligheidsplan 2019-2022	Raad/College/Burgemeester	april 2019
Opstellen en vaststellen actieplan veiligheidsplan 2019	College/burgemeester	mei 2019
Vaststellen wijziging Algemene Plaatselijke Verordening	Raad/College/Burgemeester	2e helft

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Misdrijven totaal	6	1.078	1.157	1.163
Vergunningen/ontheffingen Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	1	242	170	156
Vergunningen/ontheffingen horeca	1	49	85	65
Meldingen APV	1		30	36
Totaal vergunningen/ontheffingen en meldingen	1		285	257
Toezicht en handhaving horeca	1	118	132	76

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden Openbare orde en veiligheid en Crisisbeheersing en brandweer.

Thema 2.6.2 Dienstverlening burger

Actuele beleidsontwikkelingen

Inwoners verwachten meer van de gemeente als het gaat om dienstverlening. De snelle levering van producten en diensten in de commerciële sector en de continue terugkoppeling daarbij schept ook verwachtingen in de dienstverlening van de lokale overheid: snelheid, maatwerk en continue communicatie wordt de norm. In praktijk betekenen deze ontwikkelingen enerzijds een omslag naar digitale dienstverlening en tegelijk maatwerk bieden zoals huisbezoek, bezorgen van documenten en dergelijke. Er blijft immers altijd een groep die digitaal niet meekomt.

Digitale dienstverlening

De gemeente wil een moderne organisatie zijn die in de pas loopt met de verregaande digitalisering, automatisering en robotisering van de maatschappij. We willen dat de organisatie digitaal en geautomatiseerd werkt waar dit wettelijk moet én waar de samenleving dat vraagt.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017	2018
Paspoorten	1	3.754	4.052	4.473	
Rijbewijzen	1	2.426	2.980	3.727	
Bezoekers	1	28.913	31.013	31.947	
Telefonische contacten callcenter AA	1	203.753	177.874	175.672	
--waarvan Aalsmeer algemeen	1	24.615	21.682	22.093	
Telefonische bereikbaarheid	1	93%	95%	95%	
Telefonische contacten belastingen Amstelland	1	23.846	34.925	38.389	
Afgehandelde bezwaarschriften	1	116	134	304	
Klachten	1	24	5	94	
Inwoners	1	31.079	31.304	31.386	31.502
Huishoudens	1	12.445	12.576	12.628	12.697
% Inwoners met een westerse migratieachtergrond	1	11,1%	10,8%	11,4%	11,4%
% Inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond	1	7,2%	7,3%	7,3%	8,6%

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld taakveld Burgerzaken.

Thema 2.6.3 Communicatie

Actuele beleidsontwikkelingen

De laatste paar jaar spreken we in onze plannen over een veranderende wereld waar we op in moeten spelen. Maar we hadden nooit verwacht dat ontwikkelingen zo snel zouden gaan. Dat heeft impact. De maatschappij verandert, de organisatie verandert, communicatie speelt daar een cruciale rol in. Mensen delen informatie, discussiëren en ontwikkelen gezamenlijke standpunten via allerlei digitale platforms. Mensen reageren in hun eigen tijd, wanneer zij dat willen. Ze verwachten een snelle reactie. Communicatie gaat steeds sneller. Ook issues ontwikkelen zich razendsnel.

Deze veranderingen vragen om een permanente alertheid van communicatie die zich niet in procedures en checklists laat vangen. Het vraagt ook meer inzet. Het is belangrijker dan ooit om voeling te houden met de samenleving, te weten wat er speelt en daar in onze communicatie op in te spelen. Omgevingscommunicatie krijgt een grotere rol.

Participatie (wat mensen zelf willen doen, wat mensen vinden), ICT en Communicatie schuiven steeds meer in elkaar. Dat vraagt om andere vaardigheden, meer kennis over techniek en meer kennis van 'communitymanagement'. Binnen de gemeentelijke communicatie spelen we in op de ontwikkelingen van deze tijd, maar gooien we de traditionele communicatie- en participatiemiddelen niet overboord. Zo bereiken we de grootste groep mensen: met nieuwe media en op traditionele wijze.

Wat betekent dit voor 2019?

Als we niet meegaan met de ontwikkelingen, gaan we achterlopen bij de manier waarop mensen in deze tijd met elkaar communiceren en de aansluiting missen. Daarom gaan we intensiever monitoren, meer communiceren via social media en meer met beeld (foto en video) werken. Daarbij is het noodzakelijk dat wij investeren in technische kennis (die nu echt steeds meer bij het communicatievak gaat horen) om het contentbeheer van de website goed en snel te kunnen uitvoeren.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	2015	2016	2017
Paginaweergaven website	1	234.960	235.480	278.763
Bezoekers website	1	33.615	30.895	36.721
Volgers Facebook	1	295	529	1.209
Volgers Twitter	1	2.988	3.266	3.600

Thema 2.6.4 Deregulering

Actuele beleidsontwikkelingen

Voortzetten van deregulering op alle werkvelden van de gemeente.

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld Bestuur.

2.6.5 Regionale samenwerking

Actuele beleidsontwikkelingen

Met het wegvallen van de Stadsregio Amsterdam (SRA) en de versterkte samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) in combinatie met de Vervoerregio hebben de deelregio's binnen de MRA aan belang gewonnen. In de deelregio Amstelland Meerlanden is gekozen voor de aanhaking bij de MRA via de reeds bestaande gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden Overleg. De AM gemeenten zijn via AM deelregio vertegenwoordigd in de bestuurlijke overleggen van de MRA. Een compact AM team faciliteert de aanhaking van de AM bij de MRA.

De huidige MRA agenda wordt vernieuwd en krijgt zijn beslag in een MRA agenda 2020-2024. De MRA agenda kent zeven ontwikkelrichtingen met daaraan gekoppelde actiepunten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2019?

	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Actiepunten 2019: Voortzetting regionale samenwerking via bestuurlijke vertegenwoordiging van de AM in de MRA Regiegroep, de Platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit en portefeuillehoudersoverleggen. Deelname aan diverse actiepunten uit de MRA agenda.	Uitvoering	
Uitvoering van de AM EZ agenda die grotendeels is afgeleid van de MRA agenda.	Uitvoering	

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
6.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.248	1.326	1.299	0	1.299	1.299	1.299	1.299
6.1 Openbare orde en veiligheid	1.304	1.351	1.383	-54	1.329	1.269	1.244	1.244
6.2 Burgerzaken	159	197	812	-529	283	132	132	182
6.4 Bestuur	1.659	1.924	1.916	0	1.916	1.916	1.916	1.954
Totaal saldo van baten en lasten	4.370	4.798	5.409	-583	4.826	4.615	4.590	4.677
Resultaat	4.370	4.798	5.409	-583	4.826	4.615	4.590	4.677

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	4.687	4.539	4.539	4.625
Lentenota 2018	51	51	26	26
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	72	70	70	70
- Kapitaallasten			-1	-2
- Kostentoerekening	-48	-48	-48	-48
- Varende boswachter	60			
- Afronding		-1		2
- Overige correcties < € 40.000	4	4	4	4
Saldo begroting 2019	4.826	4.615	4.590	4.677

Varende boswachter

In het najaar van 2018 wordt de varende boswachter geëvalueerd. Voor 2019 is een incidenteel budget van € 60.000 beschikbaar gesteld. Op basis van de evaluatie wordt een besluit genomen over de verdere jaren.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Vervoerregio Amsterdam en Amstelland- en Meerlandenoverleg. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.7. Overhead

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook in een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen, c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
7.1 Ondersteuning organisatie	6.958	7.594	7.676	0	7.676	7.624	7.624	7.624
Totaal saldo van baten en lasten	6.958	7.594	7.676	0	7.676	7.624	7.624	7.624
Resultaat	6.958	7.594	7.676	0	7.676	7.624	7.624	7.624

Voor het bepalen van kostendeckendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend. Daartoe worden de netto-overheadkosten (€ 7,6 miljoen) uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet (€ 9,8 miljoen). Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 77% conform de volgende berekening:

(a)	totale kosten directe ambtelijke capaciteitsinzet	€ 9.864
(b)	totale (netto toe te rekenen) overheadkosten	€ 7.624
(c=b/a * 100%)	overheadpercentage	77%

In 2017 is het eerst gebruik gemaakt van bovenstaande systematiek. Dit leidde voor Aalsmeer tot een overheadpercentage van 79,4%. Het overhead percentage 2018 bedroeg 69,7%. De oorzaak van de stijging t.o.v. 2018 zijn enkele formatie-uitbreidingen op functies binnen de overhead. Voor de directe ambtelijke capaciteitsinzet wordt gekeken naar de structurele ontwikkeling. Dit betekent dat incidentele formatieuitbreidingen niet zijn meegenomen. Het overheadpercentage wordt bepaald door de kosten van het taakveld overhead te delen op de directe ambtelijke capaciteit.

De uitwerking van de toerekening van overhead op basis van de directe ambtelijke capaciteitsinzet is een keuze die we bij de begroting 2017 hebben gemaakt en die is vastgelegd in onze financiële verordening. Door één generieke verdeelsleutel te hanteren en niet jaarlijks te variëren in de wijze van overhead toerekening ontstaat een stabiel financieel beleid. De toepassing van één generieke verdeelsleutel bevordert de transparantie en eenduidigheid en beperkt de administratieve lasten. De inzet van ambtelijke capaciteit heeft een significante correlatie met de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ook sluit deze keuze goed aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert.

Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd om op consistente wijze de component overhead mee te nemen.

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	7.125	7.121	7.121	7.121
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	39	39	39	39
Lentenota 2018	188	159	159	159
Financiële gevolgen raad 31 mei 2018				
- Actualisatie grondexploitaties	28	28	28	28
Mutaties begroting 2019				
- Loon- en prijscompensatie	106	111	112	112
- Kostentoerekening	173	149	148	148
- Afdelingsplannen 2018 meerjareneffect	17	17	17	17
Saldo begroting 2019	7.676	7.624	7.624	7.624

2.8. Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van baten en lasten die niet direct samenhangen met een programma. Dit zijn de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de opbrengst OZB, de algemene uitkering en de dienstverleningsbijdrage AA de belangrijkste zijn, de ramingen van onvoorzien en een aantal stelposten, waarvan de nadere invulling in de loop van het jaar plaatsvindt.

Financiën

Bedrag x € 1.000 Programma	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019			Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
			Lasten	Baten	Saldo			
8.1 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-30.636	-30.804	0	-32.777	-32.777	-33.897	-34.865	-35.764
8.1 Belastingen overig	-1.744	-1.752	64	-1.780	-1.716	-1.716	-1.716	-202
8.1 Overige baten en lasten	-574	234	853	-4	849	1.978	2.949	3.681
8.1 OZB Niet woningen	-3.484	-3.338	110	-3.788	-3.678	-3.678	-3.678	-3.678
8.1 OZB Woningen	-4.161	-4.390	390	-4.987	-4.597	-4.907	-4.907	-4.907
8.1 Treasury	-1.546	-1.693	152	-1.405	-1.253	-1.428	-1.386	-1.351
8.1 Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	-42.146	-41.742	1.569	-44.740	-43.171	-43.647	-43.602	-42.220
Reservemutatie	-5.846	0	124	-5.221	-5.097	124	124	124
Resultaat	-47.992	-41.742	1.692	-49.961	-48.269	-43.523	-43.478	-42.096

Treasury

Op het taakveld treasury worden de lasten en baten van de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN opgenomen, evenals de lasten en baten van de financieringsfunctie.

Dividenden

De gemeente Aalsmeer ontvangt totaal € 748.000 dividend van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Eneco, Stedin en De Meerlanden holding NV. Daarnaast ontvangt de gemeente een rentevergoeding van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Onder de lasten staan de rentelasten over de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN.

Saldo financieringsfunctie

In deze meerjarenraming wordt afgerond structureel € 5,5 ton als structureel dekkingsmiddel geraamd. Dit saldo bestaat uit rentebaten over onze algemene reserve en de bestemmingsreserves. Omdat we deze middelen in eigen kas hebben zijn er geen externe financieringskosten voor een lening voor nodig. Daarnaast zit in dit saldo het renteresultaat van de financieringsfunctie, het verschil tussen onze interne rentetoerekening (1,5%) en de werkelijke rentekosten.

De bespaarde rente over de algemene reserve en de bestemmingsreserves bedraagt structureel afgerond € 6 ton. Het renteresultaat is voor 2019 ruim € 0,5 negatief.

In paragraaf 4.4 Financiering wordt nader ingegaan op de financieringsfunctie.

OZB en belastingen overig

Onder de lasten zijn de kosten opgenomen die te maken hebben met de invordering van belastingen, het opleggen van aanslagen en de kosten voor de waardering van Wet waardering onroerende zaken (WOZ) objecten. Een deel van de invorderingskosten wordt terugontvangen door deze te verhalen.

De baten bestaan uit de gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak. Belastingopbrengsten kunnen vrij worden besteed door de gemeente. De opbrengst voor forensen- en (water)toeristenbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

x € 1.000

Omschrijving algemene belasting	2019
Onroerende zaakbelasting woningen	3.788
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	5.251
<i>Belastingen overig:</i>	
Roerende zaak belasting	50
Hondenbelasting	125
Reclamebelasting	89
Precariobelasting	1.516
Totaal algemene belastingen	10.819
Verhaal kosten invordering	39
Totaal	10.858

In de paragraaf lokale heffingen staat een nadere onderbouwing van de opbrengsten en de verschillende tarieven.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2018. Daarnaast is ook de meicirculaire 2018 verwerkt in de ramingen voor 2019 tot en met 2022.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt gepresenteerd in lopende prijzen. Dit betekent dat we onze eigen aanname hanteren over de loon en prijsontwikkeling na 2018 en hier afwijken van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product die het Rijk als handreiking presenteert aan gemeenten. De ontwikkeling van het bruto binnenlands product is namelijk grillig en geeft geen goede weergave van de daadwerkelijke loon- en prijsontwikkeling. Door onze eigen uitgangspunten te hanteren zijn we hierin flexibeler. Voor de structurele ontwikkeling is een stelpost opgenomen. De hier gepresenteerde stelpost nominaal gaat uit van een trendmatige loonontwikkeling van 3% in 2020 en 2021 en 2,5% in 2022. De prijsontwikkeling schatten we voor de jaren 2020, 2021 en 2022 in op 2%. Met deze trendmatige handelswijze wordt voorkomen dat jaarlijkse fluctuaties in de nominale ontwikkeling direct noodzaken tot begrotingsbijstellingen. In de stelpost is tevens rekening gehouden met een areaal toename conform huidige planvorming. Deze handelswijze wordt ingegeven vanuit prudent begrotingsbeheer. Aanwending van deze stelpost zal via de reguliere P&C documenten plaatsvinden.

Deze stelpost nominaal is een grove berekening.

stelpost nominaal	2020	2021	2022
conform raadsbrief meicirculaire dd 3-7-18	1.014	1.856	2.699

Overige baten en lasten

Onder de overige baten en lasten zijn bedragen opgenomen die niet verwerkt zijn in de programma's omdat deze vrijwel niet toe te delen zijn. Het meerjarig oplopende saldo hiervan wordt voornamelijk veroorzaakt door de reservering voor loon- en prijsstijgingen en het investeringsplafond investeringen met economisch nut.

Ontwikkeling saldo algemene dekkingsmiddelen

Onderstaande tabel begint met het meerjarig saldo van de algemene dekkingsmiddelen uit de primitieve begroting 2018, gevolgd door een opsomming van de mutaties na de primitieve begroting 2018 wat uiteindelijk resulteert in een meerjarig saldo begroting 2019. De onderverdeling van het meerjarig saldo naar taakvelden wordt gegeven in de tabel aan het begin van dit hoofdstuk.

Ontwikkeling programmasaldo (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	-42.482	-41.400	-41.421	-39.850
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-193	-176	-167	-167
Kredietverhoging Triade meerjareneffect (raad 9 november 2017)		-13	-13	-13
Lentenota 2018	-1.562	-1.076	-672	-422
Meicirculaire 2018	65	-212	-527	-994
Mutaties begroting 2019				
- Stelpost indexering	-360	-360	-360	-360
- Prijsindexatie	-162	-176	-199	-200
- Kapitaallasten	329	292	283	312
- Herfinanciering langlopende leningen		-188	-188	-188
- Dividend Eneco	100	100	100	100
- OZB waardeontwikkeling	-310	-310	-310	-310
- Compensatie woonlasten	310			
- Inzet Algemene Reserve en Algemene Vrije Reserve tbv storting reserve buitenruimte	-4.000			
- Overige correcties < € 40.000	-4	-4	-4	-4
Saldo begroting 2019	-48.269	-43.523	-43.478	-42.096

Stelposten indexering / Prijsindexatie

In de lentenota zijn bij algemene dekkingsmiddelen voor een bedrag van € 406.000 stelposten opgenomen voor indexering 2018. In de begroting worden deze stelposten verdeeld naar de programma's. Er resteert een stelpost van € 46.000 voor afwijkende prijsindex van verbonden partijen.

Op algemene dekkingsmiddelen blijft een deel beschikbaar voor prijsindexatie van de belastingopbrengsten.

Kapitaallasten

De interne rente is ingaande 2019 verlaagd van 2% naar 1,5%. Rekening houdend met herfinanciering in verband met het aflopen van leningen verwachten we voor 2020 een verdere verlaging van de interne rente.

Het aanpassen van de rekenrente is voor het grootste deel een budgettaire neutrale aanpassing. Alleen bij kostendeekkende tarieven voor afval en riolering en bij grondexploitaties is sprake van een weglekeffect. Voor de aanpassing van 2% naar 1,5% is hier bij de Lentenota een stelpost voor opgenomen (€ 65.000) welke bij de begroting is ingezet.

Herfinanciering langlopende lening

In februari 2020 loopt een langlopende lening af van 15 mln. Deze lening is in het verleden afgesloten tegen een rentepercentage van 3,85%. Voor de herfinanciering van deze rente gaan we uit van een rentepercentage van 1%. Dit levert een voordeel op van per saldo € 188.000. Daarbij is rekening gehouden met een weglek effect naar de kostendeekkende exploitaties en grondexploitaties.

OZB waardeontwikkeling / Compensatie woonlasten

De woningen in Aalsmeer stijgen in waarde, deze waardestijging ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Op dit moment worden de waardestijgingen ingeschat op 8% voor woningen en op 2% voor niet-woningen. Om de woonlasten voor onze inwoners niet te sterk te laten stijgen wordt via een "compensatie woonlasten" de gemiddelde meeropbrengst door de waardestijging teruggegeven aan de gebruiker van de woning.

Dividend Eneco

Op basis van de realisatie 2017 en de verwachtingen over de ontwikkelingen van het dividend van Eneco en Stedin wordt de begrotingsraming met € 0,1 miljoen naar beneden bijgesteld.

Inzet Algemene Reserve en Algemene Vrije Reserve t.b.v. storting reserve buitenruimte

Als reservering voor de uitvoering van de nota wegen wordt er in totaal € 4 mln uit reserves beschikbaar gesteld via de reserve buitenruimte voor de aanpak van nota wegen. Via het uitvoeringsprogramma buitenruimte wordt u geïnformeerd over de daadwerkelijk planning van werkzaamheden.

3 Paragrafen

3.1. Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van de gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kent de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelasting, forensenbelasting, (water)toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen is ingaande 2022 van Rijksweg afgeschaft.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De geraamde opbrengsten van een retributie mogen niet hoger zijn dan de geraamd kosten. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde inkomsten lokale heffingen, het beleid dat de gemeente hanteert voor de bepaling van de hoogte van de heffingen, een uiteenzetting per belasting en heffing van de belangrijkste gegevens en een vergelijking van de belastingdruk met omliggende gemeenten. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

Inkomsten lokale heffingen

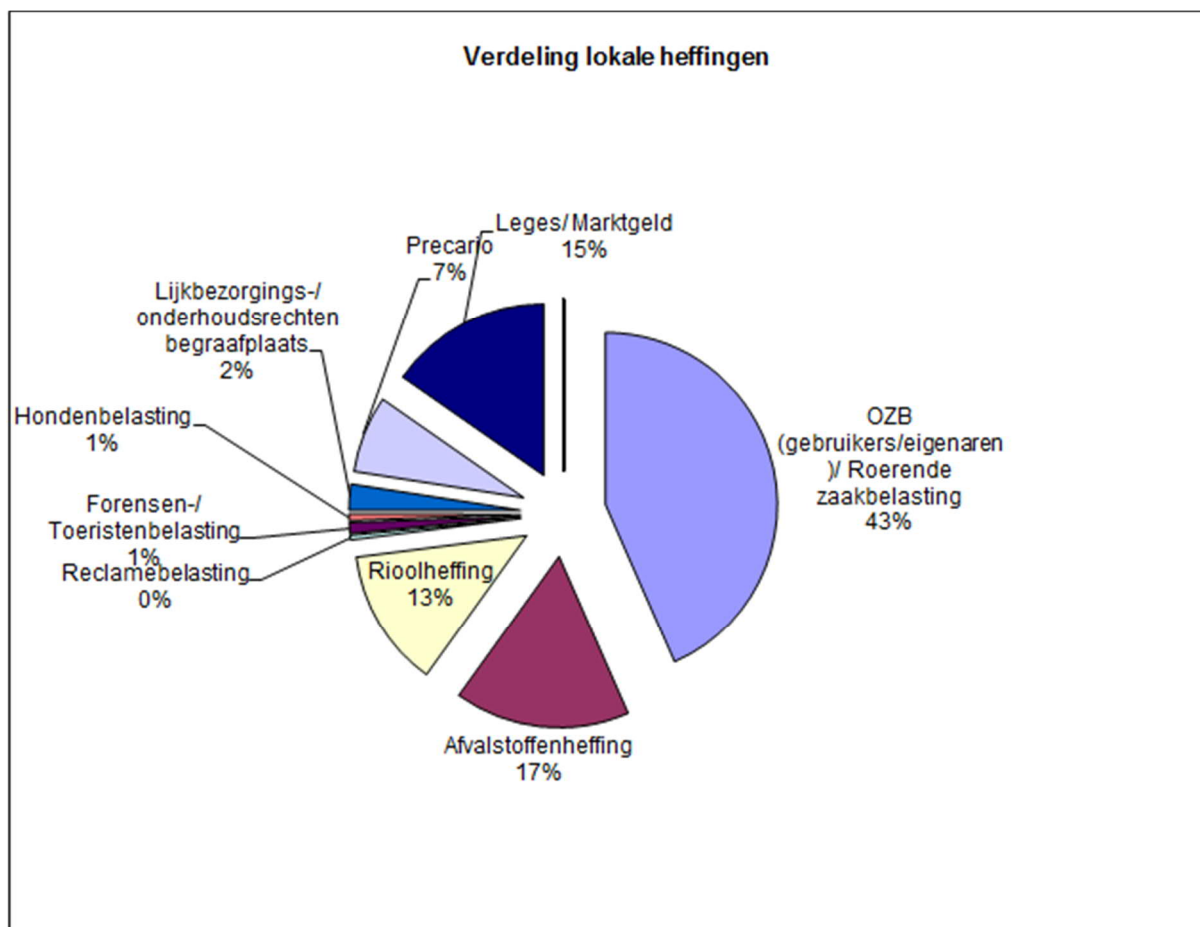
Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim drie procent naar gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%. In de begroting van Aalsmeer is rekening gehouden met totaal € 19,1 miljoen aan inkomsten uit ontvangen belastingen en retributies.

In het volgende overzicht treft u de geraamde inkomsten voor de belastingen en retributies aan zoals deze in de begroting zijn opgenomen. De inkomsten bestaan uit de daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven en bedragen die vanuit de reserve of voorziening beschikbaar komen.

x € 1.000

Soort lokale heffing	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>Belastingen</i>		
OZB gebruikers niet - woningen	1.512	1.573
OZB-eigenaren niet - woningen	2.132	2.215
OZB-eigenaren woningen	4.775	5.251
Roerende zaak belasting	49	50
Forensenbelasting	44	45
Toeristenbelasting	41	42
Watertoeristenbelasting	122	124
Hondenbelasting	122	125
Reclamebelasting	88	89
Precariobelasting	1.516	1.516
	10.401	11.029
<i>Retributies</i>		
Afvalstoffenheffing	3.404	3.456
Rioolheffing	2.705	2.737
Marktgeld	21	22
Lijkbezorgingsrechten	345	352
Onderhoudsrechten begraafplaats	149	152
Leges	2.681	3.187
	9.304	9.905
Totaal inkomsten lokale heffingen	19.705	20.934
<i>Kortingen</i>		
Korting van € 30 op afvalstoffenheffing	400	
Korting van € 65 op rioolheffing	911	
Compensatie woonlasten		310
Totaal kortingen	1.311	310
Daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven	18.394	20.624

In de onderstaande grafiek ziet u de verdeling van de belastingopbrengsten naar belastingsoort voor 2019.

Belastingdruk

Ook in deze programmabegroting maakt het college nadrukkelijk de keuze om de woonlasten voor inwoners in zijn totaliteit zo laag mogelijk te houden. De belastingdruk is een belangrijk gegeven om dit in de gaten te houden. De afgelopen jaren is de belastingdruk gedaald en is Aalsmeer sterk gestegen in de COELO-atlas (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Op basis van de laatste gegevens uit de COELO-atlas 2018 staat Aalsmeer op plaats 181 van de 387 gemeenten. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten.

Jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2018	181	387
2017	185	398
2016	236	396
2015	348	407
2014	378	417

De belastingdruk 2019 voor de burger Aalsmeer stijgt ten opzichte van 2018. In onderstaande staafdiagram en tabel is opgenomen hoe de woonlasten inclusief de voorgenomen kortingen "Compensatie woonlasten 2019" zich in de periode 2015 t/m 2019 ontwikkelt. Hieruit is op te maken dat de totale belastingdruk in 2019 ten opzichte van 2018 stijgt. Naast de OZB stijgen de afval- en rioolheffing in 2019. De sterke stijging wordt met name veroorzaakt door het vervallen van de korting rioolrecht ad € 65,- omdat de egalisereserve dit niet verder toelaat. De "Compensatie woonlasten" voor huishoudens zal voor 2019 € 25,- bedragen. Deze wordt voor 2019 gedekt uit de hogere opbrengst OZB.

Soort lokale heffing	2015	2016	2017	2018	2019
OZB aanslag woning eigenaar	331	336	323	368	405
Rioolheffing eigenaar	172	120	129	109	174
Afvalstoffenheffing gebruiker	324	307	290	290	289
hoogste tarief					
Compensatie woonlasten				30	25
Totaal gemiddeld	827	762	742	737	843

Rioolrecht: voor de periode 2016 t/m 2018 werd € 65,- korting per aansluiting verstrekt uit de in het verleden opgebouwde egalisatievoorziening rioolrechten.

Vergelijking met regiogemeenten

De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven.

Woonlasten regio eigenaar/bewoner woning	2015	2016	2017	2018
Aalsmeer	827	762	742	737
Amstelveen	686	704	694	703
Amsterdam	615	608	586	581
Diemen	826	808	801	772
Haarlemmermeer	710	713	718	717
Ouder-Amstel	741	747	733	732
Uithoorn	748	764	772	788
Kaag en Braassem	922	889	865	860
Nieuwkoop	840	852	861	881

Beleid van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling, indien wettelijk toegestaan;
- Het hanteren van maximaal kostendeekkende tarieven;
- Terughoudendheid ten aanzien van verhoging lokale lastendruk.

Indexering

Samen met de belastingverordeningen worden de definitieve tarieven in de raadsvergadering van december vastgesteld. Hierbij kunnen als gevolg van nadere preciseringen/ontwikkelingen nog kleine afwijkingen ontstaan in de nu vermelde tarieven.

Uitgezonderd de precarioheffing kabels en leidingen is bij de berekening van de tarieven rekening gehouden met een indexering van 2%. Voor de bouwleges, grafrechten afvalstoffenheffing en de rioolheffing geldt wel dat de indexatie alleen zal plaatsvinden als de kostenontwikkeling hier ook ruimte voor biedt. Dit is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de loonindex van 2,75% en de prijsindex van 1,25%, conform besluitvorming Lentenota.

Kostendeekkende tarieven retributies

Uitgangspunt bij de retributies is maximaal 100% kostendeekkendheid. Alle kosten die toegerekend kunnen worden, worden doorvertaald in de verschillende tarieven.

Toerekening van overhead

In het BBV (besluit begroting en verantwoording) waar de programmabegroting van een gemeente aan moet voldoen is bepaald dat op consistente wijze de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. Aalsmeer heeft als uitgangspunt toerekening van de overhead aan de tarieven op basis van de directe ambtelijke capaciteit. Dit is vastgelegd in de financiële verordening Aalsmeer 2017-I die op 20 april 2017 is vastgesteld.

Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage op dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd. Het overheadpercentage voor de begroting 2019 bedraagt 77%. Dit percentage is als volgt berekend:

(a)	totale kosten directe ambtelijke capaciteitsinzet	€ 9.864
(b)	totale (netto toe te rekenen) overheadkosten	€ 7.624
(c=b/a * 100%)	overheadpercentage	77%

Uitwerking financiële kaders per belasting / heffing

Per belasting/heffing worden de volgende onderwerpen beschreven:

- het gemeentelijk beleid voor de heffing;
- een tarievenvoorstel voor 2019;
- een overzicht tariefontwikkeling van de laatste jaren (indien relevant);
- een vergelijking van tarieven in de regio (indien relevant).
- de mate van kostendeekkendheid (indien relevant)

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Gemeentelijk beleid

De onroerende zaakbelastingen (OZB) vormen voor de gemeente de grootste inkomstenbron. De OZB bestaan uit een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen) en voor het gebruik (niet-woningen). De OZB wordt berekend als percentage van de waarde die met voor de Wet WOZ is vastgesteld voor dat jaar.

Voorstel tarieven 2019

Grondslag voor de OZB zijn de voor de Wet Waardering onroerende zaken vastgestelde WOZ-waarden. Voor de Wet WOZ moeten alle onroerende zaken jaarlijks opnieuw worden vastgesteld op basis van transacties rond de waardepeildatum 01-01-2018. De taxaties voor belastingjaar 2019 zijn nog in volle gang. De nieuwe WOZ-waarden 2018 dienen als grondslag voor de aanslagen OZB 2019 maar ook voor andere belastingen. (Zoals: de inkomsten belastingen voor het eigen woningforfait en voor de waterschapslasten de Watersysteemheffing gebouwd)

Uit de eerste resultaten van de hertaxatie blijken de woningen Aalsmeer sterker in waarde te stijgen dan het landelijk gemiddelde. De waardeinstijgingen worden ingeschat op 8% voor woningen en op 2% voor niet-woningen. Het landelijke gemiddelde is volgens de meicirculaire 7% voor woningen en 1% voor niet-woningen.

De daadwerkelijke waardeinstijging 2018/2019 zal pas in december bij het vaststellen van de tarieven OZB 2019 bekend zijn.

Binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt er rekening mee gehouden dat een gemeente een x-bedrag voor OZB aan inkomsten binnenhaalt. Deze "uitname" of aftrekpost wordt bepaald aan de hand van de werkelijke OZB-waarden binnen de gemeente. Indien binnen de gemeente de marktontwikkeling hoger ligt dan het landelijk gemiddelde betekent dit een nadeel voor deze gemeente. Aalsmeer hanteert voor de bepaling van de OZB daarom de lijn om de waardeinstijging en de tariefindexatie mee te nemen voor de bepaling voor de opbrengst van de OZB. Om de woonlasten voor onze inwoners niet te sterk te laten stijgen wordt via een "compensatie woonlasten" de gemiddelde meeropbrengst door de waardeinstijging Aalsmeer via de gebruiker van de woning teruggegeven. De "compensatie woonlasten 2019" is ingeschat op € 25,- per huishouden waarbij de compensatie via de aanslag afvalstoffenheffing zal worden verrekend. Voor de waardeinstijging niet-woningen vindt geen compensatie plaats.

Voor niet-woningen is de waardeinstijging waarschijnlijk 2%. Naast de waardeinstijging worden de OZB tarieven niet-woningen gecorrigeerd met de tariefindex van 2%.

In vergelijking met de omringende gemeenten heeft Aalsmeer een laag tarief voor niet-woningen.

Jaar	2017	2017	Jaar	2018	2018
Gemeente	Eigenaar woning	Gebruiker niet-woning	Gemeente	Eigenaar woning	Gebruiker niet-woning
Nieuwkoop	0,2958	0,2382	Nieuwkoop	0,3153	0,2493
Haarlemmermeer	0,3141	0,2730	Haarlemmermeer	0,3021	0,2652
Diemen	0,2686	0,2552	Diemen	0,2624	0,2493
Uithoorn	0,2703	0,2082	Uithoorn	0,2599	0,2002
Amstelveen	0,2527	0,2034	Amstelveen	0,2520	0,2029
Ouder-Amstel	0,2284	0,1903	Ouder-Amstel	0,2470	0,2139
Aalsmeer	0,2056	0,1794	Aalsmeer	0,2113	0,1843
Kaag en Braassem	0,1701	0,1470	Kaag en Braassem	0,1742	0,1628
Amsterdam	0,1727	0,1380	Amsterdam	0,1615	0,1291

Rekenvoorbeeld woning / niet-woning

Soort	WOZ-waarde 2018	Tarief 2018	Aanslag 2018	Prognose taxaties 2018/2019	WOZ-waarde 2019	Index 2% tarief 2018/2019	Aanslag 2019	Verschil aanslag 2018/2019
Eigenaar woning	319.000	0,1154%	368	8,00%	344.000	0,1177%	405	37
Eigenaar niet-woning	1.010.000	0,2113%	2.113	2,00%	1.020.000	0,2155%	2.198	85
Gebruiker niet-woning	1.010.000	0,1843%	1.843	2,00%	1.020.000	0,1880%	1.918	75

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting

Deze belasting is op grond van het gelijkheidsbeginsel ontstaan. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen. Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB het zelfde tarief worden toegepast.

Afvalstoffenheffing

Gemeentelijk beleid afvalstoffenheffing

Het beleid is dat maximaal 100% kostendekkendheid geldt voor de afvalstoffenheffing. Periodiek bepalen we of aannames over welke kosten toe te rekenen zijn nog juist zijn. Voor 2018 is de toerekening opnieuw beoordeeld. Voor 2019 zijn er geen grote wijzigingen in systematiek die het opnieuw doorlichten van de toerekening noodzakelijk maken. Wel verandert jaarlijks het toe te rekenen overhead percentage op basis van de uitgangspunten zoals vastgesteld in onze financiële verordening.

Op het taakveld zien we de kosten voor afval inzameling dalen naar aanleiding van de harmonisatie tarieven bij de Meerlanden, daartegenover staat de invoering van een afvalbelasting waar we een stelpost van € 75.000 voor ramen. Om de ophaalkosten meer tot uitdrukking te brengen in de tarieven kiezen we in 2019 voor een iets andere tariefstructuur dan in 2019

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing

Bakinhoud	2014	2015	2016	2017	2018	Voorstel 2019
80 liter bak	198,00	198,00	194,00	196,00	237,00	244,00
120 liter bak	245,00	245,00	240,00	242,00	250,00	251,00
240 liter bak	324,00	324,00	317,00	320,00	290,00	289,00

2016 zonder éénmalige korting van € 10,00, 2017 en 2018 zonder korting van € 30,00 en 2019 zonder korting van € 27,50

Tarieven afvalstoffenheffing 2018 omliggende gemeenten (bron: COELO-atlas)

	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmer- meer	Ouder- Amstel	Nieuwkoop	Diemen
Eénpersoonshuishouden	198,30	247,62	223,68	160,44	195,00	267,00
Meerpersoonshuishouden	260,00	247,62	312,00	190,22	276,00	337,20

x € 1.000

Kostendekking afval	2019
Saldo taakveld*	2.505
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>	
Overheadtoerekening	119
Straatvegen	145
Compensabele BTW	550
Handhaving	45
Kwijtschelding	95
Totaal kostenbasis*	3.459
Afvalstoffenheffing	3.456
<i>Kostendekking</i>	100%

*(excl overige lasten/baten ad 112.300)

Rioolheffing

Gemeentelijk beleid rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. Uitgangspunt is maximaal 100% kostendekkendheid.

De heffing wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m³ water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m³ door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden. In 2018 is opnieuw beoordeeld welke kosten de gemeente aan het rioolrecht mag toerekenen, dit heeft toen tot een daling van het tarief geleid. Voor 2019 zijn er geen grote wijzigingen in systematiek die het opnieuw doorlichten van de toerekening noodzakelijk maken. Wel verandert jaarlijks het toe te rekenen overhead percentage op basis van de uitgangspunten zoals vastgesteld in onze financiële verordening.

Tariefontwikkeling rioolheffing

	2014	2015	2016	2017	2018	Voorstel 2019
Rioolheffing	181,00	172,25	184,55	193,78	173,62	173,62

2016, 2017 en 2018 zonder korting van € 65,00

Tarieven rioolheffing 2018 omliggende gemeenten (bron: COELO-atlas)

	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Nieuwkoop	Diemen
Rioolheffing	203,50	231,35	127,09	277,80	200,40	206,00

x € 1.000

Kostendekking riool	2019
Saldo taakveld	1.789
Dotatie voorziening	237
Overige toe te rekenen kosten	
Overheadtoerekening	154
Straatvegen / Baggeren	173
Compensabele BTW	384
Totaal kostenbasis	2.737
Rioolrecht	2.737
Kostendekking	100%

Hondenbelasting

Gemeentelijk beleid hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2019 worden de tarieven verhoogd met het indexcijfer van 2%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting

	2014	2015	2016	2017	2018	Voorstel 2019
Aantal honden						
1 hond	72,00	72,72	73,45	74,18	74,18	75,66
Tweede (en volgende) hond	87,00	87,87	88,75	89,64	89,64	91,43
Kennel	286,00	286,86	281,75	294,67	294,67	300,56
Totaal aantal honden	1.764	1.700	1.700	1.660	1.600	

Tarieven hondenbelasting 2018 omliggende gemeenten (bron: COELO-atlas)

	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Ronde Venen
1 hond	63,07	85,15	79,50	72,24	60,60

Leges

Gemeentelijk beleid leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw) vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit dit principe wordt aangeduid als kruisfinanciering. De gemeente is hierbij vrij te bepalen hoe dit toe te passen binnen de verordening.

Ondanks de mogelijkheid om afwijkingen in kostendekkendheid tussen de verschillende leges te vereffenen brengen wij voor uw inzicht brengen wij de kostendekkendheid van de bouwleges en de overige leges

afzonderlijk in beeld. De hoogte van de tarieven van de overige leges is van Rijksweg vastgelegd en deze zijn voor de gemeente Aalsmeer niet kostendekkend.

x € 1.000

Kostendekking bouwleges	2019
Saldo taakveld	1.290
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>	
Overheadtoerekening	993
Stadsontwikkeling / Welstand	8
BTW	237
Totaal kostenbasis	2.528
Bouwleges	2.499
<i>Kostendekking</i>	99%

Grafrechten

Gemeentelijk beleid grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan.

Tarieven in omliggende gemeenten en Aalsmeer (2017)

	Uithoorn	Haarlemmer- meer	Aalsmeer
Particulier graf	1.929	1.584	1.111
Algemeen graf	966	1.092	1.111

x € 1.000

Kostendekking begraven	2019
Saldo taakveld	434
Storting voorziening	-29
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>	
Overheadtoerekening	110
Totaal kostenbasis	515
Begraafrechten	503
<i>Kostendekking</i>	98%

Precariobelasting

Gemeentelijk beleid precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen die van rijksweg niet mogen worden geïndexeerd worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de tariefindexatie van 2%.

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot afschaffing van de precariobelasting op leidingen en kabels aangenomen waarmee de mogelijkheid om precario te heffen op kabels en leidingen ingaande 2022 van Rijksweg verdwijnt. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 gemoeid dat ingaande 2022 komt te vervallen.

Water-/toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de "gewone" toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven voor 2019 worden ten opzichte van 2018 verhoogd met de tariefindex van 2%.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting worden na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven voor 2019 worden ten opzichte van 2018 verhoogd met de tariefindex van 2%.

Met ingang van belastingjaar 2018 is over gegaan tot één tarief op basis van de grondslag voor de OZB of de RZB. Door deze vereenvoudiging hoeven belastingplichtige geen jaarlijkse opgave meer te doen van de verzekerde waarde en wordt een grotere mate van gelijkheid bewerkstelligt.

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. Voor 2019 worden de tarieven verhoogd met het prijsindexcijfer van 2%. Hiermee ligt de kostendeckendheid voor 2019 op 77%. Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. Onderzocht wordt of de kostendeckendheid van de marktgelden kan worden verhoogd.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

3.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015, die vastgesteld is op 28 mei 2015. Met de B&W besluitvorming over de Lentenota 2018 is besloten dit beleidskader in 2019 te herijken.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. Dit is de weerstandsratio: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid, hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015 is door de raad ingestemd met het hanteren van een minimumratio gelijk aan 1, met een streefwaarde gelijk aan 1,5. Hierdoor is in ieder geval het weerstandsvermogen groot genoeg om de relevante risico's incidenteel op te vangen. Zodat er tijd is om voor het opvangen van eventuele structurele effecten maatregelen te treffen.

Opgemerkt wordt dat er een samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

- Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
- Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
- Een betrouwbare bedrijfsvoering;
- Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

- 2.1 Normale bedrijfsrisico's
- 2.2 Bouw/project gerelateerde risico's
- 2.3 Overige risico's

De risico's genoemd onder 2.2 en 2.3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd. De waardering is bepaald door vervolgens het door het product van kans maal gevolg te nemen. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	2.499.999	4
2.500.000	99.999.999	5

De genoemde risicobuffers bij de afzonderlijke posten zijn het gevolg van de waardering van het product van kans en gevolg.

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau van in 2019 € 100 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid, c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hieronder een opsomming van de normale risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij de BNG garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 21 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie van vóór 1995.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een de borgstelling verleend van € 175.000 voor de investering in een kantine, met een looptijd van 10 jaar.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De vastgoedsector trekt de laatste jaren sterk aan. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke, na afsluiting van een grondexploitatie of project. De gemeente krijgt te maken met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Onderwijswetgeving

De gemeente is op grond van de onderwijswetgeving (art. 92 lid 1b Wpo) gehouden aanvragen met betrekking tot constructiefouten te beoordelen en na goedkeuring te vergoeden. Aanvragen voor vergoeding constructiefouten blijven te allen tijde mogelijk.

Economische ontwikkeling

De gemeentebegroting is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Een verandering in economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, inkomsten bouwleges, netto-inkomsten of verliezen uit bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting van Aalsmeer.

Open einde regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 33 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van het uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. Daarnaast is in de bestaande meerjarenramingen van het Rijk een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort door voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het Gemeentefonds herijkt. Daarnaast loopt er op dit moment een studie naar een fundamentele herziening van

de huidige systematiek van de financiële verhoudingen. Daarbij komen tal van zaken aan de orde, waarvan de impact ongewis is.

Dividenden

Er worden diverse dividend uitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. In de paragraaf Verbonden Partijen zijn de ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dividenduitkering van Eneco.

Vennootschapsbelasting gemeenten

Op basis van de verrichte analyse is het standpunt ingenomen dat geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten over het boekjaar 2016. Om de risico's te beheren is afstemming gezocht met de belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief de grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer. Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last.

Definitieve berekeningen van verschuldigde VPB bedragen voor 2017 en verdere jaren zijn in te schatten na afstemming met de belastingdienst.

De landelijke discussie over reclame-inkomsten en de ontvangsten van afvalstromen loopt nog steeds, wij nemen echter het standpunt in dat hier geen sprake is van een vennootschapsbelastingplichtige activiteit.

Aanbesteding hulpmiddelen Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Vanaf april 2019 gaan nieuwe contracten in voor hulpmiddelen (rolstoelen, scootmobielen, tilliften enz.). Het aanbestedingstraject hiervoor is in gang gezet en de gunning is gepland in de 2e helft van 2018. Bij de vorige aanbesteding zijn aanbieders in financiële problemen gekomen door lage inschrijvingen om marktaandeel te verkrijgen. Het is te verwachten dat aanbieders hierop anticiperen en met een hogere prijsstelling komen.

Uitbreiding taken RMC/Leerplicht

In 2018 zijn de taken van het RMC uitgebreid met de volgende doelgroepen en taken:

- Jongeren in een kwetsbare positie (uit het Praktijkonderwijs, speciaal Onderwijs en MBO2).
- Begeleiden van oud VSV-ers (jongeren die al eerder uitgevallen zijn, nog een keer benaderen).
- Nieuwe VSV-effectrapportage.

Tegelijkertijd is voor Aalsmeer en Amstelveen de Sluitende aanpak jongeren vastgesteld, waar de RMC samen met andere partners (m.n. het Werkplein) deel van uitmaakt. De Sluitende aanpak heeft als doel: geen enkele jongere thuis op de bank.

Voor de leerplicht is er administratieve ondersteuning voor 24 uur per week beschikbaar gesteld voor 2018 en 2019. Dit wordt begin 2019 geëvalueerd.

Landelijke herverdeling van rijksuitkering Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). De huidige rijksuitkering GOAB 2018 bedraagt € 180.000. In 2019 wijzigen de Rijksmiddelen GOAB. Medio 2018 worden de nieuwe budgetten bekend. De scenario's van herverdeling variëren waarbij de uitkering voor Aalsmeer kan liggen tussen van € 64.000 en € 481.000. De herverdeling wordt gefaseerd ingevoerd in de periode 2019-2021. Bij een afname van het budget tot € 64.000 en handhaving van het huidige aantal kindplaatsen VE leidt dit tot een begrotingstekort van maximaal € 116.000 in 2019.

De afgelopen periode zijn op ambtelijk niveau en door de wethouders Onderwijs gesprekken gevoerd met het VNG en het ministerie van Onderwijs over de negatieve gevolgen voor het beleid in geval van een korting van de middelen GOAB.

In het nieuwe budget GOAB is ook een nieuwe taak opgenomen: uitbreiding van Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur VE in 2020. Uitbreiding van het aantal uren VE vraagt voorbereidingen in 2019 t.a.v. huisvesting, bedrijfsvoering en scholing van personeel in de VE-kinderopvang. Het Rijk vraagt de gemeenten hierin te investeren vanuit de middelen GOAB 2019.

Peuterarrangementen

In het kader van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG ontvangt de gemeente een decentrale uitkering 'voorschoolse voorzieningen'. Deze decentralisatie uitkering (DU) is bestemd voor het vergroten van de deelname van peuters (2,5 – 4 jaar) aan een voorschoolse voorziening wanneer de ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. In 2018 is het aanbod voor deze doelgroep – de Peuterarrangementen- in Aalsmeer uitgebreid. Vanwege nieuwe landelijke cijfers over het non-bereik van peuters is er een risico is dat voorgenomen toename van het landelijk budget 2019-2021 wordt gekort of bevroren op het peil 2018. De beoogde uitbreiding 2019 is in 2018 in Aalsmeer al versneld ingevoerd met het aangaan van verplichtingen.

Humanitas thuisadministratie

Medio 2017 is een subsidie van € 20.000 toegekend aan Humanitas Thuisadministratie voor het aanstellen van een betaalde coördinator voor de periode januari 2018-juli 2019. In de loop van 2019 vindt een evaluatie plaats.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Vanaf 2019 loopt het aantal te verstrekken reisdocumenten drastisch terug. Dit wordt veroorzaakt doordat de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten per 2014 van 5 naar 10 jaar is gegaan. Vanaf 2024 wordt weer een toename van het aantal verstrekkingen verwacht.

Voor rijbewijzen valt voor 2019 een lichte toename van het aantal te verstrekken documenten te zien.

Overige ontwikkelingen burgerzaken

Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door op deze taken sterk in te zetten wordt (identiteit) fraude en verstrekking van een foutieve digitale identiteit zoveel mogelijk voorkomen en/of bestreden.

Door invoering van de Registratie Eerste Verblijf Adres (REVA) en door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Het verstrekken van producten zoals reisdocumenten, uittreksels, Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en op termijn ook van rijbewijzen neemt drastisch af. Door deze ontwikkelingen verandert vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken. De dienstverlening vanuit de klassieke frontoffice en de daarbij horende dekking door leges gaat sterk teruglopen. De backoffice daarentegen krijgt naar verwachting een forse extra workload krijgen. De ontwikkelingen op dit terrein en de te nemen -organisatorische- stappen worden nauwlettend gevolgd.

Prestatiegericht financieren Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)

Sinds 2013 is de gemeente verplicht een aantal uitvoeringstaken op het gebied van de wet Milieubeheer uit te laten voeren door de Omgevingsdienst. De Omgevingsdienst (Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied) is een Gemeenschappelijke Regeling. Jaarlijks wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de ODNZKG afgesloten. De ODNZKG bereidt een nieuwe wijze van financiering van haar taken voor (prestatiegericht financieren). De jaren 2017 en 2018 worden daarbij gebruikt om de nieuwe financieringsystematiek te valideren.

Kapitaallasten Fort Kudelstaart

Op 25 juni 2015 heeft de raad ingestemd met de aankoop en restauratie van het Fort Kudelstaart, totaal een bedrag van € 910.000, waar de provincie Noord-Holland een bedrag van € 255.000 aan bijdraagt.

Het college hanteert als uitgangspunt dat er een structureel dekkende exploitatie moet zijn. Voor de opstartfase kan dit niet volledig haalbaar zijn, omdat de kosten voor de baat uit kunnen gaan.

BTW

Het recht op vooraftrek van BTW die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties vervalt ingaande 2019. De rijksoverheid zal gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport. Gemeenten zullen om in aanmerking te kunnen komen vóór 1 december 2018 een aanvraag moeten indienen waarbij zij alle BTW belaste kosten in kaart brengen. De kosten die voor compensatie in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Of dit voldoende is en voor welke projecten Aalsmeer een beroep moet gaan doen op deze compensatie is nog onduidelijk.

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties BTW belast verhuurt is BTW op verbouwingskosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de verhuur gedurende een periode van 10 jaar voor 90% belast plaatsvindt. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

Op dit moment doet de belastingdienst navraag bij de ESA over hun BTW positie in relatie tot de gemeente. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend. Mocht de uitkomst zodanig zijn dat correctie moet plaatsvinden dan kan dit financiële effecten hebben.

Wet meldplicht datalekken

Per 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken in werking getreden. De meldplicht datalekken vormt een nieuw onderdeel in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Bedrijven en overheden zijn hierdoor verplicht om een datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en mogelijk bij alle getroffen individuen. Vanaf de inwerkingtreding van de meldplicht datalekken heeft de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), ook de mogelijkheid om boetes op te leggen tot maximaal € 820.000 per overtreding.

Vanaf 25 mei 2018 treedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking. Vanaf dat moment worden de privacyregels verder aangescherpt en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zelfs boetes tot een maximum van € 20 miljoen opleggen in geval van overtreding van de regels met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

Benodigde risicobuffer normale bedrijfsrisico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's. Conform de nota Reserve- en Risicobeleid Aalsmeer 2015 wordt rekening gehouden met een risicobuffer van 5% van het uitgaven totaal van de gemeente ter dekking van de structurele bedrijfsrisico's afdoende, overeenkomend met € 5 miljoen (5% van € 100 miljoen).

Door inzet van deze buffer kan een eventueel structureel optredend risico geleidelijk worden ingepast in de begroting.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

Aanbestedingsrisico's

Het onderhoud van de openbare ruimte wordt vanaf 2020 anders georganiseerd, de werkzaamheden worden in percelen door middel van aanbestedingen op de markt gezet. Door de aantrekkende economie en het gebrek aan vakmensen bij de aannemers zien we dat de marktsituatie wijzigt en dat prijzen zich naar boven ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de prijzen zich zo ontwikkelen dat ze meer stijgen dan onze eigen aannames over de prijsindexatie.

Voor de berekening van de omvang van het weerstandsvermogen hanteren we voor het totaal van de aanbestedingsrisico's een stelpost van € 1 miljoen.

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de bereidheid van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Nota wegen en reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte

Besluitvorming over de nota wegen moet nog plaatsvinden. In de voorbereiding is gebleken het wegennet Aalsmeer niet voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau B. Er is vanaf 2016 een start gemaakt om achterstanden op groot onderhoud in te halen. De besluitvorming over de nota wegen zal duidelijkheid moeten geven wat er nodig is om ook na 2019 de achterstanden groot onderhoud en reconstructies aan wegen verder weg te kunnen werken en op termijn weer op kwaliteitsniveau B te komen. In de Nota wegen zal inzicht en onderbouwing worden gegeven aan de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot onze reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding hiervan. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt per 1-1-2018 € 12,98 miljoen (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans). Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Deze bedraagt per 1-1-2018 € 1,51 miljoen. Beide voorzieningen betreffen (deelgebieden binnen) het project De Tuinen van Aalsmeer.

De getroffen voorzieningen zijn voor de berekende verliezen. De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de nieuwe provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband gesloten met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG BV) opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Tot en met 2017 was de hoogte van de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV gebaseerd op de jaarlijkse actualisering van de grondexploitatie van GPAG BV en bijbehorende risicoanalyse. Deze risico analyse wordt opgesteld op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Bij de concept grondexploitatie 2018 is ook het resultaat van de risico analyse positief. Op basis van de blijvende positieve eindwaarde van het project is er geen afzonderlijke voorziening voor GPAG BV meer opgenomen en hoeft er geen bedrag voor dit risico meer te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In maart 2018 is de grondexploitatie 2018 opgesteld. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de actieve grondexploitatie is (op Netto contante waarde per 1 januari 2018) vastgesteld op negatief € 12,98 miljoen en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de voorziening grondexploitaties. Het resultaat voor het facilitaire deel is € 1,51 miljoen negatief op basis van eindwaarde.

Conform de gedragslijn bij GPAG BV is bij de grondexploitatie 2018 van De tuinen van Aalsmeer een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt, behorende bij 85% zekerheid. De uitkomst hiervan is dat met 85% waarschijnlijkheid het resultaat ligt tussen circa € 15,18 miljoen negatief en circa € 13,5 miljoen negatief.

Naast de verplichte voorziening voor tekorten in grondexploitaties, die jaarlijks bij de jaarrekening wordt herzien, achten wij een extra risicobuffer noodzakelijk gezien de financiële omvang van dit project. De onderbouwing van de hoogte van deze extra buffer is gelijk aan het verschil tussen de uitkomst van risicoanalyse van de Monte Carlo methode behorende bij 85% zekerheid (€ 15,18 mln.) en de verplichte voorziening (€ 14,49 mln, zowel actief als facilitair) en bedraagt € 0,7 miljoen.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2018	1	4	1350.000
Jaarrekening 2017	1	4	694.000
Programmabegroting 2019	1	4	694.000

In het raadsbesluit van 31 mei 2018 is afgesproken op korte termijn met de raad in gesprek te gaan over de consequenties van de prijsontwikkeling voor het woonprogramma in Aalsmeer van onder meer "de Tuinen van Aalsmeer"

Bovenwijkse voorzieningen

De nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 is de basis voor de bepaling van de bijdrage projecten aan bovenwijkse voorzieningen. Op dit moment zijn er 5 voorzieningen die (ten dele) als bovenwijks kunnen worden aangemerkt: de reconstructie N231-zuid (inclusief de aansluitende wegen), de

aanleg van de Burgemeester Hoffscholteweg, de aanleg van de rotonde bij de kruising Aalsmeerderweg-Molenvlietweg, de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg en de reconstructie Machineweg.

Periodiek moet bepaald worden of de kostenraming voor de bovenwijkse voorzieningen en de daadwerkelijke uitgaven nog in de pas lopen met de ramingen van de inkomsten en de daadwerkelijke inkomsten. Van drie van de 5 projecten is duidelijk dat de uitvoeringskosten gaan tegenvallen. Indien de kosten niet verhaald kunnen worden is de gemeente risicodragend, bij de Lentenota is een herziening van de nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen aangekondigd voor 2019.

N231-zuid

De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen kruisingen met de Bachlaan en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen.

De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage. De verwachting is dat de bijdrage van Aalsmeer hoger wordt dan is ingeschat.

Burgemeester Hoffscholteweg

De kosten voor de aanpak van de Burgemeester Hoffscholteweg vallen hoger uit. In de Lentenota is hiervoor € 1 mln beschikbaar gekomen, het restant van de extra kosten moet gevonden worden uit de bij de Lentenota aangekondigde bijgestelde nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen.

Burgemeester Kasteleinweg

Ook is bekend dat de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg duurder uitvalt dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert. Het project is echter vertraagd, doordat er in het gehele tracé een lichte verontreiniging (PFOS) is aangetroffen en doordat de kosten hoger blijken dan geraamd in 2016. Naast prijsstijgingen in de GWW-sector wordt deze prijsstijging in belangrijke mate veroorzaakt door de werkzaamheden aan kabels en leidingen van nutsbedrijven. De partners in het project dragen ieder een deel van het tekort. Bestuurlijke afstemming met de partners over de verdeling van het tekort dient nog plaats te vinden.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente gaan we uit van een stelpost voor het risico dat niet de volledige kosten verhaald kunnen worden van € 1 miljoen.

Overige risico's

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp 2018

Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de nieuwe regionale inkoopsystematiek specialistische jeugdhulp. Daarbij wordt uitgegaan van een segment B (specialistische jeugdhulp: vaste tarieven) en een segment C (hoogspecialistische jeugdhulp: all-inn tarieven per instelling). Het achterliggende idee is dat alles wat nodig

is op het gebied van jeugdhulp binnen het vastgestelde tarief gebeurt. Voor aanbieders betekent het dat ze gemiddeld genomen uitkomen met de tarieven.

Uit de conversie (overgang cliënten, die vanuit 2017 zijn overgegaan naar de nieuwe systematiek) en gegevens van de aanbieders lopende het jaar blijkt dat deze nieuwe systematiek vooralsnog grote nadelige financiële gevolgen laat zien voor Aalsmeer. In overleg met de regiogemeenten en aanbieders wordt verder gezocht naar verklaringen en worden maatregelen ingezet om de stijgende tekorten voor 2018 en later zoveel mogelijk te beperken. Tot minimaal 2020 zijn wij gebonden aan de regionale contracten en de regionale inkoopwijze. Lopende 2018 en 2019 zullen wij ons alvast oriënteren op mogelijke alternatieven.

Wij schatten dit risico voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit in op € 1,5 miljoen. Deze inschatting is gebaseerd op de overschrijding 2018 bij ongewijzigd beleid.

Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen

In het regeerakkoord is een wijziging van de berekening van de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen opgenomen. Het voornemen is om vanaf 1 januari 2019 de inkomensafhankelijke eigen bijdrage te vervangen door een vast tarief van € 17,50 per periode. De verwachting is dat door de introductie van dit vaste tarief er 10% meer aanvragen worden ingediend (met name voor Hulp bij Huishouden) met een stijging van kosten tot gevolg. Daarnaast dalen onze inkomsten uit de eigen bijdrage voor deze voorzieningen, naar verwachting met € 220.000. In de meerjarenraming Aalsmeer is geen rekening gehouden met een volumestijging binnen het sociaal domein.

Voor bovenstaande ontwikkeling is voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit € 0,2 miljoen meegenomen.

Baggerdepot

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het baggerdepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet. Voorheen was het de gemeente die baggerde binnen haar gemeentegrenzen. Nu is zij afhankelijk van de aanvoer van bagger via deze externe partijen die hun eigen planning bepalen. Dit heeft effect op de bedrijfsvoering van het baggerdepot.

Omgevingswet

De invoering en de implementatie van de Omgevingswet betreft een omvangrijk en complex proces dat vele jaren in beslag zal nemen. De ontwikkelingsrichting van de regelgeving en het gedachtegoed zoals de Omgevingswet die voorstaat is helder. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande maatregelen van bestuur in de sfeer van wonen en bouwen. Doelstelling van deze wet is om het eenvoudiger te maken voor initiatiefnemers in ruimtelijke ontwikkelingen en tevens sneller en met minder kosten tot een vergunning te kunnen komen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een transitieteam ingericht om de implementatie van deze wet in de organisatie tot stand te brengen.

Onderhoudsplan begraafplaats

Tot 2017 werden de ontvangen afkoopsommen voor het onderhoud van begraafplaatsen en verlenging van het grafrecht in de exploitatie verantwoord. Om in toekomstige onderhoudskosten te kunnen voorzien, zijn in de jaarrekening 2017 twee voorzieningen gevormd: afkoop onderhoud begraafplaats en uitgifte graven. Deze voorzieningen zijn opgebouwd uit ontvangen afkoopsommen vanuit contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 (omvang van € 62.000 respectievelijk € 191.000). Momenteel wordt een onderhoudsplan voor het toekomstig onderhoud opgesteld en zal, mede op basis van het gewenste onderhoudsniveau van de begraafplaats, de benodigde omvang van de voorzieningen blijken. Het is

aannemelijk dat de voorziening moet worden aangevuld, ook al omdat de gevolgen van contracten van vóór 2017 een plek in het onderhoudsplan moeten krijgen.

Digitale transformatie

Het Rijk stuurt aan op volledige digitalisering van de dienstverlening. In 2010 hebben de gezamenlijke overheden een visie vastgesteld met ambities waaraan de dienstverlening in 2020 moet voldoen.

Ook van de overheid wordt verwacht dat zij producten en diensten van uitstekende kwaliteit, met minder mensen en middelen levert, waarover ook verantwoording wordt afgelegd. Daarbij verwacht de inwoner een gebruiksvriendelijkheid, snelheid en transparantie gelijk aan commerciële organisaties. Dit betekent dat de organisatie en de werkwijze, wil de gemeente de mogelijkheden benutten, zich aanpast aan het digitale tijdperk.

In de raadsbrief van 27 februari 2018 'Voortgang en vooruitblik digitalisering' hebben we beschreven hoe wij de digitale transformatie aan willen pakken en hebben we een eerste inschatting gemaakt van de hiermee gemoeide bedragen. Er wordt gewerkt aan een nadere onderbouwing met te maken keuzes en mogelijke dekkingsmogelijkheden.

Apparaatskorting Rijk

Buiten het weergegeven meerjarenbeeld valt de oplopende apparaatskorting die het Rijk gemeenten vanaf 2023 oplegt. Voor Aalsmeer moet in de jaren 2023 tot 2025 rekening gehouden worden met een nog niet zichtbaar structureel nadeel oplopend naar € 500.000 in 2025.

Vervallen risico's t.o.v. de jaarrekening 2017

De volgende risico's zijn ten opzichte van de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2017 komen te vervallen:

Risico	Reden
De oude veiling	Met de opening in september 2018 start een nieuwe fase in de exploitaties. Vanaf 2018 zal moeten blijken of de vooraf ingeschatte exploitatie voor alle partijen haalbaar is. Dit vatten we onder normale bedrijfsvoeringsrisico's en wordt niet meer afzonderlijk opgenomen.
Wachtgelden oud bestuurders	Risico had betrekking op het recht op wachtgeld oud-bestuurders. Voor de bestuurswisseling 2018 is een voorziening opgenomen.

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de incidentele risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt met behulp van een risicokaart. In deze risicokaart staat het aantal incidentele risico's vermeld per kans/gevolgklasse. Basis hiervoor zijn de risico's die hiervoor zijn genoemd. Het risico van. De structurele risico's zijn niet opgenomen in de risicokaart:

Risicokaart	Kans		
Gevolgklasse	2	4	5
2		1	1
4	1	1	
5		1	

In geld ziet het risicoprofiel er in zijn totaliteit als volgt uit:

Risico's	Risicoprofiel * € 1.000
Incidentele risico's	
Aanbestedingsrisico's	1.000
Grote projecten	1.694
Overige risico's	1.700
	4.394
Normale bedrijfsrisico's	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	8.494

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of omfaseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- algemene reserves,
- niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting,
- onbenutte belastingcapaciteit.

Hierna wordt eerst de structurele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit: ombuigingen en onbenutte belastingcapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

De weerstandscapaciteit van ombuigingen laat zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting ruimte beschikbaar is. In Aalsmeer is deze ruimte beperkt tot de post "onvoorziene uitgaven" van € 1 per inwoner. Extra ruimte binnen de begroting moet primair worden gevonden door het afstoten van taken die niet tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente behoren dan wel het versoberen van de uitvoering van wettelijke taken. In de begroting 2019 is de post onvoorzien € 31.400.

Voor de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit is wel een algemeen gangbare kwantificering beschikbaar. Deze onbenutte capaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengsten van een gemeente te vergelijken met de opbrengst op basis van 120% van de gemiddeld in Nederland geïnde OZB (het zogenaamd "redelijk peil").

Gemeenten die in financiële problemen zijn gekomen en een beroep willen doen op ondersteuning via Artikel 12 Financiële Verhoudingswet zijn verplicht om hun OZB "op redelijk peil" vast te stellen. Voor de gemeente Aalsmeer bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 1,4 miljoen.

Belastingen en heffingen kunnen niet onbeperkt verhoogd worden. Burgers hebben de mogelijkheid om via de rechter te laten bepalen of een tarief billijk is. Binnen grenzen heeft de gemeente de mogelijkheid om nieuwe belastingen in te voeren, zoals bijvoorbeeld parkeerbelasting. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen of verhogingen daarvan. In de paragraaf lokale heffingen, van begroting en jaarrekening, wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserves en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinst

Met het oog op een (mogelijke) bijdrage aan de incidentele weerstandscapaciteit komen in deze paragraaf uitsluitend de reserves met een bufferfunctie aan de orde.

Vanuit de bufferfunctie kunnen worden onderscheiden de algemene reserve, de algemene vrije reserve en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinsten.

Op grond van de jaarrekening 2017 en rekening houdend met de actuele meerjarige prognose heeft de algemene reserve een volume van € 18 miljoen.

De algemene vrije reserve wordt ook betrokken bij de incidentele weerstandscapaciteit. De actuele meerjarige prognose laat een stand zien van circa € 2 miljoen.

Stille reserves zijn bezittingen waarvan de verkooppopbrengst hoger is dan in de jaarrekening opgenomen. Dit kan een hogere waardering van een aandelen portefeuille zijn die pas tot uitdrukking komt bij afstoten van de aandelen portefeuille of gronden en gebouwen die lager gewaardeerd zijn dan hun marktwaarde. Een voorwaarde hierbij is wel dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke verkoopbare activa. Tot slot kan er sprake zijn van niet gerealiseerde boekwinsten. In de begroting 2019 worden de stille reserves Aalsmeer ingeschat op pm en tellen deze niet meer mee in de berekening van de weerstandsratio.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio in de begroting 2019 kan als volgt worden gepresenteerd:

	Bedragen x € 1.000
Algemene reserves	20.300
Stille reserves en niet gerealiseerde boekwinsten	0
Beschikbare weerstandscapaciteit	20.300
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. kansberekening voor incidentele tegenvallers	4.390
Benodigde weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	8.490
Weerstandsratio	2,4

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader. Ten opzichte van de jaarrekening is de weerstandsratio gedaald. Dit is het gevolg van het meenemen van een inschatting voor de regionale jeugdhulp en voor de eigen bijdrage WMO in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Kengetallen in percentages	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Referentie voldoende
Netto schuldquote	28	30	30	<100%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26	28	29	
Solvabiliteitsrisico	53	54	50	<100%
Structurele exploitatieruimte	5	1	0,4	>0,6%
Grondexploitatie	16	13	15	
Belastingcapaciteit	108	102	118	

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit

Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden. Dit is benoemd in het 'Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer' (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto's van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Scenario 2: 'Ambitie'							
	Winkelcentrum	Woonwijk	Hoofdinfrastuctuur	Park	Recreatiegebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	A	B	B	A	A	B	B
Verharding	A	B	B	A	A	B	B
Reiniging	A	B	B	A	A	B	B
Meubilair	A	B	B	A	A	B	B
Civiele kunstwerken	A	B	B	A	A	B	B

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks onderhoud als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte Aalsmeer 2018-2019 (juli 2018). De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	2019	2020	2021	2022
Wegen	2.519	1.107	1.107	1.106
Civieltechnische kunstwerken	1.336			
Riolering	1.501	2.414	2.414	2.414
Water	556	216	216	216
Openbaar groen	2.078	1.707	1.707	1.706
Openbare verlichting	430	153	153	153
Speelplaatsen	698	229	229	229
Gebouwen & binnensportaccommodaties	533	533	533	533
Beeldende kunstwerken	11	11	11	11
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	9.662	6.369	6.369	6.369

Op elk van de vakspecialistische onderdelen volgt onderstaand een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Het vigerend beleidskader is het *beheerplan voor Wegen* (2012) het *Beheerplan voor civieltechnische kunstwerken* (2012) en het *Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2018-2019* (2018).

Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Uitvoeringsprogramma, als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer.

Aandachtspunt bij het onderhoud van de wegen is het borgen van structurele budgetten voor vervangingen rekening houdend met integraliteit en bereikbaarheid. Door middel van een analyse van een uitgevoerde weginspectie wordt medio 2018 de investeringsbehoefte van het wegennet voor de komende periode in beeld gebracht en onderbouwd met kengetallen. Dit resulteert in 2018/2019 in een Nota Wegen waarin de investeringsbehoefte voor de komende vijf jaar is vastgelegd. Naast een 5 jaren planning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.

Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. In het najaar van 2014 is een nieuw GRP 2015-2020 vastgesteld. Hierin is opgenomen wat de te verwachten investeringen op het kapitaalgoed riool voor de komende vijf jaar zijn. In het Waterplan Aalsmeer 2008-2015 (zie kapitaalgoed Water) zijn afspraken met de Hoogheemraadschappen opgenomen. Om het rioolstelsel en de capaciteit van de rioolwaterzuivering te ontlasten wordt er gestreefd naar een gescheiden stelsel. In 2018 wordt het GRP 2015-2020 tussentijds geëvalueerd. Verbeterpunten die hieruit voortkomen worden vanaf 2019 opgepakt.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader

De waterplannen waarin de samenwerking en de afspraken met het hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap AGV/Waternet waren vastgelegd zijn afgerond. Om ook voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden zijn nieuwe afspraken nodig. Hiervoor zal in 2018/2019 een bestuurlijke strategische agenda worden vastgesteld. In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.

Er ligt dwingende regelgeving (Nationale Deltaplan) om bij veranderingen in de openbare ruimte klimaatadaptatie mee te nemen (2020) totdat de volledige gemeente klimaat adaptief is ingericht (2050). Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven.

De stresstest voor waterafvoer is in 2018 uitgevoerd. Op basis hiervan wordt in 2019 de implementatie van klimaatadaptatieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte voortgezet.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader

Uit het Meerjaren Investeringsplan Groen blijkt dat jaarlijks meer geld nodig zal zijn als (her)investering in het groen (excl. sportvelden) in Aalsmeer blijvend in stand moet worden gehouden. In het bijgestelde Uitvoeringsprogramma Buitenruimte is hierin voorzien voor 2018 en 2019. Voor de langere termijn wordt in 2018/2019 een renovatieplan opgesteld.

Soort kapitaalgoederen

Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader

De uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Open lucht- en spelrecreatie

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de Openbare Ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Verkeersregelinstallaties

Soort kapitaalgoederen

Verkeersregelinstallatie is de verzamelnaam voor alle materialen die samen de verkeerslichten op een kruising(encomplex) aansturen en bestaat uit een regelautomaat, detectielussen, masten/portalen, lampen/armaturen, kabels en software.

Ook de panelen van het Dynamisch ReizigersInformatieSysteem (DRIS-panelen) vallen onder verkeersinstallaties. Dit zijn de reizigersinformatiepanelen die op bushaltes staan en de werkelijke vertrektijden en actuele onregelmatigheden aangeven van de bussen op de betreffende halte.

De verkeersregelinstallaties gaan ongeveer 15 jaar mee, waarna vervanging plaatsvindt.

Gebouwen

Beleidskader

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. Het effect hiervan is een substantiële vermindering van de gemeentelijke gebouwenvoorraad. In dat verband zijn in 2018 Roerdomplaan 1 en 3 gesloopt en Baccarastraat 15 verkocht en is het de bedoeling dat in 2019 Parklaan 27 wordt verkocht, beide laatstgenoemde ten behoeve van herontwikkeling tot starterswoningen. Daartegenover is in 2018 het vernieuwde complex Markstraat 19 (Oude Veiling) in gebruik genomen, terwijl de renovatie van het gemeentehuis naar verwachting in 2019 zal worden voltooid.

Voor alle gebouwen in blijvend gemeentelijk beheer is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) beschikbaar. Tot dusverre werd jaarlijks één derde van deze plannen geactualiseerd, zodat alle gebouwen iedere drie jaar worden opgenomen. De daarvoor gehanteerde systematiek ging uit van instandhouding van het bestaande op de meest kosteneffectieve manier. In 2017 is overgestapt op een systematiek die voldoet aan de NEN 2767, de huidige standaard op dit terrein. Deze systematiek is meer dan de tot dusverre gehanteerde gericht op sturing op een geëxpliciteerd onderhoudsniveau. Ook is het de bedoeling dat afwegingen rond duurzaamheid een plaats in de nieuwe systematiek krijgen. Naar verwachting zal de totale meerjarenonderhoudsplanung op basis van de nieuwe systematiek in het vierde kwartaal van 2018 beschikbaar zijn, zodat deze een rol kan spelen bij de jaarrekening 2018 (voorziening gebouwenonderhoud) en de begroting 2020.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de Voorziening onderhoud gebouwen. In 2018 betrof dit een bedrag van € 363.000 (exclusief 8% opslag voorbereiding en toezicht). Uitgaven komen ten laste van de voorziening. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden afgestoten vindt onderhoud op een minimaal niveau plaats, zij het met inachtneming van de aan deze gebouwen te stellen gebruiks- en veiligheidseisen. Deze systematiek is middels de Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

Beheer en onderhoud door derden

Beheer en onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is met ingang van 2017 verantwoordelijk voor het beheer van alle binnen – en buitensportaccommodaties. Voor het planmatig onderhoud van de binnensportaccommodaties ontving ESA BV t/m 2018 een vaste onderhoudsbijdrage van de gemeente. Het is de bedoeling dat de afspraken daarover m.i.v. 2019 worden herzien. Het onderhoud van de buitensportaccommodaties maakt deel uit van de reguliere exploitatie daarvan.
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied.
- Brede school De Mikado wordt beheerd door de beheerstichting De Mikado.

Leegstand en verhuur

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. In de tussentijd doet zich enige frictieleegstand voor, voor het merendeel in het kader van het leegmaken van panden vooruitlopend op sloop of verkoop.

3.4. Financiering

Inleiding

De paragraaf financieringen geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, in het gevoerde beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen.

Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de Wet fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

De gemeente Aalsmeer kent een centrale financiering. Hierbij bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). De gemeente Aalsmeer werkt in 2019 met een interne rekenrente van 1,5%.

Schatkistbankieren

Gemeenten hebben net provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen de plicht eventuele tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten. Depositatarieven en inleentarieven zijn met deze maatregel geharmoniseerd. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Op het moment dat de rente die de Staat betaalt negatief is, wordt de rente op een deposito voor een decentrale overheid gelijk aan nul. Een leenfaciliteit, namelijk dat er ook via de schatkist geleend kan worden, behoort niet tot de mogelijkheden.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (Economische en Monetaire Unie (EMU-saldo)) mag niet meer bedragen dan 3 %. Daar tellen ook gemeenten in mee. Lidstaten moeten deze afspraken omzetten in nationale wetgeving. Hiervoor is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld.

Op het eerste gezicht lijkt het bijzonder dat gemeenten met een sluitende begroting toch kunnen bijdragen aan het EMU-tekort. De crux van het probleem schuilt in de verschillende boekhoudstelsels die Rijk en gemeenten hanteren. Voor het Rijk geldt het kasstelsel, voor gemeenten het baten/lasten stelsel. Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis.

Investerings van het Rijk tellen onder het kasstelsel in het jaar van betaling direct mee in het tekort. Gemeenten sturen echter op een sluitende (meerjaren)begroting en niet op kasuitgaven. In het baten/lastenstelsel bij gemeenten is de uitgave op zich irrelevant voor begrotingsevenwicht maar is een deugdelijke dekking van de uitgaven vereist, hetzij via de aanwending van een reserve, hetzij door de jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) in te passen in een sluitende begroting.

Voor de berekening van het EMU-saldo geldt dit echter niet en telt de gemeentelijke investeringsuitgave volledig mee, ongeacht de dekking.

EMU-saldo

De rijksoverheid heeft met vertegenwoordigers van de decentrale overheden in september 2016 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal minus 0,3 procent van

het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden voor het EMU-saldo niet verder uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen.

Op basis van deze begroting wordt voor 2019 een EMU-tekort verwacht van € 16 miljoen euro. Dit heeft vooral van doen met uitgaven voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2019 en uitgaven voor een nieuwe uitgang van de Ongestoorde Logistieke Verbinding Greenport, hetgeen in onderstaand overzicht staat verantwoord in de jaarschijf 2019 onder "Investerings in (im)materiële vaste activa". Voor de jaren daarna zijn geen bedragen opgenomen.

In het uiterste geval kan op grond van de wet HOF bij een landelijke overschrijding een deel van de Europese boete worden verrekend met de algemene uitkering.

Het EMU-saldo voor 2019 en verder bedraagt:

	2019	2020	2021	2022
Exploitatiesaldo vóór bestemming (voordelig)	811	3.092	3.355	2.074
Afschrijvingen	3.529	4.062	4.173	4.229
Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	905	905	816	820
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-18.478	-7.115	-2.876	-3.801
Nadelig saldo bouwgrondexploitaties voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-2.553	-2.019	-1.895	-2.114
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-332	-563	-401	-401
Berekend EMU-saldo	-16.118	-1.638	3.172	807

Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen, uitgezette geldleningen en gronden en voorraden.

De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten op reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen.

De interne rentepercentages worden jaarlijks getoetst aan de BBV-voorschriften. Dit leidt voor 2019 tot de volgende rentepercentages:

Investerings	1,5%
Grondexploitaties	1,0%
Reserves	1,5%

De rente-exploitatie ziet er als volgt uit:

	2019		2020		2021		2022	
	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente
Bedragen * € 1.000								
Rente-inkomsten:								
Immateriele vast activa	41	1	31		20		10	
Materiele vast activa	69.533	953	79.730	972	81.130	967	79.927	960
Financiële vaste activa	4.513	68	4.513	68	4.513	68	4.513	68
Bouwgronden in exploitatie	15.432	287	12.822	264	9.702	235	6.582	207
Totaal rente-inkomsten	89.519	1.309	97.096	1.303	95.365	1.270	91.032	1.235
Rente-uitgaven								
Eigen vermogen (AR)	20.288	304	20.824	312	23.073	346	25.446	382
Overige bestemmingsreserves	29.062	352	28.868	215	29.745	200	30.797	227
Voorzieningen	5.744		5.871		5.772		5.852	
Opgenomen geldleningen	34.500	738	38.000	350	31.500	350	30.000	350
Financieringspositie	-75		3.532		5.275		-1.063	
Totaal rente-uitgaven	89.519	1.395	97.096	877	95.365	896	91.032	959
Renteresultaat		-86		426		374		276

Risicobeheer

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De kortlopende schuld wordt getoetst aan de hand van de kasgeldlimiet. Onder de kasgeldlimiet wordt verstaan het maximale bedrag dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5 % van de begrotingsomvang¹.

Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van zo'n € 8,5 miljoen, op basis van de omvang van de primitieve begroting ad € 100 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen.

Renterisiconorm

De fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (primitieve begroting € 100 miljoen euro). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

¹ Bepalingen rondom de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de wet Financiering decentrale overheden (Fido).

Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit is voor Aalsmeer niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer ongeveer € 20 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar.

Rentevisie

Op basis van de meerjarige prognose met betrekking tot benodigde en beschikbare financieringsmiddelen wordt bepaald of in de meerjarige financieringsbehoefte wordt voorzien. We verwachten in 2019 nieuwe financieringsmiddelen te moeten aantrekken op basis van de huidige liquiditeitsprognoses. Het schatkistbankieren leidt er toe dat overtollige liquiditeiten slechts bij het Rijk mogen worden uitgezet.

Kredietrisico en relatiebeheer

Het kredietrisico wordt beperkt doordat in het treasury statuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten zoals opties, swaps en futures.

Momenteel heeft de gemeente aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, Eneco, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en Exploitatie Sportaccomodaties Aalsmeer BV.

Daarnaast worden overtollige liquide middelen via een tussenrekening bij de BNG tijdelijk uitgezet bij de schatkist.

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen, tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Aalsmeer heeft hier het afgelopen jaar geen gebruik van gemaakt. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de Rabobank.

Financiering

Langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per 1-1-2018

Lening	Oorspronkelijk bedrag	Aflossings- wijze	Afloopdatum	Rente percentage	Bedrage van de rente	Schuldrestant	Weging in portefeuille
BNG leningnr.40.105.002	15.000	Fixe	22-02-2020	3,8500	577.500	15.000	43 %
BNG leningnr.40.109.483	5.000	Fixe	15-12-2019	0,6200	31.000	5.000	15 %
BNG leningnr.40.111.029	5.000	Lineair	24-01-2027	0,5700	25.650	4.500	13 %
BNG leningnr.40.111.945	10.000	Fixe	12-06-2028	0,7250	72.500	10.000	29 %
Totaal vaste schuld	35.000				706.650	34.500	100 %

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente staat garant voor leningen voor een bedrag van circa € 69 miljoen. Het betreft woningbouwverenigingen (€ 20 miljoen) en GPAG (€ 49 miljoen). Daarnaast is de gemeente bij (tijdelijke) liquiditeitstekorten van het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) samen met alle andere Nederlandse gemeenten en het Rijk de verplichting aangegaan renteloze leningen aan het waarborgfonds te verstrekken. Op 15 april 2009 is tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bestuurlijk afgesproken dat de achtervang functie van gemeenten voor de WEW met ingang van 2011 zal worden beëindigd en volledig door het Rijk wordt overgenomen. Voor de tot deze ingangsdatum verstrekte garanties blijft de gemeente voor de helft achtervang evenals het Rijk, waarbij de gemeentelijke aanspraak plaatsvindt naar rato van de som van de nominale bedragen van de nog lopende leningen (50%) en de som van de verliesbedragen (50%). In Aalsmeer gaat het om een totaal bedrag van 70 miljoen voor tot 2011 afgegeven garanties.

In het treasurystatuut is vastgesteld dat het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Treasuryfunctie

Treasurystatuut

Op 20 april 2017 heeft de raad ingestemd met de financiële verordening 2017-I. In december 2015 heeft de raad ingestemd met de verordening ex artikel 213, 213a en het geactualiseerde treasurystatuut.

3.5. Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Hierbij wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens inzake de bedrijfsvoering van de organisatie. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd tot de AA-organisatie. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkings-constructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever. Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie aanwezig, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Kernorganisatie gemeente Aalsmeer

In de kernorganisatie zijn zeven personen werkzaam voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders:

1. het secretaristeam (ST): de gemeentesecretaris met twee plaatsvervangend gemeentesecretarissen en één concerncontroller (4,0 vte);
2. de griffie: de griffier, de plaatsvervangend griffier en ondersteuning griffie (2,5 vte).

Alle functionarissen zijn in vaste dienst.

Voor de kernorganisatie is een budget beschikbaar van circa € 3 miljoen. Dit budget wordt besteed aan salarislasten voor griffie / leden van College B&W / secretaristeam, raadsvergoedingen, fractiebudgetten, budgetten rekenkamer en accountant, wachtgeldverplichtingen oud- wethouders, jaarlijkse bijdragen aan de VNG en de nationale ombudsman en de bedrijfsvoeringsbudgetten kernorganisatie. Daarnaast beheert de kernorganisatie een structureel programmabudget van € 102.000 voor speerpunten.

Dienstverleningsbijdrage

In de begroting 2019 is een dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen opgenomen van afgerond € 16,1 miljoen. Wijzigingen worden, binnen de kaders van het budgetrecht, vastgelegd in opdrachtbrieven. Voor dit bedrag realiseert de AA-organisatie de producten en diensten zoals opgenomen in de programmabegroting. Hierover vindt periodiek afstemming plaats, waarbij extra aandacht is voor sturing op

de belangrijkste te realiseren producten en diensten. De programmabudgetten zijn niet overgedragen aan de AA-organisatie.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de dienstverleningsbijdrage weergegeven.

Baseline	2019	2020	2021	2022
Opdrachtverlening 3 april 2018	15.281.000	15.229.000	15.229.000	15.229.000
Overheveling programmabudget naar dienstverleningsbijdrage	59.700	59.700	59.700	59.700
<i>Mutaties Lentenota 2018</i>				
Index 2018	42.000	42.000	42.000	42.000
Index 2019	329.000	329.000	329.000	329.000
Uitbreiding financiën: fiscale taken	37.500	37.500	37.500	37.500
Functionaris Gegevensbescherming	30.000	30.000	30.000	30.000
Handhaving hennepeteelt	25.000	25.000		
Projectmanagers uitvoeringsprogramma's	56.400			
Huiselijk geweld en tijdelijk huisverbod	22.000	22.000	22.000	22.000
Ondersteuning Jeugdhulpverlening (JHV)	23.300	23.300	23.300	23.300
Gedragswetenschapper en GGZ psycholoog	9.000	9.000	9.000	9.000
Participatiewet	86.300			
Armoedegelden (Klijnsma)	10.200	10.200	10.200	10.200
Inhuur Omgevingsvergunningen	28.300	28.300		
Wet op de Kinderopvang	42.000			
Inkomensregelingen	47.200	47.200	47.200	47.200
Formatie woonurgenties	23.700	23.700	23.700	23.700
<i>Totaal mutaties Lentenota 2018</i>	<i>811.900</i>	<i>627.200</i>	<i>573.900</i>	<i>573.900</i>
Opdrachtverlening 24 juli 2018	16.152.600	15.915.900	15.862.600	15.862.600

Accountantscontrole

Met ingang van het begrotings- en verantwoordingsjaar 2016 voert accountantskantoor BDO de controle uit. Bij de controle maakt het accountantskantoor onderscheid naar processen die direct dan wel indirect beïnvloedbaar zijn voor het college. Het proces "Monitoren van de serviceorganisatie" is direct beïnvloedbaar en is eigenlijk het enige proces van Aalsmeer voor de accountant. De overige processen worden uitgevoerd door de AA-organisatie die onder de verantwoordelijkheid van het college van Amstelveen opereert. Daarmee zijn deze processen alleen indirect beïnvloedbaar.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Eind 2018 wordt aan de auditcommissie het onderzoeksplan 2019 voorgelegd. Waar mogelijk stellen Aalsmeer en Amstelveen de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken op elkaar af.

Speerpunten bedrijfsvoering

Het realiseren en verbeteren van een goede bedrijfsvoering ligt voor het grootste gedeelte bij de AA-organisatie. Speerpunten in 2019 zijn:

Veilige Publieke Taak

Ambtenaren en bestuurders moeten hun publieke taak veilig kunnen uitvoeren. Dit heeft blijvende aandacht, maar in 2018 is de norm aangescherpt: "Agressie en geweld tegen medewerkers is ongewenst en accepteren wij niet". Hierover hebben nieuwe trainingen plaatsgevonden.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

Per 1 januari 2020 is de WNRA van kracht; 2019 vormt het implementatiejaar. Kern is dat de arbeidsverhouding tussen overheidswerkgever en werknemer gelijk geschakeld wordt met het privaatrecht.

Informatieveiligheid

Op 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). In 2017 en 2018 zijn de noodzakelijke maatregelen geïmplementeerd om aan de AVG te gaan voldoen. De invoering vergt de voortdurende aandacht en zorg van de organisatie.

3.6. Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die direct in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente de taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een Verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (= governance) en de gemeentelijke doelen die worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer op 6 juli 2017 de nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar/ en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd. Doordat de gemeente Aalsmeer een vastgestelde nota Verbonden partijen heeft, kan met ingang van de begroting 2018 worden volstaan met een beknopte paragraaf Verbonden partijen in de verschillende planning- en controldocumenten.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2018. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2019

Eneco groep N.V.

Per 1 januari 2017 is Eneco gesplitst in twee bedrijven, een energie- en een netwerkbedrijf. Voor wat betreft het energiebedrijf, Eneco groep N.V., is aan de 19 gemeenten die aandelen hebben in het najaar 2017 gevraagd om kenbaar te maken of zij hun aandelen wilden verkopen of niet. De gemeente Aalsmeer heeft geen principebesluit genomen, omdat er voor wat betreft prijsbepalende factoren belangrijke inzichten ontbraken. Inmiddels zijn de marktverkenning gestart en heeft circa 90% van de gemeentelijke aandeelhouders aangegeven om over te willen gaan tot verkoop. De gemeente Aalsmeer kan bij een aanbod tot overname besluiten of zij wel of niet over willen gaan tot verkoop van de aandelen.

De Meerlanden Holding N.V.

Met de Meerlanden Holding NV zijn twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) afgesloten welke betrekking hebben op het ophalen van huishoudelijk afval (DVO1) en beheer openbare ruimte (DVO2). Beide DVO's hebben een looptijd tot 31 december 2019. DVO1 met de Meerlanden zal op basis van (marktconforme) uniforme prijzen worden gecontinueerd. DVO2 zal niet in de huidige vorm worden gecontinueerd. In 2019 wordt conform het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid een aanbesteding

georganiseerd voor de diverse werkzaamheden in de buitenruimte. Een en ander geschiedt in goed overleg met de Meerlanden om de belangen van beide partijen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen en een soepele overdracht te garanderen.

Verbonden partijen in beeld

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals stichtingen en verenigingen en vennootschappen (NV's en BV's) en coöperaties.

Hieronder wordt geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over de vestigingsplaats, het bestuurlijk en het financieel belang.

Met het vaststellen van de nota Verbonden partijen in de raad van 6 juli 2017, is per verbonden partij vastgelegd wat de visie en beleidsvoornemens zijn. Daarmee vervalt deze informatie in de paragraaf Verbonden partijen van de begroting en jaarrekening.

De financiële gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig uit de (concept-) jaarrekeningen 2016 van de verbonden partijen.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	1 Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland				
Vestigingsplaats	Amsterdam				
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur.				
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 1.137.000.				

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	1.752	15.036	21.646	44.114	45.308

Naam	2 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 1.130.827.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	-12	789	684	586	1.391

Naam	3 GGD Amsterdam-Amstelland
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders zorg of jeugd van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage 2019 voor het onderdeel Veilig thuis wordt geraamd op € 32.654. * de begroting 2018 is de eerste begroting van deze gemeenschappelijk regeling.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	19	*	424	*	0

Naam	4 Vervoerregio Amsterdam
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad.
Financieel belang	Het takenpakket van de vervoerregio wordt volledig bekostigd uit BDU-gelden. * per 1 januari 2017 is de Gemeenschappelijke Regeling plus (WGR+) Stadsregio Amsterdam omgevormd tot Vervoerregio Amsterdam

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	-35	3.216	1.264	259.985	287.517

Naam	5 Gemeenschappelijke regeling Amstelland- en de Meerlandenoverleg
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Naast een plenair overleg en een dagelijks bestuur (leden colleges burgemeester en wethouders) zijn er portefeuillehoudersoverleggen.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 22.900.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	186	32	218	0	0

Naam	6 Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie
Vestigingsplaats	Hoofddorp (statutair en fysiek) en Amstelveen (fysiek)
Relatie met	Programma 1 Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur en een lid in het algemeen bestuur.
Financieel belang	Er is geen gemeentelijke bijdrage noodzakelijk in 2019.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	340	7.539	6.909	1.949	2.123

Naam	7 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Vestigingsplaats	Zaandam
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte, programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur en een lid in het Dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 202.000.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	1.659	4.985	5.371	16.662	17.692

Naam	8 Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 16.152.000 (excl btw).

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Naam	9 Gemeenschappelijke Regeling samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 576.900.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2. Stichtingen en verenigingen

Naam	1 Stichting Greenport Aalsmeer
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma Economie en duurzaamheid
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 30.000.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
		195		195	

3. Vennootschappen en coöperaties

Naam	1 De Meerlanden Holding N.V.				
Vestigingsplaats	Rijsenhout				
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.				
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2017 bedraagt € 140.577 (€ 8,26 per aandeel). De werkzaamheden van de Meerlanden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2019 zijn geraamd op € 6.209.000.				

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	2.525	26.140	27.049	29.521	29.562

Naam	2 Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma Onderwijs en ontplooiing.
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage 2019 wordt geraamd op € 1.529.100 (inclusief reductie tarieven binnensportaccommodaties). * De definitieve jaarrekening 2017 is nog niet ontvangen.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
		483		1.205	

Naam	3 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats	Den Haag
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2017 bedraagt € 26.374 (€ 1,64 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	393.000	4.486.000	4.953.000	149.514.000	135.072.000

Naam	4 Eneco Groep (Energiebedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het structureel uit te keren dividend is nog niet bekend. * Het EV en VV van de beginbalans per 01-02-2017 is opgenomen als het bedrag van het EV en VV 31-01-2017.

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	127.000	2.821.000	2.869.000	1.720000	2.787.000

Naam	5 Stedin Groep (Netwerkbedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het structureel uit te keren dividend is nog niet bekend. * Het EV en VV van de beginbalans per 01-02-2017 is opgenomen als het bedrag van het EV en VV 31-01-2017.

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	424.000	2.455.000	2.583.000	3.118.000	3.968.000

Naam	6 Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	programma Ruimtelijke ontwikkelingen.
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder.
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2017	01-01-2017	31-12-2017	01-01-2017	31-12-2017
	540	-240	276	97.033	105.488

3.7. Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting.

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Achtereenvolgens komen in deze paragraaf aan de orde:

1. Visie op het ruimtelijk beleid
2. Uitvoering grondbeleid
3. Aan- en verkooptransacties
4. Actuele prognose bouwgrondexploitaties
5. Voorziening bouwgrondexploitaties

Visie op het ruimtelijk beleid

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de als structuurvisie vastgestelde gebiedsvisie Aalsmeer 2020.

Met het vaststellen van “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020” in 2009 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. De algemene visie is hierin als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden – binnen door de gemeente formuleerde (beleids)uitgangspunten – zelf te ontwikkelen

Uitvoering grondbeleid

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten gedekt uit de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en zich beperkt tot het verhalen van de grondexploitatiekosten.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, zijn geborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016, vastgesteld door de Raad op 8 december 2016.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijk besluit, zoals een bestemmingsplan. Indien het ruimtelijk besluit een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dan dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeentebestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten, zoals door middel van een anterieure overeenkomst.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:

"Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer."

Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal subdoelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken zal een afweging plaatsvinden ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Ontwikkelingen in 2019

In 2019 worden de projecten die genoemd worden onder Actuele prognose van de (grond)exploitaties van de bouwprojecten, verder tot ontwikkeling gebracht.

Aan- en verkooptransacties

Aan- en verkooptransacties kunnen worden gedaan voor bouwgrondexploitaties en/of overige gronden en opstellen, bijvoorbeeld verkopen van groenstroken voor tuinuitbreidingen. Het financiële resultaat van deze aan- en verkopen wordt verantwoord in de bouwgrondexploitatie van het betreffende project en/of onder het begrotingstaakveld "beheer overige gebouwen en gronden".

Voor de bouwgrondexploitaties wordt in 2019 de lijn van 2018 voortgezet. Bij bedrijventerrein Green Park Aalsmeer werden in de afgelopen jaren in beginsel aankopen gedaan als er ook gronduitgiftes tegenover stonden.

Actuele prognose van de (grond)exploitaties van de bouwprojecten

In 2018 heeft de gemeente Aalsmeer vier actieve grondexploitaties en vier eigen exploitaties zijn in voorbereiding. De overige projecten zijn facilitair en worden door derden geëxploiteerd.

In onderstaand overzicht wordt per project de stand van zaken weergegeven van wat in mei 2018 is vastgesteld in de actualisatie grondexploitaties ultimo 2017.

Er zijn drie projectcategorieën:

- Actieve grondexploitaties in uitvoering
- Grondexploitaties in voorbereiding
- Faciliterende grondexploitaties in uitvoering

Actieve grondexploitaties in uitvoering

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met uitgifte / verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden.

Het project "*De Tuinen van Aalsmeer*" betreft de ontwikkeling van de gebieden rond de provinciale weg N196.

De Tuinen van Aalsmeer bestaat o.a. uit de volgende deelprojecten: Polderzoom (fase 1 en 2), Spoorlaan (fase 1 en 2) en Zwarteweg. In 2018 is de grondexploitatie herzien vastgesteld in de raadsvergadering van 31 mei 2018. Conform dit raadsbesluit is de grondexploitatie in de jaarrekening verwerkt met een tekort op netto contante waarde van € 12,98 miljoen,

Project *bedrijventerrein Green Park Aalsmeer* omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% resultaat van de grondexploitatie verantwoordelijk zijn. Voor de uitvoering is Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG BV) opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn. De bijdrage van Aalsmeer aan het project N201+ is door GPAG BV voorgesloten. De herziene grondexploitatie van GPAG BV is verwerkt in de gemeentelijke grondexploitatie. Het verwachte eindsaldo van de "gemeentelijke grondexploitatie" Green Park Aalsmeer verbetert met ca. € 0,1 miljoen. Hierdoor is het verwachte resultaat ca. € 0,4 miljoen positief.

Door de ontwikkeling van de fusieschool op het huidige VVA-terrein komt de locatie *Meervalstraat/Roerdomplaan* beschikbaar voor woningbouwontwikkeling. In de raadsvergadering van 31 mei 2018 is het bestemmingsplan en de grondexploitatie vastgesteld. Het verwachte resultaat is € 1,4 miljoen.

De doelstelling van het project *Hornmeer VVA-woningbouw* is de realisatie van woningen op het huidige VVA-terrein aan de Zwarteweg. In de raadsvergadering van 31 mei 2018 is het bestemmingsplan en de grondexploitatie vastgesteld. Het verwachte resultaat is € 0,4 miljoen.

Conform uitgangspunten van Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project en moet daarom ook zo worden verantwoord. Voor het bepalen van de tussentijdse winst wordt de Percentage of completion (Poc) methode gehanteerd, waarbij naar rato van de voortgang van het project tussentijds winst wordt verantwoord.

Grondexploitaties in voorbereiding

Vier ontwikkelingen op eigen grond hebben nog geen vastgestelde grondexploitatie. Voor deze ontwikkelingen worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor de voorbereidingskosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de kosten tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan. Dit komt overeen met 75% van de totaal geraamde nog te maken plankosten. Voor de actieve ontwikkelingen zijn de uiteindelijke eindresultaten afhankelijk van de te realiseren (grond)opbrengsten.

Het betreft de volgende ontwikkelingen:

Beethovenlaan/Dreef:

De beoogde initiatiefnemer is niet meer actief op deze locatie. Een mogelijke nieuwe invulling wordt onderzocht.

Herenweg:

In 2015 is de ontwerp startnotitie bouwkavels opgesteld. De haalbaarheid van de verkoop van twee percelen aan de Herenweg is gestart. Belangrijk onderdeel van het onderzoek is het Lib (op dit moment is het nog niet duidelijk of het gewijzigde Lib consequenties heeft voor de invulling van deze percelen; het perceel naast 99 valt op de rand het bestaand stedelijk gebied). Daarnaast wordt onderzocht wat de kwalitatieve en financiële gevolgen zijn van de keuze voor wonen of wonen met zorg.

Graaf Willemlaan 1-3

Herontwikkelingslocatie. Mogelijke functiewijziging naar wonen, maar andere functies zijn ook denkbaar. De voormalige opstallen zijn reeds gesloopt. De planvorming voor deze locatie was afhankelijk van de afronding van het onderzoek naar een tweede supermarkt in Kudelstaart. De locatie is inmiddels afgevalen voor deze ontwikkeling. Er wordt opnieuw gekeken naar een mogelijk invulling van deze locatie.

Ophelialaan/Thijsselaan

Herontwikkeling naar woningbouw (voortkomend uit de Visie Hornmeer). Onderzocht wordt of er woningen kunnen komen in het bestaande schoolgebouw aan de Ophelialaan. Langs de Thijsselaan worden in het lint een aantal woningen toegevoegd. In 2019 wordt een Startnotitie aan de raad voorgelegd.

Faciliterende projecten in uitvoering

Bij particuliere projecten dient de gemeente per ontwikkeling na te gaan welke kosten er zullen ontstaan om deze vervolgens te verhalen op de ontwikkelaar. Het is niet toegestaan hiertoe leges of tarieven vast te stellen. Indien een volledig kostenverhaal wordt gerealiseerd, ontstaat een voorcalculatorisch nulresultaat. Afspraken over het verhaal van de kosten (ambtelijk en civieltechnisch of anderszins) zijn van te voren in overeenkomsten vastgelegd en de nacalculatie kan afwijken van de voorcalculatie.

Eén faciliterend project wordt hier genoemd. Dat is het facilitaire deel van De Tuinen van Aalsmeer. In de raadsvergadering van 31 mei 2018 is de grondexploitatie herzien vastgesteld. Het facilitaire deel van deze grondwaarde heeft een tekort op de eindwaarde van € 1,51 miljoen.

Alle overige facilitaire projecten hebben een eindsaldo van 0, een niet noemenswaardig negatief eindsaldo of een licht positief eindsaldo.

Kleine bouwinitiatieven

Voor de kleine bouwinitiatieven wordt het kostenverhaal geregeld in anterieure overeenkomsten.

Actuele prognose resultaat van de (grond)exploitaties van bouwprojecten

Onderstaand overzicht maakt onderdeel uit van de jaarlijkse actualisering van de grondexploitaties, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 31 mei 2018. In dezelfde raadsvergadering zijn de grondexploitaties van de projecten Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplan en Hornmeer VVA- woningbouw vastgesteld.

Na vaststelling van deze grondexploitaties vallen deze projecten onder de categorie Bouwgrond In Exploitatie (BIE). Deze projecten zijn in het overzicht opgenomen met de prognoses uit de vastgestelde grondexploitaties.

Gemeente Aalsmeer

	ACTUALISERING ULTIMO 2017	Saldo per 1 / 1 / 2018	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Prognose reserve- afdrachten	Resultaat
BIE	De Tuinen van Aalsmeer (C40)*	-18.277	13.035	9.666		-14.907
BIE	Green Park Aalsmeer (C75)	-6.975	50.316	42.898		443
BIE	Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-181	5.591	4.033		1.377
BIE	Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-495	1.574	707		373
	Totaal actieve grex in uitvoering	-25.928	70.516	57.303		-12.715
GZR	Beethovenlaan/Dreef	0	0	116		-116
GZR	Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	0	0	190		-190
GZR	Herenweg	0	0	116		-116
GZR	Graaf Willemlaan 1-3	0	0	116		-116
	Totaal actief grondbeleid in voorb.	0	0	537		-537
FAC	Nieuw Calslagen (C09)	-162	443		281	0
FAC	Helling 49 (C39)	49	0	41		8
FAC	Dorpshaven Zuid facilitair	-199	297	140	136	-178
FAC	Dorpshaven Noord herontwikkeling (C56)	-23	200	200		-23
FAC	Hornweg 317 (C64)	140	0	142		-1
FAC	Jac. P. Thijsselaan	-4				-4
FAC	Mr. J. Takkade	6				6
FAC	Kerkepad De Hoeve	8	32	13	18	8
FAC	Legmeerdijk 301	0				0
FAC	Aalsmeerderweg 341	-3				-3
FAC	Uiterweg 222	27				27
FAC	Uiterweg 116	0				0
FAC	Uiterweg 401-403	0	5	5		0
FAC	Uiterweg 139	0	3	3		0
FAC	Kudelstaartseweg 60	-33				-33
FAC	Vrouwentroost Vink	-24				-24
FAC	De Tuinen van Aalsmeer Facilitair	-278	5.234	6.335	160	-1.539
FAC	Machineweg Rooie Dorp (C36)	-94	405	318	22	-29
FAC	Hoofdweg 76 (C58)	3	11		11	3
FAC	Hornweg 315	3	59	54	9	-1
FAC	Zuiderkerk (C59)	0	184	156	27	0
FAC	Westeinderhage	-6				-6
	Totaal facilitair	-591	6.871	7.406	663	-1.789

* resultaat project De Tuinen van Aalsmeer bedraagt € 12.978 op netto contante waarde

Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten

Om negatieve eindsaldi van actieve grondexploitaties (Bouwgronden in Exploitatie) af te dekken is er de Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten, berekend op de netto contante waarde. Of de voorziening toereikend is, wordt ieder jaar bij de jaarrekening beoordeeld op basis van de meest actuele ramingen.

Momenteel betreft de getroffen voorziening alleen het project De Tuinen van Aalsmeer en was op 1 januari 2018 gelijk aan de netto contante van dit project op dit moment (€ 12.978).

Wijzigingen in de hoogte van de voorziening ontstaan door een toe- of afname van negatieve projectresultaten en door de toerekening van rente over de boekwaarde van deze projecten gedurende het boekjaar. Deze wijzigingen worden in de begroting verwerkt.

De stand van de voorziening per 1 januari 2019 is begroot op € 13,4 miljoen.

Voor de facilitaire projecten is er een voorziening van € 1,5 miljoen, berekend op eindwaarde. Ook deze voorziening betreft alleen het project De Tuinen van Aalsmeer.

4 Financiële begroting

4.1. Financieel meerjarenbeeld 2019 - 2022

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de financiële positie van de gemeente Aalsmeer en de meerjarige ontwikkelingen.

Allereerst is het financieel meerjarenbeeld 2019-2022 opgenomen inclusief een toelichting. Vervolgens wordt stil gestaan bij de investeringen en de reserves en voorzieningen.

Financieel meerjarenbeeld 2019 - 2022

Hieronder vindt u een overzicht van de meerjarenraming per programma.

Bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting 2019			Begroting	Begroting	Begroting
Programma	2017	2018	Lasten	Baten	Saldo	2020	2021	2022
01 Sociaal domein	15.046	14.533	20.210	-4.341	15.869	15.669	15.711	15.715
02 Onderwijs en ontplooiing	4.815	5.674	7.369	-1.772	5.597	5.400	5.383	5.322
03 Economie en duurzaamheid	567	507	804	-277	527	307	256	256
04 Openbare ruimte	6.227	9.016	14.881	-6.951	7.930	4.998	4.995	5.112
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-660	397	43.292	-42.570	722	1.763	1.510	1.261
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	4.370	4.798	5.409	-583	4.826	4.615	4.590	4.677
07 Overhead	6.958	7.594	7.676	0	7.676	7.624	7.624	7.624
08 Algemene dekkingsmiddelen	-42.146	-41.742	1.569	-44.740	-43.171	-43.647	-43.602	-42.220
Totaal saldo van baten en lasten	-4.822	777	101.209	-101.234	-25	-3.270	-3.533	-2.252
Reservemutatie	1.026	-528	17.568	-17.859	-291	1.001	1.176	1.176
Resultaat	-3.796	248	118.778	-119.094	-316	-2.269	-2.358	-1.075

Toelichting op het meerjarenbeeld

Op 12 juli 2018 is de Lentenota 2018 door de Raad vastgesteld. Evenals voorgaande jaren is bij het opstellen van het meerjarenbeeld gebruik gemaakt van tussentijdse rapportages, de jaarrekening 2017 en informatie die tijdens de Lentenota beschikbaar was. De bij de Lentenota geïnventariseerde autonome ontwikkelingen en voorstellen voor nieuw beleid zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Na het opstellen van de Lentenota is de meicirculaire ontvangen. De financiële gevolgen hebben wij in een memo aan u voorgelegd en verwerkt in de meerjarenbegroting 2019.

Na de Lentenota en verwerking van de meicirculaire zijn er wijzigingen in de begrotingssaldi ontstaan. In onderstaand overzicht worden deze wijzigingen weergegeven, waarna een toelichting op de wijzigingen volgt.

Gemeente Aalsmeer

Ontwikkeling meerjarenbegroting (bedrag x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2018	-1.172	-1.738	-1.642	67
Eerste begrotingswijziging (Najaarsrapportage 2017)	-284	-284	-283	-283
Kredietverhoging Triade meerjareneffect (raad 9 november 2017)	13			
Lentenota 2018	210	392	717	971
Meicirculaire 2018	82	-194	-531	-997
Verwacht begrotingssaldo na meicirculaire	-1.151	-1.824	-1.739	-242
<i>Financiële gevolgen raad 31 mei 2018</i>				
- Grex VVA terrein woningbouw	-218	-155		
- Grex Meervalstraat / Roerdomplan		-29	-390	-625
<i>Mutaties begroting 2019</i>				
- Programma onderwijshuisvesting 2019 B&W 24 juli 2018	156			
- Omgevingsvergunning	-948			
- Dividend Eneco	100	100	100	100
- OZB waardeontwikkeling	-310	-310	-310	-310
- Compensatie woonlasten	310			
<i>Nieuw beleid</i>				
- Verbeterslag grijs en groen	500			
- Mantelzorgondersteuning	25			
- Sportpark Sportlaan 43		25	25	25
- Accountmanager bedrijven	124			
- Nota wegen		30	30	30
- Varende boswachter	60			
<i>Technische wijzigingen en overige correcties</i>				
- Kapitaallasten	-138	-34	6	-2
- Prijsindexatie WSW	59			
- Weglekeffect rente riolering	28	35	39	42
- Kostendekkend maken riolering	22	22	22	22
- Kostendekkend maken afval	43	43	43	43
- Herfinanciering langlopende leningen		-188	-188	-188
- Overige correcties < € 40.000	22	16	4	30
<i>Mutaties reserves</i>				
- Storting reserve buitenruimte	5.000			
- Inzet Algemene Reserve en Algemene Vrije Reserve	-4.000			
Saldo begroting 2019	-316	-2.269	-2.358	-1.075

Het saldo van de begroting bestaat uit incidentele en structurele posten. In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in het incidentele en structurele deel van het begrotingssaldo.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Incidenteel	321	-2.059	-1.895	-538
Structureel	-637	-210	-463	-537
Saldo begroting 2019	-316	-2.269	-2.358	-1.075

Toelichting op de mutaties van het meerjarig begrotingssaldo

Programma onderwijshuisvesting

Op 24 juli 2018 heeft het college ingestemd met het programma en overzicht onderwijshuisvesting 2019. Dit voorstel staat geagendeerd voor de raadsbehandeling op 27 september a.s.. Hierin is voor het herstel van constructiefouten van De Mikado een bedrag van € 156.000 voor 8 benoemde onderdelen waaronder het herstel van een gebrek aan de vuilwaterriolering onder de school. Ten tijde van de behandeling van de Lentenota 2018 waren de financiële effecten van de aanvragen voor De Mikado nog niet bekend.

Omgevingsvergunning

Voor 2019 verwachten we extra kosten te moeten maken van € 651.000. Dit zijn zowel kosten voor de beoordeling van de bouwaanvraag als voor handhaving en toezicht. Deze incidentele kosten zijn bedoeld voor een flexibele schil die samenhangt met de verwachte opbrengst bouwleges 2019 welke op € 2,5 miljoen ligt. De structurele begrotingsraming bouwleges bedraagt € 0,9 miljoen. Op basis van deze uitgangspunten blijven de tarieven ongewijzigd (geen indexatie) en komt de kostendekkendheid uit op 98,7%.

Dividend Eneco

Op basis van de realisatie 2017 en de verwachtingen over de ontwikkelingen van het dividend van Eneco wordt de begrotingsraming met € 0,1 miljoen naar beneden bijgesteld. Hiermee is de totale dividend raming in de begroting € 748.000. Naast dividend van Eneco en Stedin ontvangt Aalsmeer ook dividend van de BNG en Meerlanden B.V.

OZB waarde- ontwikkeling

De woningen in Aalsmeer stijgen in waarde, deze waardestijging ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Op dit moment wordt de waardestijging voor woningen ingeschat op 8% en voor niet woningen op 2%. Het landelijk gemiddelde ligt op respectievelijk 7% en 1%. Aalsmeer hanteert voor de bepaling van de opbrengst OZB de lijn om de waardestijging en tariefindexatie mee te nemen voor de bepaling van de hoogte van de OZB. De meeropbrengst wordt via de gebruiker van een woning teruggegeven via een "compensatie woonlasten".

Compensatie woonlasten

De meeropbrengst door de waardestijging boven het landelijk gemiddelde wordt via de gebruiker teruggegeven aan de burger. In 2019 bedraagt de compensatie woonlasten € 25,- per gebruiker. Voor de waardestijging niet-woningen vindt geen compensatie plaats.

Verbeterslag grijs en groen

Er komt een financiële impuls voor een verbeterslag grijs en groen, die er voor moet zorgen dat de gemeente Aalsmeer er mooier en netter uit gaat zien. Hierbij is speciale aandacht voor de entrees van Aalsmeer. Waar mogelijk en wenselijk worden combinaties gezocht met bestaande projecten voor een extra kwaliteitsimpuls. Het budget staat voorlopig op taakveld openbaar groen en luchtrecreatie, een juiste verdeling over de taakvelden openbaar groen en verkeer en vervoer volgt later.

Mantelzorgondersteuning

Als gevolg van de toenemende levensverwachting vergrijst de bevolking en komen er steeds meer ouderen. Extramurale zorg komt in plaats van intramurale zorg waardoor mensen langer thuis wonen. Deze ontwikkeling heeft consequenties voor het beroep dat wordt gedaan op mantelzorgers. Het mantelzorgsteuning, Mantelzorg & Meer, merkt dat in de hoeveelheid aanvragen die zij krijgen. Het extra budget dat hiervoor in 2018 beschikbaar is gesteld is ook voor 2019 beschikbaar.

Sportpark Sportlaan 43

In 2016 is een krediet van € 920.000 verleend voor renovatie van sportpark Sportlaan 43. Bij uitwerking van de plannen is gebleken, dat dit bedrag om diverse redenen ontoereikend is. Voortzetten van de plannen vraagt om een kredietverhoging met € 512.500. De kredietverhoging komt middels een afzonderlijk raadsvoorstel aan de orde. De structurele kapitaallasten hiervan bedragen € 25.000. In afwachting van nadere besluitvorming wordt hiermee in de begroting 2019 reeds rekening gehouden.

Accountmanager bedrijven

College heeft besloten de functie accountmanager bedrijven, welke in eerste instantie was gecreëerd voor een periode van twee jaar, met een jaar te verlengen. De evaluatie van de functie accountmanager wordt in 2019 afgerond. Bij positief resultaat wordt ingezet op structurele inzet accountmanager.

Nota wegen

Vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen vindt in 2019 een éénmalig ophoging van het investeringsplafond plaats van € 545.000. Hiermee zijn € 30.000 aan kapitaallasten gemoeid.

Kredietverlening vindt afzonderlijk plaats als onderdeel van de Nota wegen.

Varende boswachter

In het najaar van 2018 wordt de varende boswachter geëvalueerd. Voor 2019 is een incidenteel budget van € 60.000 beschikbaar gesteld. Op basis van de evaluatie wordt een besluit genomen over de verdere jaren.

Technische wijzigingen

In de programmabegroting zitten een aantal technische wijzigingen. Deze zijn het gevolg van afwijkingen op de kapitaallasten door vertraging in uitvoering, de prijsindexatie en de interne rente aanpassing van 2% naar 1,5% ten opzichte van hetgeen bij de Lentenota was ingeschat. De grootste technische wijziging zijn het gevolg van het aflopen van een langlopende lening van € 15 miljoen ingaande 2020. Deze lening is in het verleden afgesloten tegen een rentepercentage van 3,85%. Voor de herfinanciering gaan we uit van een rentepercentage van 1,5%. Rekening houdend met weglekeffect op kostendekkende exploitaties en grondexploitaties betekent dit een voordeel van ruim € 1,5 ton.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In de volgende tabel worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma en per reserve weergegeven.

Reserve	Programma	Onttrekking	Toevoeging
Algemene Reserve	Algemene dekkingsmiddelen	2.000	
Algemene Vrije Reserve	Algemene dekkingsmiddelen	3.221	124
Algemene Vrije Reserve	Begrotingssaldo	-316	
Duurzaamheidsfonds	Openbare ruimte	42	
Bovenwijkse voorzieningen	Openbare ruimte	2.598	1.221
Bovenwijkse voorzieningen	Ruimtelijke ontwikkeling		24
Kunstzinnige verfraaiing	Onderwijs en ontplooiing	25	
Kapitaallasten gebouwen	Ruimtelijke ontwikkeling	297	3.880
Actualisering bestemmingsplannen	Ruimtelijke ontwikkeling	35	
Reserve gemeentehuis	Ruimtelijke ontwikkeling	3.880	
Onderhoud/instandhouding onbebouwde ruimte	Openbare ruimte	5.001	6.782
Dekking kap.lasten UP verkeer en vervoer	Openbare ruimte	136	4.164
Dekking kap lsten UP groen, water, recreatie	Openbare ruimte	10	1.373
Herinrichting VVA-terrein	Openbare ruimte	615	
Totaal		17.544	17.568

Incidentele baten en lasten

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de incidentele baten en lasten per programma en incidentele mutaties op reserves weergegeven.

Bedrag x € 1.000

Omschrijving lasten	2019	2020	2021	2022
1. Sociaal domein				
Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase	43	43		
Jeugdhulpverlening	54			
Dagstructurering vrije inloop	40			
Coördinatie Maaltijdvoorziening	22			
Ondersteuning Top X	15	15		
Formatie Werk en Inkomen	61			
Kinderopvang	31			
Mantelzorgondersteuning	25			
2. Onderwijs en ontplooiing				
Formatieondersteuning leerplicht	14			
Verhoging subsidie Oceanus	20			
Programma onderwijshuisvesting	156			
3. Economie en duurzaamheid				
Project Zaai	35			
Agenda recreatie & toerisme	27			
Drechtdoorsteek	35			
Belangenbehartiging Schipholdossier	50	50		
Accountmanager bedrijven	124			
4. Openbare ruimte				
UP werken buitenruimte	1.754			
Aanbesteding beheer openbare ruimte, voorbereidingskosten	80			
Projectmanagers uitvoeringsprogramma's	56			
Duurzaamheidsfonds	42			
Verbeterslag grijs en groen	500			
5. Ruimtelijke ontwikkeling				
Actie Programma Wonen AM-gemeenten	5			
Fasering omgevingswet	76	68	10	

Bovenwijkse voorzieningen	948	200		
Omgevingsvergunningen	679	28		
Deelstructuurvisies en gebiedsvisies	35			
Greex VVA terrein woningbouw	1.325	497		
Greex Meervalstraat / Roerdomplaan	844	1.179	1.983	1.791
De Tuinen, directe organisatiekosten SO				
6. Bestuur, bevolking en veiligheid				
Verkiezingen	150			86
Handhaving hennepsteelt	25	25		
Varende boswachter	60			
Overhead				
Formatie Werk en Inkomen	25			
Kinderopvang	11			
Compensatie woonlasten	310			
Totaal incidentele lasten voor bestemming	7.678	2.105	1.993	1.877
Incidentele toevoeging aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	10.481	2.063		
5. Ruimtelijke ontwikkeling	5.125	585	24	24
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	15.606	2.648	24	24
Totaal incidentele lasten na bestemming	23.284	4.753	2.017	1.902

Omschrijving Baten	2019	2020	2021	2022
5. Ruimtelijke ontwikkeling				
Leges omgevingsvergunningen	1.627	28		
Bovenwijkse voorzieningen	17			
Bijdragen reserve kunst en bovenwijkse voorzieningen		585	24	24
Greex VVA terrein woningbouw	1.543	652		
Greex Meervalstraat / Roerdomplaan	844	1.208	2.373	2.415
Algemene dekkingsmiddelen				
Precario	1.516	1.516	1.516	
Totaal incidentele baten voor bestemming	5.546	3.989	3.913	2.440
Incidentele onttrekking aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	6.905	1.487		
5. Ruimtelijke ontwikkeling	6.513	1.336		
Algemene dekkingsmiddelen	4.000			
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves	17.417	2.823	0	0
Totaal incidentele baten na bestemming	22.963	6.812	3.913	2.440

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Structurele toevoeging aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	1.838	1.838	1.838	1.838
Algemene dekkingsmiddelen	124	124	124	124
	1.962	1.962	1.962	1.962
Structurele onttrekking aan reserves in samenhang met				
2. Onderwijs en ontplooiing	25	25	25	25
4. Openbare ruimte	120	338	347	347
5. Ruimtelijke ontwikkeling	297	422	439	438
	442	785	811	810
Per saldo structurele toevoeging aan reserves	1.520	1.176	1.151	1.152

Aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt structureel een bedrag van ruim € 1,8 miljoen toegevoegd. De kosten van (groot) onderhoud van de verschillende onderdelen van de buitenruimte worden ten laste gebracht van deze reserve. Deze kosten en de onttrekking ervan aan de reserve zijn opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daarnaast is de toevoeging van de toegerekende rente aan de Algemene Vrije Reserve structureel in de begroting opgenomen. De structurele onttrekkingen betreffen kapitaallasten van investeringen en kosten van kunstobjecten.

Gehanteerde uitgangspunten van de begroting 2019

In dit onderdeel wordt ingegaan op de financiële gevolgen van het bestaand beleid voor de meerjarige financiële positie van de gemeente. Onder het bestaand beleid vallen de nominale ontwikkelingen, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de gemeentelijke tarieven. De financiële gevolgen van de voorstellen voor autonome ontwikkelingen en nieuw beleid uit de Lentenota 2018 zijn verwerkt in hoofdstuk 2, Programmaplan (tabel Ontwikkeling begrotingssaldo).

Nominale ontwikkelingen

Voor 2019 zijn de materiële lasten en baten met 1,25 % verhoogd. De nominale ontwikkelingen zijn in de programma's verwerkt, zie hiervoor de indexering in de tabellen bij de programma's.

Prijsindex personeelslasten

Ten opzichte van de begroting 2018 is rekening gehouden met een prijsindex personeelslasten van 2,8 %. Dit bestaat uit een bijstelling loonontwikkeling 2018 en een loonontwikkeling voor 2019 van 3,08 % (hogere sociale lasten door premiestijgingen pensioenen en ziektekosten).

Indexering dienstverleningsbijdrage Aalsmeer aan de ambtelijke organisatie AA

De dienstverleningsbijdrage aan de ambtelijke organisatie AA wordt conform de afspraken die zijn gemaakt in het dienstverleningshandvest geïndexeerd.

Algemene uitkering

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2018. Daarnaast is ook de meicirculaire 2018 verwerkt in de ramingen voor 2019 tot en met 2022.

Tarieven en belastingen

De tarieven en belastingen zijn verhoogd met 2 %, het gewogen gemiddelde van prijs- en loonindexering. Het uitgangspunt voor de tarieven van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges is 100% kostendekkendheid.

4.2 Investeringsen

In dit onderdeel wordt ingegaan op de investeringen die de komende jaren nodig zijn. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Sinds de invoering van het BBV in 2004 is het verplicht om de activa en investeringen in te delen in de categorieën economisch nut en maatschappelijk nut. Activa en investeringen met een economisch nut zijn alle zaken die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen en/of doordat deze verhandelbaar zijn. Activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Reserves mogen niet meer in mindering worden gebracht op deze investeringen en er dient op consistente wijze op te worden afgeschreven.

Bij de totstandkoming van het BBV is er voor gekozen dat investering met een maatschappelijk nut, zijnde investeringen in de openbare ruimte zoals wegen en bruggen, niet verplicht hoefden te worden geactiveerd. Begin 2016 zijn de voorschriften met betrekking tot activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gewijzigd. Investeringsen met een maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichte activering geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Uitvoeringsprogramma Buitenruimte

Bij raadsbesluit van 3 juli 2014 is besloten de duurzame instandhouding van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte, samen te brengen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer. Hierbij heeft een optimalisatieslag plaats gevonden in afstemming van werkzaamheden en inzet van beschikbare financiële middelen. Alle onderdelen van de openbare ruimte binnen het uitvoeringsprogramma betreffen investeringen met maatschappelijk nut, met uitzondering van de rioleringsinvesteringen.

Op 5 juli 2018 heeft een actualisering plaatsgevonden van dit uitvoeringsprogramma, waarbij het bestedingsplan 2018/2019 en de bijbehorende inzet van middelen is vastgesteld. Het betreffen totaalbedragen aan kosten van zowel jaarlijks- en groot onderhoud, als kosten van vervangingsinvesteringen. Vanaf 2017 geldt dat de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen wordt gelijk getrokken. Investeringsen met maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en afgeschreven.

Hierdoor nemen de kapitaallasten voor de komende jaren toe. De hogere afschrijvingslasten kunnen gedekt worden uit een te vormen dekkingsreserve voor kapitaallasten activa maatschappelijk nut (onder gelijktijdige verlaging van de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte). De kapitaallasten die voortvloeien uit de rioleringsinvesteringen worden gedekt uit de rioolheffing.

Ter dekking van de kosten van te activeren vervangingsinvesteringen, die binnen de budgetten van het uitvoeringsprogramma voor 2019 zijn opgenomen, wordt voorgesteld de volgende kredieten toe te kennen:

Investerings buitenruimte (bedrag x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022
- Kunstwerken	1.040			
- Wegen	3.469			
- Water	80			
- Groen	269			
- Spelen	420			
- Verkeer	677			
- Openbare verlichting	352			
- Riolering	873			
Totaal investeringen	7.180	0	0	0

Overige investeringen riolering

De investeringen in riolering binnen het Uitvoeringsprogramma buitenruimte betreffen investeringen in vrijvervalriolering. Daarnaast vinden er nog investeringen plaats in drukriolering en gemalen. Voor 2019 is hiervoor een maximaal bedrag van € 310.000 opgenomen. Wat de uitvoering betreft is hier nog geen concrete invulling aan gegeven. Voor de jaren na 2019 zijn bedragen opgenomen conform het GRP.

Overige investeringen maatschappelijk nut

Voor de inrichting van het voormalig VVA-terrein is in de Lentenota een bedrag van € 4,485 miljoen opgenomen. Van de Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS) wordt voor dit project een bijdrage verwacht van maximaal € 2,383 miljoen. De uitgaven voor 2019 worden geraamd op € 1,33 miljoen.

Daarnaast worden als gevolg van nieuwe fasering uitgaven verwacht in 2019 voor de Ongestoorde Logistieke Verbinding (€ 5,665 miljoen) en de inrichting buitenruimte facilitaire projecten (€ 1,194 miljoen).

De genoemde investering zijn opgenomen op het overzicht investeringen van programma 4.

Investerings met economisch nut

Voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de overige investeringen met economisch nut is er een algemeen investeringsplafond van € 50.000. Voor 2019 wordt er invulling gegeven aan dit plafond door een investering in het grasveld op het sportpark Calslagen van € 82.000, een transportwagen begraafplaats van € 44.000 en voor een aanvullend krediet van € 420.000 ten behoeve van de nieuwbouw Triade.

Voor de jaren 2020 tot en met 2022 wordt geïnvesteerd in de velden 4, 5 en het hoofdveld van het sportpark Calslagen en de velden 2 en 3 van sportpark Hornmeer (zie het overzicht investeringen op het programma Onderwijs en ontplooiing).

Investerings in bovenwijkse voorzieningen

Ook de investeringen in bovenwijkse voorzieningen moeten vanaf 2017 verplicht worden geactiveerd. De kredieten voor bovenwijkse voorzieningen worden voor het totaalbedrag van de investering aangevraagd in het startjaar, terwijl de uitgaven gefaseerd plaatsvinden.

In 2019 zijn de aanleg van de Burgemeester Hoffscholteweg en de Molenvlietweg in uitvoering. Binnen dit project wordt het deel van de aansluiting van de Molenvlietweg op de Aalsmeerderweg aangemerkt als bovenwijkse voorziening. In onderstaande tabel staan de gefaseerde uitgaven vanaf 2019 vermeld.

De reconstructie van de Machineweg tussen de Aalsmeerderweg en de Legmeerdijk wordt in 2018/2019 voorbereid. Op basis van de werkzaamheden wordt vastgesteld welk deel van de investering als bovenwijkse voorziening moet worden aangemerkt. De uitvoering zal niet plaatsvinden voor 2019.

De kosten van aan te leggen openbare voorzieningen (m.n. gebiedsontsluitingswegen) waarvan het nut zich uitstrekt over een groter gebied dan het gebied van de grondexploitatie waarin deze voorziening ligt, worden ten laste van meerdere grondexploitaties gebracht. Dergelijke voorzieningen worden aangemerkt als bovenwijkse voorzieningen en mogen voor de financiering een beroep doen op de reserve Bovenwijkse voorzieningen. De reserve Bovenwijkse voorzieningen wordt op haar beurt gevoed uit bijdragen van direct belanghebbenden als projectontwikkelaars en individuele grondexploitaties op basis van een kostenverhaalsystematiek die is vastgelegd in de nota bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015. Voor de omvang van de toerekening van deze kosten zijn de volgende criteria van belang:

- a. Er is profijt of nut van de bovenwijkse voorziening voor de ontwikkeling van de bouwlocatie;
- b. Er bestaat een causaal verband tussen de kosten van de bovenwijkse voorziening en de bouwgrondexploitatie;
- c. Als meerdere bouwlocaties profijt hebben van bepaalde kosten, worden deze kosten naar rato verdeeld over de betrokken bouwlocaties.

De nota bovenwijkse voorzieningen met daarin de uitgangspunten voor kostenverhaal en omvang voorzieningenniveau wordt voor 2019 geactualiseerd.

Investerings bovenwijkse voorzieningen (bedrag x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022
- Burgemeester Hoffscholteweg	1.371	285		
- Rotonde Molenvlietweg	1.304	652		
Totaal investeringen	2.675	937	0	0

4.3 Reserves en voorzieningen

Het beleid is erop gericht om reserves en voorzieningen op een toereikend niveau te houden. Hiertoe wordt jaarlijks bij de jaarrekening en begroting de weerstandscapaciteit tegenover de risico's gezet. Op 28 mei 2015 is de nota reserve- & risicobeleid Aalsmeer 2015 vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de hoogte van het weerstandsvermogen en in het bijzonder op de ratio van de beschikbare weerstandscapaciteit versus de benodigde weerstandscapaciteit. Tevens wordt een beschouwing gegeven van alle aanwezige reserves en voorzieningen.

Reservepositie

De totale reservepositie wordt per 1 januari 2019 geraamd op € 49,4 miljoen. Deze is te onderscheiden in algemene reserves van € 20,3 miljoen en bestemmingsreserves van € 29,1 miljoen. Aan het eind van dit hoofdstuk is het verloop van de reserve positie 2019 weergegeven met de ontwikkeling tot 2022.

Algemene reserves

Reserves waaraan geen bestemming is toegekend vormen de algemene reserves. Deze bestaan uit de algemene reserve en de algemene vrije reserve.

Bestemmingsreserves

Reserves met een bepaalde bestemming zijn bestemmingsreserves. Motieven voor het instellen van bestemmingsreserves zijn onder andere een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De grootste reserves qua omvang per 1 januari 2019 zijn:

• Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte	€ 9,8 miljoen
• Reserve gemeentehuis	€ 4,4 miljoen

De *reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte* is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele dotatie plaats.

De *reserve gemeentehuis* wordt gebruikt ter dekking van de kosten voor de herinrichting van de raadzaal en fase 2 "Het huis der gemeente".

Voorzieningen

Voorzieningen zijn afgesplitste delen van het vermogen in verband met verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten, maar ook voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is.

De grootste voorzieningen qua omvang zijn:

• Voorziening rioleringen	€ 1,5 miljoen
• Voorziening facilitaire projecten	€ 1,5 miljoen
• Voorziening beheer gebouwen	€ 1,0 miljoen

Voor de voorziening riolering geldt dat de positieve resultaten op de rioolheffing in voorgaande jaren zijn gereserveerd.

Door de voorgeschreven splitsing in facilitair en actief grondbeleid is een voorziening ingesteld voor facilitaire projecten. Voor de grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer is € 1,5 miljoen benodigd in de voorziening.

De voorziening beheer gebouwen is bestemd voor de instandhouding van de diverse gemeentelijke gebouwen. De voeding van deze voorziening geschiedt op basis van het meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1-2019	Vermindering	Vermeerdering	Stand per 31-12-2019	Rente toevoeging 2019 aan de exploitatie
A. Reserves van de exploitatie					
1. Algemene reserves:					
Algemene reserve (A.R.)	18.160	3.000		15.160	272
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	2.129	1.905	124	348	32
Totaal 1: algemene reserves	20.288	4.905	124	15.507	304
2. Bestemmingsreserves:					
Duurzaamheidsfonds	388	42		346	6
Reserve bovenwijkse voorzieningen	3.004	2.598	1.245	1.652	45
Reserve kunstzinnige verfraaiing	217	25		192	3
Reserve woonfonds volkshuisvesting	1.446			1.446	22
Reserve minimabeleid	39			39	1
Reserve kapitaallasten gebouwen	2.341	297	3.880	5.924	
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	35	35		0	1
Reserve gemeentehuis	4.441	3.880		561	67
Res.onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.810	5.001	6.782	11.591	147
Res.dekking kapitaallasten UP verkeer en vervoer	2.747	136	4.164	6.775	
Res.dekking kapitaallstn UP groen, water, recreatie	492	10	1.373	1.855	
Reserve herinrichting VVA-terrein	2.102	615		1.487	32
Reserve Waterfront	2.000			2.000	30
Totaal 2: bestemmingsreserves	29.062	12.638	17.444	33.868	352
Totaal rubriek A: reserves	49.350	17.543	17.568	49.375	657
B. Voorzieningen van de algemene dienst					
Voorziening beheer gebouwen	1.009	261	398	1.146	
Voorziening voormalig personeel	534	71		464	
Voorziening N201 plus	224			224	
Voorziening voormalig personeel onderwijs	24			24	
Voorziening afvalstoffenheffing	633			633	
Voorziening rioolheffing	1.513	-237		1.750	
Voorziening facilitaire projecten	1.512			1.512	
Voorziening afkoop onderhoud begraafplaats	49	14		35	
Voorziening uitgifte graven	186	6		180	
Voorziening begraafplaats	7	10		-3	
Voorziening Fort Kudelstaart	53			53	
Totaal rubriek B: voorzieningen	5.744	124	398	6.018	0
TOTAAL GENERAAL	55.094	17.667	17.966	55.393	657

Gemeente Aalsmeer

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Saldo begin 2019	Saldo begin 2020	Saldo begin 2021	Saldo begin 2022
A. Reserves van de exploitatie				
1. Algemene reserves:				
Algemene reserve (A.R.)	18.160	15.160	15.160	15.160
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	2.129	348	2.741	5.222
Totaal 1: algemene reserves	20.288	15.507	17.900	20.381
2. Bestemmingsreserves:				
Duurzaamheidsfonds	388	346	346	346
Reserve bovenwijkse voorzieningen	3.004	1.652	900	924
Reserve kunstzinnige verfraaiing	217	192	167	142
Reserve woonfonds volkshuisvesting	1.446	1.446	1.446	1.446
Reserve minimabeleid	39	39	39	39
Reserve kapitaallasten gebouwen	2.341	5.924	6.062	5.623
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	35			
Reserve gemeentehuis	4.441	561		
Res.onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.810	11.591	13.429	15.267
Res.dekking kapitaallasten UP verkeer en vervoer	2.747	6.775	7.065	6.769
Res.dekking kapitaallstn UP groen, water, recreatie	492	1.855	3.291	3.239
Reserve herinrichting VVA-terrein	2.102	1.487	0	0
Reserve Waterfront	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal 2: bestemmingsreserves	29.062	33.867	34.744	35.796
Totaal rubriek A: reserves	49.350	49.375	52.644	56.177
B. Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening beheer gebouwen	1.009	1.146	1.054	1.051
Voorziening voormalig personeel	534	464	392	392
Voorziening N201 plus	224	224	224	224
Voorziening voormalig personeel onderwijs	24	24	24	24
Voorziening afvalstoffenheffing	633	633	637	658
Voorziening rioolheffing	1.513	1.750	1.894	2.043
Voorziening facilitaire projecten	1.512	1.512	1.512	1.512
Voorziening afkoop onderhoud begraafplaats	49	35	21	7
Voorziening uitgifte graven	186	180	175	169
Voorziening begraafplaats	7	-3	-13	-21
Voorziening Fort Kudelstaart	53	53	53	53
Totaal rubriek B: voorzieningen	5.744	6.018	5.973	6.111
TOTAAL GENERAAL	55.094	55.392	58.617	62.288

Toelichting ontwikkeling meerjarig saldo van de reserves en voorzieningen

Op basis van uitvoeringsplannen en beleidsnota's is een inschatting gemaakt van het verloop van de bestemmingsreserves en voorzieningen. Hierna worden de grootste mutaties in de reserves toegelicht.

Algemene vrije reserve

Het meerjarig begrotingssaldo wordt toegevoegd aan de algemene vrije reserve, evenals de rente over het beginsaldo. In 2019 wordt een bedrag van € 1,2 miljoen onttrokken ten behoeve van een storting in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Aan de reserve wordt in 2019 een bedrag van € 1,2 miljoen toegevoegd ten laste van de algemene vrije reserve. De meerjarige onttrekkingen worden gedaan ten behoeve van de aanleg van de burgemeester Kasteleinweg, de burgemeester Hoffscholteweg, de Molenvlietweg en de kruising N231.

Dekkingsreserves kapitaallasten

De vermeerderingen van de bestemmingsreserves betreft met name de dekkingsreserves voor kapitaallasten beheer gebouwen en kapitaallasten Uitvoeringsprogramma buitenruimte.

4.4 Meerjarenraming per programma

In onderstaand overzicht zijn per programma de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2019 tot en met 2022 opgenomen.

- is een voordeel

x € 1.000

Programma		2019	2020	2021	2022
Sociaal domein	lasten	20.210	20.010	20.052	20.056
	baten	4.341	4.341	4.341	4.341
	saldo	15.869	15.669	15.711	15.715
Onderwijs en ontplooiing	lasten	7.369	7.172	7.155	7.094
	baten	1.772	1.772	1.772	1.772
	saldo	5.597	5.400	5.383	5.322
Economie en duurzaamheid	lasten	804	585	533	533
	baten	277	277	277	277
	saldo	527	308	256	256
Openbare ruimte	lasten	14.881	12.044	12.020	12.125
	baten	6.951	7.045	7.025	7.013
	saldo	7.930	4.999	4.995	5.112
Ruimtelijke ontwikkeling	lasten	43.292	39.342	20.890	12.033
	baten	42.570	37.579	19.380	10.771
	saldo	722	1.763	1.510	1.262
Bestuur, bevolking en veiligheid	lasten	5.409	5.198	5.173	5.260
	baten	583	583	583	583
	saldo	4.826	4.615	4.590	4.677
Saldo van de programma's	lasten	91.965	84.351	65.823	57.101
	baten	56.494	51.597	33.378	24.757
	saldo	35.471	32.754	32.445	32.344
Bedrijfsvoering	lasten	7.676	7.624	7.624	7.624
	baten				
	saldo	7.676	7.624	7.624	7.624
Algemene dekkingsmiddelen	lasten	1.569	2.385	3.409	4.198
	baten	44.740	46.033	47.011	46.418
	saldo	-43.171	-43.648	-43.602	-42.220
Saldo voor bestemming	lasten	101.209	94.361	76.856	68.923
	baten	101.234	97.630	80.389	71.175
	saldo	-25	-3.269	-3.533	-2.252
Mutaties reserves	lasten	17.568	4.609	1.986	1.986
	baten	17.859	3.609	811	810
	saldo	-291	1.000	1.175	1.176
Saldo na bestemming	lasten	118.777	98.970	78.842	70.909
	baten	119.093	101.239	81.200	71.985
	saldo	-316	-2.269	-2.358	-1.076

Toelichting op de meerjarenraming

Nominale ontwikkelingen

Voor 2019 zijn de materiële lasten en baten met 1,25% verhoogd en wordt voor de personeelslasten rekening gehouden met een prijsindex van 3,08%. De dienstverleningsbijdrage aan de ambtelijke organisatie AA wordt conform de afspraken die zijn gemaakt in het dienstverleningshandvest geïndexeerd. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 is geen prijsindex meegenomen.

Algemene uitkering

Voor de jaren 2019-2022 wordt uitgegaan van de ontwikkelingen van het Gemeentefonds zoals opgenomen in de meicirculaire 2018.

Onroerende zaakbelasting

Voor 2019 is een verwachte indexatie van 2% meegenomen. Voor de jaren 2020 en verder is geen indexatie meegenomen.

Begrotingsomvang (totale lasten voor bestemming)

De begrotingsomvang neemt af van € 100 miljoen in 2019 naar € 69 miljoen in 2022. Meerjarig worden de verschillen voornamelijk veroorzaakt door de bouwgrondexploitaties, met name Green Park Aalsmeer.

Daarnaast zijn voor 2019 de uitgaven verwerkt voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2019, zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2018-2019 op 3 juli 2018. Voor de jaren daarna zijn geen bedragen opgenomen.

5 Bijlagen

5.1. Bronvermelding

Nummer	Bronnaam
1	Basisregistraties gemeente
2	Gemeentepelling 2015, 2017
5	GGD (Emovo/Gezondheidspeiling)
6	O+S Amsterdam (veiligheidsrapportage Amstelland)
7	www.waarstaatjegemeente.nl
8	UWV: Atlas Sociale Voorzieningen
10	DUO onderwijsdata
11	De Meerlanden
12	Culturele instellingen
13	LISA
15	Sienergie
16	Samenwerkende netbeheerders (energie in beeld)
18	Woningcorporatie Eigen Haard
19	Benchmark publiekszaken
20	Locatus
21	www.bezoekbas.nl
22	Onderzoek Sportgedrag jongeren Aalsmeer
23	Clïëntervaringsonderzoek Wmo 2016 en 2017

5.2. Lijst van afkortingen

AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
AEB	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
ASD	Adviesraad Sociaal Domein
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVR	Algemene Vrije Reserve
AVVP	Aalsmeers Verkeer en Vervoerplan
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CUP	College Uitvoeringsprogramma
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang
dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet

DRIS	Dynamisch ReizigersInformatieSysteem
DuBo	Duurzaam Bouwen
DU	Decentralisatieuitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Emovo	Elektronische MOnitor VOLksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
Fido	Financiering decentrale overheden
Fvw	Financiële Verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HRM	Human Resource Management
HV	Huishoudelijke verzorging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur
LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte

LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
M2	Vierkante meter
M3	Kubieke meter
NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOMOS	NOise MOonitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket
OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMO	Regionaal Milieu Overleg
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken

RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SROI	Social Return on Investment
ST	Secretaristeam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VE	Voorschoolse educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTa	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wet bibob	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg
Wpo	Wet op het primair onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

5.3. Verplichte beleidsindicatoren BBV inclusief toelichting

Programma 1 – Sociaal domein

Omschrijving	2015	2016	2017
Cliënten met maatwerk-arrangement per 1.000 inwoners			62
Personen met bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 18 jr. eo	12,6	12,8	12,3
Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners 15-64 jr	11,3	13,7	12,6
% Kinderen in armoede	2,51%		
% Jeugdwerkloosheid	0,86%		
% Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar)	6,9%	6,3%	6,9%
% Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar)	0,5%	0,4%	0,5%

Cliënten met maatwerk-arrangement per 1.000 inwoners

Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Personen met bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners

Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners 15 -64 jaar

Het aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Kinderen in armoede (%)

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jeugdwerkloosheid (%)

Het percentage werkloze jongeren 16 - 22 jaar.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 2 – Onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2015	2016	2017
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	0,93	0,18	0,18
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	17,69	12,46	11,53
Leerplichtwet absoluut verzuim	5	1	
Leerplichtwet relatief verzuim	95	68	
%Voortijdig schoolverlaters totaal	1,3%	0,7%	

Absoluut verzuim per 1.00 leerplichtige leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Voortijdig schoolverlaters totaal (%)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO onderwijsdata

Programma 3 – Economie en duurzaamheid

Omschrijving	2015	2016	2017
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jr	749	745	756,0
% Netto arbeidsparticipatie	70,6%	70,7%	72,1%
% Functiemenging	53,1%	53,5%	53,7%
% Hernieuwbare elektriciteit	1,0%		

Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: LISA

Netto arbeidsparticipatie (%)

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzicht van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Functiemenging (%)

De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA

Hernieuwbare elektriciteit (%)

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Programma 4 – Openbare ruimte

Omschrijving	2015	2016	2017
% Verkeersongevallen met een motorvoertuig	10%		
% Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	9%		
Huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	181	180	

Verkeersongevallen met een motorvoertuig (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Huishoudelijk restafval

De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2015	2016	2017
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	276	269	294
Nieuwbouw per 1.000 woningen	7	2,5	

Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000)

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Nieuwbouw per 1.000 woningen

Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Programma 6 – Bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2015	2016	2017
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,1	2,6	2,7
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	1,4	1,8	2,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,9	4,3	3,7
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	3,7	3,7	3,5
Verwijzingen HALT	22	22	16
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-17 jaar	93	90	64
Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jr			
Jeugdcriminaliteit, personen	38		
%Jeugdcriminaliteit	1,04%		
%Jongeren met jeugdreclassering (in % jongeren 12-23 jr)	0,2%	0,2%	0,2%
%Demografische druk (0-19 jr + 65+/15-64 jr)	59,5%	59,3%	58,5%
Woonlasten 1-persoonshuishoudens in euro	701	639	618
Woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro	827	762	742

Diefstal uit woningen per 1.000 inwoners

Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Winkeldiefstal per 1.000 inwoners

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners

Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-27 jaar

Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Bron: Bureau HALT

Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jaar

Het aantal hardekern jongeren per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.

Bron: Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)

Jeugdcriminaliteit (%)

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdreclassering (%)

Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Demografische druk (0-15 jaar + 65+/15-64 jaar) (%)

De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Woonlasten 1-persoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Woonlasten meerpersoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

5.4. Kaderstellende nota's

Kaderstellende beleidsnota's Aalsmeer

(geen verordeningen, specifieke beleidsregels en bestemmingsplannen)

Thema	Programma/titel	jaar vaststelling
	Programma 1 Sociaal Domein	
1.1	Gezondheid op peil, kadernota volksgezondheid gemeente Aalsmeer 2010-2014	2010
1.1	Raadsbrief continuering lokaal gezondheidsbeleid	2016
1.1	Meedoen mogelijk maken', Wmo-nota 2015-2018	2014
1.1	Dementie-aanpak Aalsmeer 2015-2018	2015
1.2	Kadernota Participatiewet 2015-2018	2014
1.2	Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020. Schuldhulpverlening in balans.	2017
1.3	Beleidsplan jeugdhulp 2015-2018 "voor de jeugd van Aalsmeer"	2014
	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	
2.3	Sportnota 2015-2019	2015
2.4	Beleidsnota Archeologie 2016	2016
2.4	Cultuurnota Aalsmeer, "Beweging maakt Ruimte"	2012
2.4	Bibliotheekvisie Aalsmeer "De bibliotheek van nu naar 2025"	2016
2.4	Kadernota Aalsmeerse lokale omroep	2016
	Programma 3 Economie en Duurzaamheid	
3.1	Economische agenda 2016-2020 "Samen ondernemen in Aalsmeer"	2016
3.1	Agenda Recreatie en toerisme	2016
3.1	Horecabeleid Aalsmeer 2016-2020	2016
3.1	Detailhandelsnota Aalsmeer	2017
3.2	Strategische Visie Greenport Aalsmeer - Samenwerken aan een bloeiend perspectief	2012
3.2	Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer	2015
3.4	Duurzaamheidsbeleid Aalsmeer: keuze voor een ondernemende en duurzame gemeente	2016
3.4	Regionale Nota bodembeheer regio Amstelland en Meerlanden 2012	2012
	Programma 4 Openbare ruimte	
4.1	Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud 2015	2015
4.1	Groenvisie	2014
4.1	Hondenkaart 2014	2014
4.2	Aalsmeers Verkeer- en Vervoerplan 2009-2015	2010
4.2	Uitvoeringsprogramma AVVP 2017-2019	2017
4.2	Waterplan Kudelstaart 2005	2005
4.2	Waterplan Aalsmeer 2008	2008
4.2	Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020	2015
4.2	Verlichtingsplan 2015-2019	2014
4.3	Textielbeleidsplan, september 2013	2013

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling		
5.1	Aalsmeerse gebiedsvisie 2020	2009
5.1	Integrale nota bestemmingsplannen Aalsmeer	2010
5.1	Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2015	2015
5.1	Nota grondbeleid 2016	2016
5.1	Nota ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 1e herziening	2013
5.1	Structuurvisie Green Park Aalsmeer	2016
5.1	Kadernota Duurzaam bouwen	2004
5.1	Uitvoeringsprogramma Groene As Aalsmeer (natuurbeleid)	2011
5.1	Regionale Nota routing gevaarlijke stoffen	
5.3	Woonagenda Aalsmeer 2016 - 2020	2016
5.4	Nota Parkeernormen	2016
5.5	Visie Maatschappelijk Vastgoed "Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans"	2016
Programma 6 Bestuur bevolking en veiligheid		
6.1	Nota Integraal veiligheidsbeleid 2015-2018	2015
6.1	Regionaal veiligheidsprogramma 2015-2018	2014
6.1	Evenementenbeleid Aalsmeer	2016
6.1	Horecanota en uitvoeringskader horeca	2016
6.1	Meerjarenbeleid Vergunningen en Handhaving 2016-2019	2016
6.1	Nota tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	
6.2	Beleidsplan Crisisbeheersing (regionaal)	2015
Programma 7 Bedrijfsvoering		
7.1	Nota Inkoop en aanbestedingsbeleid gemeenten Amstelveen en Aalsmeer	2017
7.1	Gemeentelijk Informatie Beveiligingsbeleid AA gemeenten	2017

5.5 5. Subsidieoverzicht

Het subsidieoverzicht geeft inzicht welke budgetten voor gesubsidieerde activiteiten in de begroting zijn gereserveerd. De daadwerkelijke subsidie wordt bepaald in de subsidieverordening op basis van de aanvraag van de gesubsidieerde instelling. Aan dit overzicht kunnen in die zin geen rechten worden ontleend. Er kan gedurende het jaar besloten worden de activiteit op andere wijze dan met het verstrekken van een subsidie tot stand te brengen.

bedrag x € 1.000

pr.	Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2019
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	14
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	127
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	90
	Thuiszorg Amstelring Groep B.V.	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	52
	De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbouter	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	4
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	26
	Stichting de Binding	Uitvoering geven aan het tienerwerk en de combinatiefunctie Welzijn	Het opgang brengen van een veranderproces bij tieners, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	228

Gemeente Aalsmeer

	Cultuurpunt Aalsmeer en Sportservice Noord - Holland.	Uitvoering geven aan de Buurtsportcoach en Combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid).	141
	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	5
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Zorgcentrum Aalsmeer, R.K. St. Zorgcentra de Meerlanden	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	133
	Zorgcentrum Aalsmeer	Coördinatie van de maaltijdvoorziening	Continuering van de maaltijdvoorziening. De coördinatie wordt uitgevoerd door het zorgcentrum Aalsmeer.	22
	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhulpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	24
	Vrouwen Advies Commissie Aalsmeer	advies geven aan de gemeente en/of woningcorporaties, architecten, projectontwikkelaars en bouwondernemingen die bouwplannen hebben in de gemeente Aalsmeer.	gebruikskwaliteit van openbare gebouwen, woningen en de woonomgeving te verbeteren.	2
	Diverse instellingen OGGZ	Aanpak depressie, aanpak alcohol en drugsgebruik, overbelaste mantelzorgers en introductie crisis kaart.	Ondersteuning aan inwoners met ernstige psychische en/of verslavingsproblemen, vaak gepaard gaand met multiproblematiek en zorgmijndend gedrag, teneinde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen, alsmede het bijdragen aan een integrale benadering en voorkoming van zwaardere problematiek bij deze doelgroepen.	126

	6.2 Wijkteams			
	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Aalsmeerse gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	15
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	18
	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Inloop en tienerdisco N201.	Het aanbieden van inlopen en tienerdisco's in de N201.	26
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Uitvoering JOGG-Aalsmeer.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	61
	Samenwerkingsverband VO	Schoolmaatschappelijkwerk biedt leerlingen, ouders en docenten ondersteuning bij problemen die invloed hebben op het functioneren van het kind op school en thuis.	laagdrempelige zorg verlenen aan leerlingen op het VO.	28
	totaal programma 1 Sociaal domein			1.142
2	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
	OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegstijdige onderkenning van problematiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	43
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages.	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd.	28
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	34
	Jong Leren, stichting voor confessioneel onderwijs	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	98
	vrijwilligerscentrale Amstelland	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	4
	Wereldbuur	Voorlees Expres.	Bevordeling van de taalontwikkeling van jonge kinderen.	9

	Partou BV , Kindervang Snoopy BV, Stichting Kinderopvang Solidoe	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	257
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Jeugdsportfonds	contributie en sportattributen voor kansarme kinderen van 4 tot 18 jaar.	Mogelijk maken dat kansarme kinderen mee kunnen doen aan sportactiviteiten.	15
	Diverse organisaties	Activiteiten van een buurtsportcoach.	Sportstimulering van diverse doelgroepen, waaronder ouderen.	33
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van indicieel sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband.	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	6
	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement.	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd met als doel aanwas in de breedtesport en naamsbekendheidvergroting van de gemeente.	15
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	topsportvriendelijke scholen.	Ondersteunen en faciliteren van (sport)talenten tijdens hun middelbare schoolperiode zodat ze op een goede wijze school en topsport kunnen combineren.	11
	Aalsmeerse sportverenigingen	schoolsporttoernooien.	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	10
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.800
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen/ Cultuurpunt Aalsmeer	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Aalsmeerse jongeren met groepsgerichte activiteiten en ondersteuning van het culturele veld.	Bevorderen cultuurdeelname en educatie en het versterken van het culturele klimaat.	90
	Diverse aanvragers	Cultuureducatie.	Bevorderen cultuureducatie binnenschools en buitenschools.	36
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	10
	Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst.	Bevorderen van cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	31

	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Culturele aanbod vooral gericht op talentontwikkeling jongeren.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en het versterken van het culturele klimaat.	26
	Aalsmeerse aanvragers o.b.v. beleidsregels jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten Aalsmeer	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	20
	werkschuit en diverse amateurkunstverenigingen	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	24
	Stichting Jeugdcultuurfonds	Bijdragen in cultuurdeelname van jeugd en minima	Toegankelijkheid van cultuurdeelname voor jeugd.	9
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin.	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek.	136
	5.5 Cultureel erfgoed			
	Aalsmeerse aanvragers obv de Erfgoedverordening en de nadere regels voor subsidiëring tbv instandhouding van gemeentelijk monumenten Aalsmeer.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	55
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	479
	stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	21
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			3.299
3	3.1 Economische ontwikkelingen			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	19
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	64
	Diverse aanvragers	Promotie van Aalsmeerse activiteiten.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	38

	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			122
4	5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten.	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	5
	7.4 Milieubeheer			
	diverse rechtspersonen	haalbaarheidsonderzoek t.b.v. verduurzaming particulier woning bezit	verduurzamen particulier woningbezit	18
	totaal programma 4 Openbare ruimte			22
6	0.1 Bestuur			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	De stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelings- samenwerking.	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	32
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	6
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen burens.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	18
	Stichting AED westeinder	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatiestoestand te vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	4
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			61
	totaal			4.645

6. Geraamde baten en lasten per taakveld

bedrag x € 1.000	Geraamde	Geraamde
Omschrijving taakveld	lasten	baten
0.1 Bestuur	1.916	0
0.10 Mutatie reserves P1	0	0
0.10 Mutatie reserves P2	0	-25
0.10 Mutatie reserves P4	13.540	-8.401
0.10 Mutatie reserves P5	3.904	-4.212
0.10 Mutatie reserves P8	124	-5.221
0.2 Burgerzaken	812	-529
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.104	-672
0.4 Ondersteuning organisatie	7.676	0
0.5 Treasury	152	-1.405
0.61 OZB Woningen	390	-4.987
0.62 OZB Niet woningen	110	-3.788
0.64 Belastingen overig	64	-1.780
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-32.777
0.8 Overige baten en lasten	853	-4
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.299	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.383	-54
2.1 Verkeer en vervoer	5.749	-168
2.2 Parkeren	9	-18
3.1 Economische ontwikkeling	519	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	30.168	-30.168
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	39	-66
3.4 Economische promotie	246	-211
4.2 Onderwijshuisvesting	1.983	-268
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.069	-134
5.1 Sportbeleid en activering	1.975	0
5.2 Sportaccommodaties	1.265	-1.370
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	346	0
5.4 Musea	136	0
5.5 Cultureel erfgoed	94	0
5.6 Media	501	0
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.739	-183
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.750	-133
6.2 Wijkteams	1.660	0
6.3 Inkomensregelingen	4.843	-3.736

Gemeente Aalsmeer

6.4 Begeleide participatie	871	0
6.5 Arbeidsparticipatie	514	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	674	0
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	3.154	-435
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.189	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	84	-37
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	418	0
7.1 Volksgezondheid	1.053	0
7.2 Riolering	1.789	-2.500
7.3 Afval	2.617	-3.568
7.4 Milieubeheer	555	0
7.5 Begraafplaatsen	432	-533
8.1 Ruimtelijke ordening	756	-77
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	9.181	-9.129
8.3 Wonen en bouwen	2.074	-2.505
Totaal-generaal	118.778	-119.094